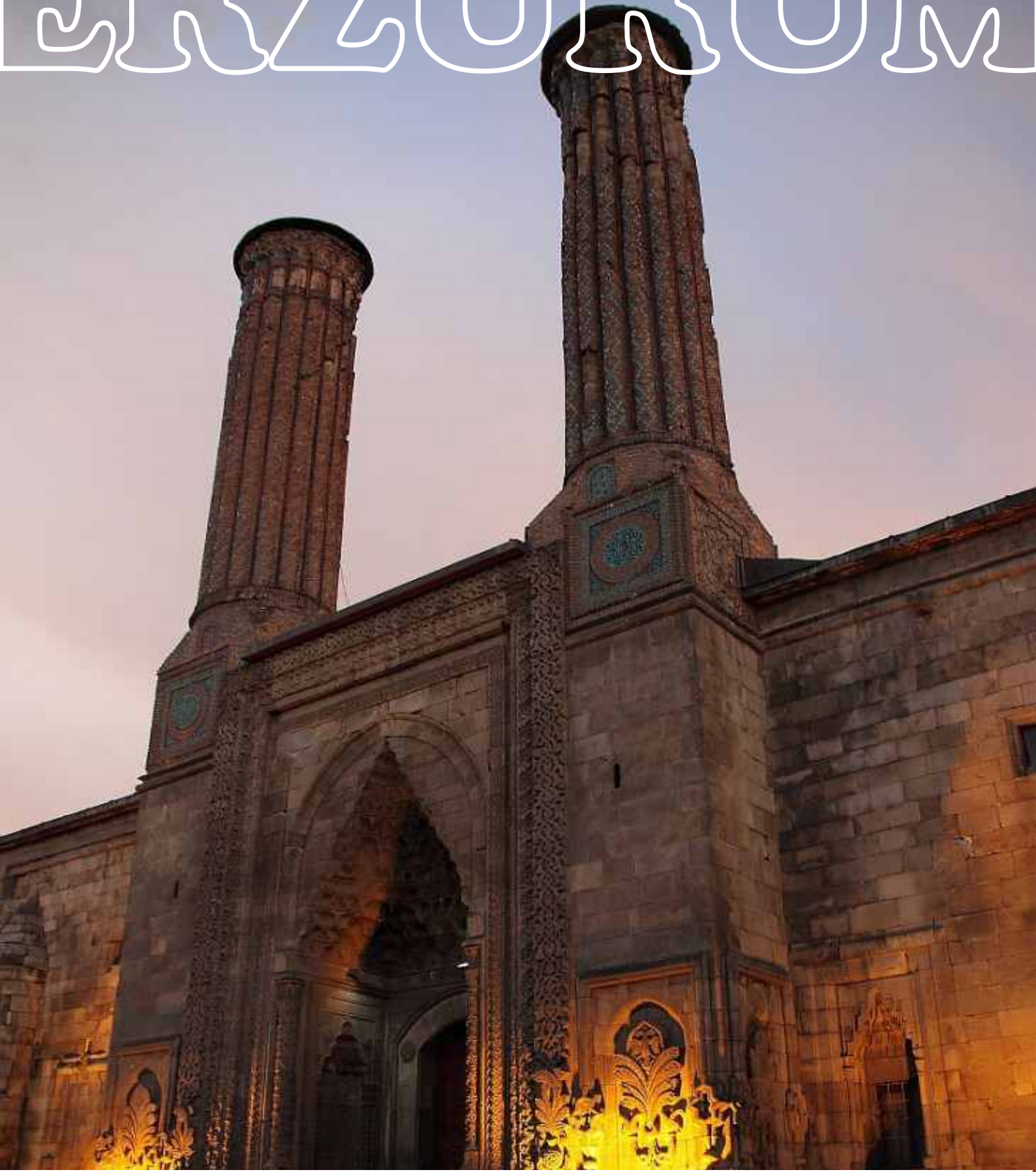

ERZURUM

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ALGI ARAŞTIRMASI

ERZURUM ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ ARA RAPORU

Analitik

Teknik Araştırma ve Danışmanlık Ltd. Őti.
Cinnah Caddesi Alaçam Sokak No: 33/4 06540 A.Ayrancı/ANKARA

Tel: 0 (312) 468 40 07 (pbx)

Faks: 0 (312) 468 38 19

Web: www.analitikarastirma.com.tr

E-mail: info@analitikarastirma.com.tr

MART- 2014

ANALİTİK

İÇİNDEKİLER

Önsöz	5
Giriş	6
Yöntem	9
Anket soruları ve cevaplar	11
Anket cevaplarının eğitim, yaş ve gelir düzeyi açısından değerlendirilmesi.....	41
Anket sonuç raporu	83
Dünya ormancılığında algı yönetimi	89
Kuzey Amerika ormancılığında değişim rüzgârları	91
Afrika, Asya ve Avrupa'da ormancılık bilinci ve değişim rüzgârları	92
Fransa'da orman yangınlarında gönüllü itfaiyecilik ve yangın algı yönetimi	94
Güney Kore ormancılığında 21. yy hazırlığı ve toplum ormancılığı dönüşümü	96
Ormanların toplum sağlığı açısından etkileri ve bazı ülkelerde sağlık uygulamaları	98
Ormanların çocukların eğitimine pozitif katkıları ve bazı ülkelerde orman okullarında eğitim uygulamaları	100
İklim değişikliği ve karbon yutakları açısından orman algı yönetimi	102
Ormancılar çalışmalarını ve sorunlarını anlatamıyor	103
Dünyada ülke bazında yapılan, algı yönetimine ilişkin örnekler	104
Ormancılık iletişimde çeşitli uygulamalar ve işbirliği ağı	107
Yeni Zelanda'da negatif toplum algısı orman idaresini kapattırıyor	108
Kaynakça	110
Sonuç ve öneriler	111
Teknik ormancılıktan toplum ormancılığına	113
Erzurum hayvancılık ve kış turizmi şehrimizdir, algı yönetimi buna göre düzenlenmelidir.....	114
OBM halka yönelik ormancılık çıktılarını gelişen ve değişen toplum ihtiyaçlarına göre yeniden değerlendirmelidir	117
Erzurum OBM algı yönetimi için çeşitli örgütlenmeleri organize etmelidir.....	118
OGM ve OBM algı yönetimi açısından, yaptıkları işleri ve süreçleri gözden geçirmeli	121
ORKÖY algı yönetimindeki önemi ve yaptığı hizmetler açısından yeniden değerlendirilmelidir	123
OBM ve OGM topluma hizmetlerini anlatacak şeffaf bir yapılanmaya gitmeli.....	125
Orman içi dinlenme yerleri algı yönetimi açısından yeniden düzenlenmeli	128
Orman ve ormancılıkla ilgili çalışmalar hedef gruplarca topluma ulaştırılmalı	130
Ormancı algısı değiştirilmeli.....	131

ANALITIK

ÖNSÖZ

Dünya bilgi çağına girmiştir. Bilgi çağının temel dinamiği değişim, siyasal sistemi demokrasidir. Demokrasilerde yönetimin öznesi halk, yani insandır. Çağımızda her hizmet insan odaklıdır. Her şey insan için, insanın ihtiyacını karşılamaya odaklıdır. Ormancılık yönetimi de teknikten insana doğru yönelmektedir.

Medya, toplum ve sivil örgütlerin yönetim üzerindeki etkileri gittikçe etkinleşmektedir. Medya ve STÖ'ler siyasette, yönetimde ve halkın bilinçlendirilmesinde etkin bir konuma gelmişlerdir, bu etkinlik her geçen gün artarak sürmektedir.

Ormancılık da her meslek gibi kamuoyunda tanındığı kadar güçlüdür, kamuoyunun desteğini aldığı ölçüde politikalarını uygulama alanı bulabilir. Bu nedendir ki, demokrasinin gelişmesiyle doğru orantılı bir şekilde kamuoyu oluşturmada halkla iç içe olunmalı, medyanın ve STÖ'lerin gücünden yararlanılmalıdır. Dünün teknik odaklı uygulamaları “toplum odaklı ormancılık” a dönüşmelidir.

Ülkemizdeki temel dinamikler hızla değişmekte, sanayi toplumu değerleri, yerini bilgi toplumunun dinamiklerine bırakmaktadır. Ormancılar bu dinamikleri ve değişimi takip etmeli, buna göre gelecekteki politikalarını belirlemelidirler. İnsan odaklı ormancılık, insanların daha çok faydalandığı bir orman yönetimi; ormanları insanın sağlığına ve mutluluğuna sunan bir politikadır.

Ormancılar söylemde, “Ormanlar halkındır” veya “Ormanlarımız gelecek kuşaklardan alınmış emanettir” sözlerini sık sık tekrarlarlar. Ancak eylemde ormanları kimseye emanet edemezler. Bunun nedeni ormanları koruma refleksidir. Ormancılar için ormanlar her şeydir. Çağımızın değişen dinamikleri ormancıları söylem ve eylemde tutarlı olmaya zorlamaktadır.

Orman koruma, 20-30 yıl öncesine kadar büyük oranda kaçak kesimleri önleme ağırlıklıydı. Günümüzde ise koruma, yoğunlaşan, sıkışan şehirlerde orman arazisini korumaya yönelmiştir. Bu tür korumada poliseye tedbirler etkisizdir. Bu korumada toplum desteği, STÖ'ler ve medya etkilidir. Ormancılar gelişen çağın ihtiyaçlarını da göz önüne alarak koruma politikalarını gözden geçirmelidirler.

Ormancılıkta değişime ihtiyaç vardır. Geçmişin kalıpları fırlatıp atılmalı, zihin haritası çağın değerlerini esas alarak yeniden çizilmelidir. Toplum, STÖ'ler ve medya ile sıkı bir işbirliği yapmaya ihtiyaç vardır. Bilgi çağında toplum, medya ve sivil örgütlerin gücünü yanımıza alarak, insan odaklı çağdaş ormancılık politikaları uygulanmalıdır.

Orman teşkilatı içe kapanmışlığına son vermelidir. Bu noktada öncelikle halkın orman ve ormancılık algısı bilinmelidir. İnsan odaklı çalışma, “Ormanlar insan içindir” söylemine uygun olmalıdır. Bu söyleme uygun eylem, toplumun algısını ve ihtiyaçlarını esas alan orman yönetimini uygulamaya koymaktır.

Ormancılar bilgi çağında teknik ormancılıkla, insan odaklı ormancılığı bir araya getirmelidirler. Bunun için toplumun ormancılıkla ilgili algısı periyodik olarak ölçülmeli, gelecek yılların orman yol haritası, toplumun isteklerine uygun çizilmelidir. Her şey geleceğe odaklanmalıdır; “Hatıraları hayallerinin önüne geçmiş kurumlar çürümeye mahkûmdur.”

Bütün bu işleri yapmak için orman teşkilatının yeni bir anlayışa kavuşmasına, halkla iç içe olmasına ve zihniyet değişikliğine ihtiyaç vardır. 21. yy. değişenlerin fırsatlar yakalayacağı, değişemeyenlerin ise hep ötelenen, çözülemeyen tehditlerle yaşayacağı bir asır olacaktır.

GİRİŞ

Etrafımızı saran çevre, dünyamız büyük bir değişim içindedir. Sanayi çağının teknolojisi olan fabrika, “insan beyni”ne; bilim, bilişime; yönetim, yönetişime dönüşmüştür. Etrafımızı saran ortam içerisinde insan bütün varlıkların odağını oluşturmuştur; “her şey insan için, her şey insana göre” çağına girilmiştir.

Bu çağ bilgi çağıdır. Bu çağın temel dinamiği değişimdir. Etrafımızdaki her şey değişim içindedir. Aile küçülmüş, insanlar ferdileşmiş, eğitim ömür boyu, teknoloji insan beyni olmuş, demokrasi temsiliden katılımcılığa evrilmiştir. Mesleklerini bu değişime göre dönüştürmeyenler gelecekte tehditlerle, dönüştürenler fırsatlarla yüzleşeceklerdir.

Dünyamızı saran değişim dalgası içerisinde ormancılık da büyük değişimlere gebedir. Teknik ormancılık “toplum ormancılığı”na dönüşmektedir. Gelecekte sadece teknik ormancılık uygulamaları yeterli olmayacaktır. Değişen çağın dinamikleri teknik ormancılığın yanında toplumu, insanı esas alan, ona hizmet üreten bir orman yönetimini yürürlüğe koymayı öngörmektedir.

ABD'de nüfusun %3'ü tarımda, %25'i sanayide, kalanı hizmet sektöründedir. ABD yönetimi 20 yıl sonrası için sanayide %5 nüfusla, aynı miktar sanayi üretimine ulaşmayı planlamıştır. Biz de ülkemizde teknik ormancılık uygulamalarını, hizmet satın alma ve yoğun teknoloji ağırlıklı çalışarak daha az elemanla neticelendirebiliriz. Artan eleman ve zamanı toplum ormancılığına yönlendirir; insanımızı ormanla daha çok buluşturabiliriz.

Ülke ormancılığı masaya yatırılmalı, bazı etkinlikler gözden geçirilmelidir. Mesela, orman yangınları doğal afet olarak değerlendirildiğinde, konu İçişleri Bakanlığının görevi haline gelir. 13 Orman Bölge Müdürlüğünde çalışan binlerce personelin 6 ay süreyle sadece orman yangınlarıyla uğraşması, eleman ve zaman kaybıdır. Çağımızda herkes işini yapmalıdır.

Hızlı nüfus artışı, sürekli gelişen teknoloji ve buna bağlı olarak insanların yaşam seviyesinin giderek yükselmesi sonucunda ormanlardan yararlanma şekli giderek değişmiştir. Eskiden odun üretimi amaçlı ormancılık çalışmaları yapılırken, günümüzde ormanların ekolojik ve çevresel faydaları ön plana çıkmış; toprak koruma, su üretimi, yaban hayatı, rekreasyon, biyolojik çeşitlilik, toplum sağlığı, iklim değişikliğini önleme gibi birçok fonksiyon göz önüne alınmış, toplumun ormanların fonksiyonel çıktıklarına gereksinimi artarak devam etmiştir.

İlim insanların Amazon Ormanları üzerine yaptıkları bir araştırmaya göre; orman çevresi ülkelerinde su kaynakları, enerji, gıda emniyeti ve insan sağlığı birbiriyle ilişkili bir zincir oluşturmaktaydı. Ormanların tahrip edilmesiyle bu zincir bozulmuş, hava kirliliği, kötü yönetim ve hepsinin ötesinde dünyamızı alt üst eden iklim değişikliği ortaya çıkmıştır.

Japonya'da yüzyılı aşkın bir süredir “orman terapisi” yapılmakta insanlar ormanda sağlıklarına kavuşturulmaktadır. Avrupa ve Kore'de ise orman okullarında öğrenciler eğitilmekte, öğrencilerin sosyal gelişiminde ve kimlik kazanıp kendilerine güven sağlamalarında ormanlar önem kazanmaktadır. Ormanlar insan için hayatın her alanında gittikçe belirleyici olmaktadır.

Bilgi çağı muhasebe sistemi henüz oluşmamıştır. İnsan beyninin teknoloji olmasıyla, beyindeki bilgi ve projelerin değeri muhasebeye aktarılamamıştır. Aynı şekilde yukarıda işaret ettiğimiz ormanların odun dışı sosyal, ekonomik, kültürel, çevresel ve yaşamsal fonksiyonları da ekonomik değerlerle ifade edilememektedir. Gelecek araştırmaların en önemli konusu, her gün yeni bir faydası ortaya çıkan orman fonksiyonlarının muhasebeleştirilmesidir.

Bilgi çağında değişen bir parametre de üretimdir. Sanayi çağında bir mal veya hizmet önce üretilir, sonra müşteri aranır, pazarlanırdı. Çağımızda ise önce toplumun ihtiyacı araştırılarak, ihtiyaca uygun mal veya hizmet üretilmektedir. Türkiye'de ilk olan araştırmamız da bu maksatla yapılmakta, toplumun orman ve ormancılıkla ilgili algısı, beklentileri ülke çapında ölçülmektedir.

Elde edilecek neticeler sayısal olarak değerlendirilip sorunlar ortaya konduktan sonra, bunlarla örtüşen çözümlere gidilecektir. Bu çözümler değişen dünyanın en az 20-30 yıl sonrasının toplum ihtiyaçlarına uygun proje ve önerilerden oluşacaktır. Bu araştırma konusunda öznemiz insan olup, teknikle çakışan konularda; teknikten insana doğrudur.

Günümüz ormancılığı; orman ekosisteminin verdikleriyle, toplumun ihtiyaçlarının orta noktasını bulmaktır. Bu noktada veriler teknik, ihtiyaçlar toplumsaldır. Toplumun olaya bakışı ve ihtiyaçlarının araştırılması bu bakımdan önem taşımaktadır. Araştırmamızın sonuç raporu OGM çalışanları açısından; kendilerini toplum aynasında görme, mevcut durumu tespit, ortaya çıkacak sorunlara dünya ormancılığındaki gelişmelere paralel çözümler önerme şeklinde olacaktır.

ANALITIK

YÖNTEM

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ALGI ARAŞTIRMASI

Orman Genel Müdürlüğü Koordinatörlüğünde Mart 2014 tarihinde toplam 902 kişi ile yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın amacı

Orman Genel Müdürlüğü hakkında kamuoyunun genel beklenti ve algısının ölçülmesi, beklentilerinin tespitidir.

Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evreni Erzurum Bölge Müdürlüğü'ne bağlı Erzurum ve Kars illeridir.

Adres çerçevesi ve örnekleme

Adres çerçevesi, (TÜİK) Türkiye İstatistik Enstitüsü'nün Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları kullanılarak oluşturulmuş, ayrıca pilot çalışma esnasında görülen lüzum üzerine, sivil toplum örgütleri ve OGM personeli ile odak grup toplantıları yapılmış, elde edilen bilgiler de rapora dahil edilmiştir.

Örnekleme birimi

Hane halklarından tesadüfi yöntemlerle seçilmiş 18 ve daha yukarı yaştaki bireylerle yüz yüze görüşülerek yapılmıştır. Ayrıca toplumun diğer kesimleri ile gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen veriler ile sayısal bir tabana oturtulamayan veriler de raporlamaya dahil edilmiştir.

Araçtıları

Orman Genel Müdürlüğü'nün yaptığı hizmetlerin halka ulaşp ulaşmadığının tespiti, ulaşan hizmetlere bakış açılarının belirlenmesi, ileriye dönük yapılacak hizmetlerle ilgili halkın bilgilendirilmesine yönelik tespitlerin yapılması araçtıları olacaktır.

ANALITIK

ANKET SORULARI ve CEVAPLAR

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ALGI ARAŞTIRMASI
ERZURUM ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ ARA RAPORU

ANALITIK

SORU 1

Cinsiyet

	Sayı	Yüzde
Erkek	533	59,1
Kadın	369	40,9
Toplam	902	100

Araştırmaya katılanların %40,9'u kadın, %59,1'i erkektir.

SORU 2

En son bitirilen okul

	Sayı	Yüzde
Okula gitmedi	101	11,2
İlkokul	234	26,0
Lise	374	41,5
Üniversite	192	21,3
Toplam	901	100

Araştırmaya katılanların % 26'sı ilkokul, % 41,5'i lise, %21,3'ü üniversite mezunudur.

SORU 3

Yaş

	Sayı	Yüzde
18 - 30	265	29,8
31 - 45	387	43,6
46 - 60	194	21,8
61 +	42	4,7
Toplam	888	100

Araştırmaya katılanların % 29,8'i 18-30, %43,6'sı 31-45, %21,8'i 46-60 ve % 4,7'si 61 yaş ve üzeridir.

SORU 4

Gelir dağılımı

	Sayı	Yüzde
500 - 1000 TL	278	31,5
1001 - 3000 TL	399	45,2
3001 - 5000 TL	49	5,5
5001 TL ve yukarısı	4	0,5
İşsiz	153	17,3
Toplam	883	100

Araştırmaya katılanların %31,5'i 500-1000 TL, %45,2'si 1001-3000 TL gelir grubunda gelire sahiptir. İşsiz olanların oranı %17,3'tür.

SORU 5

Aşağıda harf sembollerle belirtilen kurumlardan hangilerini tanıyorsunuz?

										
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Biliyor	785	88,2	671	79,0	329	45,6	351	44,8	253	33,9
Bilmiyor	105	11,8	178	21,0	392	54,4	432	55,2	494	66,1

PTT sembolü en çok bilinen sembol, OGM sembolü ise en az bilinen semboldür. OGM sembolünün bilinme oranı %33,9'dur. Halkla sürekli iç içe olan ve halkın günlük işlerinin çoğunluğunun görüldüğü PTT'nin daha fazla bilinir olması normaldir, bu kurum algı yönetimi ve reklam/tanıtım faaliyetlerinde OGM'ye oranla daha başarılıdır.

SORU 6

Size göre Türkiye için en faydalı iş yapan kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

									
Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
317	35,6	269	30,2	132	14,8	104	11,7	69	7,7

Türkiye için en faydalı kuruluşun KGM olduğunu belirtenlerin oranı %35,6'dır. Orman Genel Müdürlüğü'nün en faydalı iş yapan kuruluş olduğunu belirtenlerin oranı %14,8'dir. OGM üçüncü sırada en çok faydalı kuruluş algısına sahiptir. Ancak oran düşüktür. KGM amblem olarak az tanınan bir kurum olmasına rağmen, en faydalı iş yapan kurum olarak en yüksek orana sahip olması yaptığı işlerin görünür olmasıyla ilgilidir. Amblem olarak %79'luk oranla çok tanınan DSİ ise en faydalı hizmet yapma algısında dördüncü sıraya düşmektedir. Bu durum deneklerin cevapları bilerek verdiklerini göstermektedir. Double yollar insanların sürekli olarak kullandıkları/gördükleri hizmetlerin başında gelmektedir. Sayısal olarak üçüncü sırada olmasına rağmen, milyonlarca hektar alanda faaliyet gösteren ve zor şartlarda görev yapan OGM'nin en faydalı hizmet yapma oranındaki düşüklük personelinin yaptığı hizmet ve özverinin tanıtımı konusunda eksiklikler olduğunu ortaya koymaktadır.

SORU 7

Orman Genel Müdürlüğü aşağıdaki işlerden hangilerini yapar?

	Sayı	Yüzde
Ormanları tehlikelerden ve kaçakçılardan korur	866	96,0
Ağaçlandırma yapar, ormanları geliştirir	816	90,5
Orman yangınlarını söndürür	584	64,7
Piknik yerleri açar, halkın istifadesine sunar	261	28,9
Yakacak odun ve kereste üretir, ülkenin odun ihtiyacını karşılar	225	24,9
Gecekondulara arsa tahsis eder	51	5,7
Orman köylüsüne iş sahası açar	75	8,3
Turizm tesisleri için ormandan yer tahsis eder	64	7,1
Ormanda bina ve yollar yapar	59	6,5
Yanan orman alanlarını kullanıma açar	187	20,7

Deneklerden bu soru için birden çok cevap istenmiştir. Denekler, bilgileri ve kendi önem sıralarına göre OGM'nin yaptığı işleri ifade etmişlerdir. Oranlar, denek sayısına göre değil, verilen cevaplara göre. Orman Genel Müdürlüğü'nün görevleri arasında "Ormanları tehlikelerden ve kaçakçılardan korur" seçeneğinin oranı %96'dır. "Ağaçlandırma yapar, ormanları geliştirir" seçeneği %90, "Yangınları söndürür" seçeneği ise %65 oranında kabul görmüştür. Erzurum çevresinde denekler bilinçli olmakla beraber; %6 "Gecekondulara arsa tahsis" eder ve %21 oranında "Yanan orman alanlarını kullanıma açar" algısını ortaya koymuşlardır. Erzurum OBM yangın bölgesi olmamasına rağmen, "Yanan alanları kullanıma açar" yanlış algısının %21 oranında dile getirilmesi diğer sorularla birlikte düşünüldüğünde, ormanlar konusunda halkın hassasiyetini ortaya koyması olarak algılanmalıdır. Erzurumlular, kendi bölgelerinde görmeseler de, "Yanan alanların kullanıma açıldığına" inanmaktadırlar. Bu yanlış algının düzeltilmesi için algı yönetimi faaliyetlerinin artırılması gerekmektedir.

SORU 8

Orman Genel Müdürlüğü
ormanların korunmasında, geliştirilmesinde
ve halkın hizmetine sunulmasında;

Başarılıdır

Sayı

557

Yüzde

62,0

Başarısızdır

342

38,0

"Orman Genel Müdürlüğü ormanların korunmasında, geliştirilmesinde ve halkın hizmetine sunulmasında başarılıdır" cevabını verenlerin oranı %62'dir. Bu da Erzurum OGM'nin genel hizmetler algı yönetimindeki başarısını göstermektedir. Toplum OGM'nin hizmetlerine bütünsel olarak baktığında kurumu başarılı bulmaktadır. Özel konulara girildiğinde; orman yangınları, 2B alanlarının satışı, madenler için arazi tahsisi, ağaçlandırma, fidan üretimi vd. konularında direkt olarak OGM'yi sorumlu görmektedir. Bu nedenle genel algı pozitif olmasına karşın, özel konularla ilgili algılarda sorunlar bulunmaktadır.

SORU 9

Neden başarısızdır?

	Sayı	Yüzde
Ormanlara bakılmıyor	15	38,5
Devamlı yangın çıkıyor	3	7,7
Ağaçlandırma yok, ilgi gösterilmiyor	15	38,5
Yapılaşma sorunu	3	7,7
Diğer	3	7,7
Toplam	39	100

"OGM başarısızdır" diye görüş bildiren %38'lik orana sahip kitleye nedeni sorulduğunda denekler büyük çoğunlukla (%77) "Ormanlara bakılmıyor" ve "Ağaçlandırma yok, ilgi gösterilmiyor" seçeneklerini birlikte belirtmişlerdir. Yılda 100 milyonlarca hektar ağaçlama yapan bir kurum olan OGM'nin yaptığı bakım ve dikim çalışmalarını halka anlatma konusundaki sıkıntısı burada da ortaya çıkmaktadır. Bu konuda sivil toplum kuruluşları ile daha etkin işbirliği yapma gereği ortadadır.

SORU 10

Orman vasfını kaybetmiş orman alanlarının (2B) orman dışına çıkarılarak, bu arazileri kullananlara satılmasını nasıl karşılıyorsunuz?

	Sayı	Yüzde
Yapılan doğrudur, onaylıyorum	117	13,1
Yapılan yanlıştır, onaylamıyorum	774	86,9

Orman vasfını kaybetmiş orman alanlarının (2B) orman dışına çıkarılarak, bu arazilerin kullananlara açılmasını onaylayanların oranı sadece %13'tür. 2B yasası %87'lik bir oranda kabul görmemektedir. Buraların orman vasfını kaybetmiş alanlar olduğu, bir sorun oluşturduğu ve satmaktan başka çare olmadığı halka anlatılabildiğinde bu onay yüksekere ulaşabilir. Orman dışına çıkarılma gerekçelerini halka daha anlaşılır argümanlarla, profesyonel iletişim diliyle anlatmak gerekmektedir.

SORU 11

Orman arazilerinin ağaçlık olmayan boş alanlarının özel şahıslara tahsis edilerek, bunların özel ağaçlama yapmalarını (ceviz, badem vs.) onaylıyor musunuz?

	Sayı	Yüzde
Onaylıyorum	410	46,2
Onaylamıyorum	477	53,8

Orman arazilerinin ağaçlık olmayan boş alanlarının özel şahıslara tahsis edilerek, bunların özel ağaçlama yapmalarını (ceviz, badem vs.) onaylayanların oranı %46'dır. Erzurum OBM bölgesinde bu konunun da yeterince anlatılamadığı ortadadır.

SORU 12

Neden onaylamıyorsunuz?

	Sayı	Yüzde
Rant meselesi	10	41,7
Tekrar ağaçlandırma yapılmalı	13	54,2
Diğer	1	4,2
Toplam	24	100

Ormanlık alanların boş kısımlarının ağaçlandırma yapmak üzere özel kişilere verilmesini onaylamayanlara, neden onaylamadıkları sorulduğunda, sadece 24 kişiden cevap alınabildiği. Cevap verenlerin %54'ü, onaylamama nedeni olarak "Tekrar ağaçlandırma çalışması yapılmalı" cevabını, %47'si ise "Rant Meselesi" olarak algılamıştır. Bu konu orman arazilerinin verildiği şekilde algılandığından Erzurum OBM'nin bu arazilerin verilmediğini anlatma yolunda argümanlar geliştirmelidir.

SORU 13

Ormanda piknik yaptınız mı, yaptıysanız ne kadar sıklıkla piknik yapıyorsunuz?

	Sayı	Yüzde
Yapmadım	315	35,0
Haftada bir defa gidiyorum	80	8,9
Ayda bir defa gidiyorum	160	17,8
Yılda bir defa gidiyorum	344	38,5

Ormanda piknik yapmadığını belirtenlerin oranı %35'dir. Yılda bir defa piknik yapanların oranı %38,3, haftada bir defa yapanların oranı %8,9, ayda bir defa piknik yapanların oranı ise %17,8'dir. Yüzde 73'lük bir kesim hemen hemen piknik yapmamaktadır. ormanların sağlık açısından önemi ve piknik yapmanın terapi etkisi daha net bir dille ve verilerle anlatılmaktadır.

SORU 14

Ormanda niçin daha sık piknik yapmıyorsunuz?

	Sayı	Yüzde
Piknik yerleri yetersiz, çok kalabalık	367	61,4
Giriş paralı olduğu için gitmiyorum	14	2,3
Gidecek vasıtam olmadığından gidemiyorum	70	11,7
Vaktim olmadığından gidemiyorum	147	24,6

Ormanda daha sık piknik yapamama nedeni olarak "Piknik yerleri yetersiz, çok kalabalık" seçeneğini belirtenlerin oranı %61,4'dür. Erzurum OBM çevresinde yeni piknik alanları oluşturulmalı, orman ile insanın buluşma noktaları olan piknik alanlarını halka sunulmalıdır.

SORU 15

Orman Genel Müdürlüğü veya Orman İşletme Müdürlüğünde hiç işiniz oldu mu?

	Sayı	Yüzde
Evet	109	12,2
Hayır	786	87,8

Orman Genel Müdürlüğü veya Orman İşletme Müdürlüğüne herhangi bir iş için gittiğini belirtenlerin oranı %12'dir.

SORU 16

Orman teşkilatında işinizle ne kadar ilgilenildi ve size yeterli ilgi gösterildi mi?

	Sayı	Yüzde
İşim çabuk bitti ve bana yeterli ilgiyi gösterdiler	73	65,8
Çok uzun sürdü, gerekli ilgiyi göstermediler	8	7,2
Çok ilgisiz, tepeden bakan bir tutumla karşılaştım	13	11,7
Diğer	17	15,3

Orman teşkilatına işi için giden %12'lik kesimin %65,8'i "İşim çabuk bitti ve bana yeterli ilgiyi gösterdiler" cevabını vermiştir. Yüzde 19'luk memnuniyetsiz bir toplum kesimi vardır. OBM bu konuyu ciddi olarak ele almalı ve elemanlarını eğitmelidir. Bir devlet kuruluşu olarak topluma hizmet vermek durumunda olan orman teşkilatı mensuplarının daha iyi hizmet vermesi için elemanlar iletişim uzmanlarınca eğitilmelidir.

SORU 17

Ülkemizde ormanların mülkiyeti kime aittir?

	Sayı	Yüzde
Devlete	745	83,2
Hükümete	42	4,7
Orman Genel Müdürlüğüne	94	10,5
Şahıslara	14	1,6

Ülkemizde ormanların mülkiyetinin devlete ait olduğunu belirtenlerin oranı %83,2, Orman Genel Müdürlüğüne ait olduğunu belirtenlerin oranı %10,5'dir. OGM ve Devlet kavramı birleşik düşünüldüğünde oran %94'e çıkmaktadır ki, bu konudaki algı normal kabul edilebilir. Ayrıca özel ağaçlamaların gündemde olduğu bir ortamda %1,6'lık oran da doğru algıya dahil edilebilir. Buradan da anlaşılmaktadır ki, OGM ile Devlet algısı iç içedir. OGM'nin başarıları devletin başarısı olarak algılanmaktadır.

SORU 18

Size göre ülkemizde ormanlar azalıyor mu, çoğalıyor mu?

	Sayı	Yüzde
Azalıyor, gittikçe yok oluyor	555	62,4
Çoğalıyor, gittikçe artıyor	65	7,3
Aynı kalıyor, ne azalıyor ne çoğalıyor	168	18,9
İlgilenmiyorum	101	11,4

Ülkemizde ormanların gittikçe azaldığını ve yok olduğunu belirtenlerin oranı %62,4'dür. OGM'nin en başarılı olduğu konuların başında, ormanlarımızı alan ve servet olarak artırması, çoğaltması gelmektedir. Ormanların azaldığı algısı tamamen yanlış bir tabana oturmaktadır. Yaz aylarında siyaset tatile girdiğinden, medya gündem yapacak tek konu olarak orman yangınlarını görmektedir. "Ciğerlerimiz yanıyor!", "Ormanlarımız yok oluyor!", "Arazi kazanmak için yangın çıkarıyorlar!" ve benzeri haberlerle günlerce gündem yapılan yangın konusu, toplumda "Ormanlar yok oluyor" algısının oluşmasının en önemli nedenidir. Diğer bir neden; sivil toplum örgütlerince yayınlanan ormanların durumunu gösteren yanlış bilgilerdir. Bu oran OGM'nin acilen bir algı çalışması yapması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.

SORU 19

Sizce orman yangınlarının çıkış sebebi nedir?

	Sayı	Yüzde
İnsanlar kasten ormanı yakıyor	260	29,1
İnsanların dikkatsizlikleri nedeniyle kaza ile yangın çıkıyor	397	44,5
Bilinmeyen sebeplerden yangın çıkıyor	106	11,9
Anız yakma sebebiyle çıkıyor	16	1,8
Arazi açmak için yangın çıkarılıyor	105	11,8
Enerji hatlarının birbirine değmesinden yangın çıkıyor	8	0,9

Orman yangınlarının çıkış sebebiyle ilgili görüş bildirenlerin %45'i "İnsanların dikkatsizliği nedeniyle" seçeneğini belirtmişlerdir. "İnsanların kasten ormanları yaktığını" söyleyenlerin oranı da azımsanamayacak düzeydedir. (%29)

SORU 20

Yanan orman arazileri, yangın sonrasında ne yapılıyor?

	Sayı	Yüzde
Yeniden ağaçlandırılarak ormana kazandırılıyor	385	43,2
Bu araziler güçlü kişilere veriliyor	112	12,6
Olduğu gibi bırakılarak kaderine terk ediliyor	229	25,7
Fikrim yok	166	18,6

Yanan orman arazilerinin, yangın sonrasında "Yeniden ağaçlandırılarak ormana kazandırıldığını" belirtenlerin oranı %43,2, bu konuda fikri olmayanların oranı %18,6'dır. "Yeniden ağaçlandırılarak ormana kazandırılıyor" seçeneği en yüksek orana sahip olmasına rağmen algı düşüktür. Yanan orman alanları ile ilgili yapılan işlemler vatandaşa anlatılmalıdır.

SORU 21

Orman yangınıyla karşılaştığınızda aşağıdaki numaralardan hangisini çevirerek, yangından Orman Genel Müdürlüğünü haberdar edersiniz?

	Sayı	Yüzde
Alo 110	336	37,9
Alo 177	323	36,5
Alo 156	193	21,8
Alo 155	34	3,8

Orman yangınıyla karşılaşıldığında "Alo 177" numarasının aranması gerektiğini belirtenlerin oranı %36'dır. Bu konuda daha fazla gayret gösterilmeli ve tüm vatandaşların belleklerine Alo 177 numarası yerleştirilmelidir.

SORU 22

Orman yangınlarını söndürmede en etkili kuruluş hangisidir?

	Sayı	Yüzde
İtfaiye	351	39,4
Orman Genel Müdürlüğü	281	31,6
Türk Silahlı Kuvvetleri ve Jandarma	234	26,3
Çevre belediyeler	24	2,7

“Orman yangınlarını söndürmede en etkili kuruluş hangisidir?” sorusuna “Orman Genel Müdürlüğü” cevabı verenlerin oranı %32'dir. Burada, halkımızın “Yangını itfaiye söndürür” genel kanaatinin etkili olduğu görülmektedir. “Çevre belediyeler” ve “Türk Silahlı Kuvvetleri ve Jandarma” seçeneklerinin düşük oranlarda kalması, halkımızın Orman Genel Müdürlüğü Yangınla Mücadele birimlerini de “İtfaiye” olarak değerlendirdiğini ve ifade ettiğini göstermektedir. Yine "Orman Genel Müdürlüğü hangi işleri yapar" sorusuna yüksek oranlı verilen "Orman yangınlarını söndürür" cevabı, OGM yangınla mücadele birimlerinin itfaiye olarak algılandığına işaret etmektedir. OGM, orman yangınlarıyla mücadele birimlerinde ve araçlarında çok karmaşık bir terminoloji kullanmakta; itfaiye araçlarını arazöz olarak isimlendirmektedir. Bu terminoloji basitleştirilmeli ve halkın algısına paralel olarak “Orman itfaiyesi” markası oluşturulmalıdır. Bu sayede halkımızdaki algı daha da netleşecektir.

SORU 23

Meşe, çam, göknar, kayın gibi orman ağacı fidanlarını hangi kurum yetiştirir?

	Sayı	Yüzde
Orman Genel Müdürlüğü	496	56,5
Tema Vakfı	231	26,3
Ziraat İşleri Müdürlüğü	137	15,6
Karayolları Genel Müdürlüğü	14	1,6

Meşe, çam, göknar, kayın gibi orman ağacı fidanlarını yetiştiren kurumun OGM olduğunu belirtenlerin oranı %56,5, Tema Vakfı olduğunu belirtenlerin oranı %26'dır. Tema vakfının bu algıyı oluşturması algı faaliyetlerindeki başarısını göstermektedir.

SORU 24

Topraklarımızı yağmur ve rüzgarın yok ettiği erozyonu önleyici hizmetleri kim yapar?

	Sayı	Yüzde
Orman mühendisleri	425	47,8
Tema Vakfı gibi sivil toplum kuruluşları	256	28,8
Ziraat mühendisleri	186	20,9
Maden mühendisleri	22	2,5

Topraklarımızı yağmur ve rüzgarın yok ettiği erozyonu önleyici hizmetleri orman mühendislerinin yaptığını belirtenlerin oranı %47,8, Tema Vakfı gibi sivil toplum kuruluşlarının yaptığını ifade edenlerin oranı %28,8'dir. Erozyon konusu toplumca bilinmektedir. OGM bu konuda birçok çalışmaya imza atmıştır. Ancak burada da algı yönetimi sıkıntısı ortaya çıkmaktadır.

SORU 25

Milyonlarca ağaç dikerek, ormanlar kurarak, ülkemizi yeşillendiren sizce hangi kurumdur?

	Sayı	Yüzde
Orman Genel Müdürlüğü	529	59,8
Tema Vakfı	276	31,2
Karayolları Genel Müdürlüğü	48	5,4
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	32	3,6

Milyonlarca ağaç dikerek, ormanlar kurarak, ülkemizi yeşillendiren kurumun OGM olduğunu belirtenlerin oranı %59,8, Tema Vakfı olduğunu ifade edenlerin oranı %31,2'dir.

SORU 26

Ormanları ve ormanlardaki yaban hayatını kim korur?

	Sayı	Yüzde
 Orman muhafaza memuru	703	78,6
 Jandarma	142	15,9
 Polis	38	4,3
 Belediye zabıtası	11	1,2

Ormanları ve ormanlardaki yaban hayatını koruyanların "Orman muhafaza memuru" olduğunu söyleyen oranı %78,6'dır. Ormancı denildiğinde halkın algısında "Orman muhafaza memuru" vardır. Bu nedenle toplum, algıda orman muhafaza memuru ve ormancıyı birleştirmektedir. "Ormanları ormancılar korur" algısı yüksek oranda toplum bilincine yerleşmiş olup, genel orman koruma algısında OGM'nin başarısı ortaya konmuştur. Bu oran %62'nin üzerinde OGM başarılıdır cevabı ile çakışmakta, genel bakış olarak pozitif algı ortaya çıkmaktadır.

SORU 27

Sizce ormanların yönetiminde
siyasi tercihler etkili oluyor mu?

	Sayı	Yüzde
Evet, siyasiler müdahale ediyor	262	29,3
Siyasiler kısmen etkili	238	26,6
Fikrim yok	206	23,0
Hayır, siyasiler karışmıyor	188	21,0

Ormanların yönetiminde siyasi tercihlerin etkili olduğunu belirtenlerin oranı %56, siyasilerin karışmadığını belirtenlerin oranı %21'dir. Yüzde 23'lük bir kesim fikir beyan etmemiştir.

ANALITIK

ANKET CEVAPLARININ EĞİTİM, YAŞ ve GELİR DÜZEYİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ALGI ARAŞTIRMASI
ERZURUM ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ ARA RAPORU

ANALITIK

Eğitim durumuna göre; aşağıda harf sembollerle okuyacağım kurumlardan hangilerini tanıyorsunuz?

		Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
	Biliyor	83,3	80,6	90,2	95,8
	Bilmiyor	16,2	19,4	9,8	4,2
	Biliyor	61,5	70,3	83,0	90,5
	Bilmiyor	38,5	29,7	17,0	9,5
	Biliyor	34,8	50,2	41,2	54,0
	Bilmiyor	65,2	49,8	58,8	46,0
	Biliyor	25,3	37,2	44,4	64,6
	Bilmiyor	74,7	62,8	55,6	35,4
	Biliyor	12,4	28,8	32,8	54,0
	Bilmiyor	87,6	71,2	67,2	46,0

Eğitim gruplarına göre OGM'yi tanıyanlar irdelendiğinde eğitim düzeyi yükseldikçe tanıma oranı artmaktadır. Eğitim düzeyi düşükçe tanıma oranı azalmaktadır. PTT algısı tüm eğitim gruplarında en yüksek orandadır.

Yaş durumuna göre; aşağıda harf sembollerle okuyacağım kurumlardan hangilerini tanıyorsunuz?

		18-30	31-45	46-60	61+
	Biliyor	91,6	90,3	82,1	78,6
	Bilmiyor	8,4	9,7	17,9	21,4
	Biliyor	85,5	80,1	75,1	56,1
	Bilmiyor	14,5	19,9	24,9	43,9
	Biliyor	58,2	41,0	40,1	30,0
	Bilmiyor	41,8	59,0	59,9	70,0
	Biliyor	47,7	40,7	50,9	52,5
	Bilmiyor	52,3	59,3	49,1	47,5
	Biliyor	41,0	34,7	26,5	25,0
	Bilmiyor	59,0	65,3	73,5	75,0

Yaş gruplarına göre OGM'yi tanıyanlar irdelendiğinde yaş arttıkça tanıma oranı azalmaktadır. PTT ve DSİ algıları her yaş grubunda oldukça yüksektir.

Eğitim durumuna gore; Türkiye için en faydalı iş yapan kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	niversite
Posta İşleri Genel Müdürlüğü	42,0	38,2	25,0	23,8
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	28,0	13,3	6,5	11,1
Karayolları Genel Müdürlüğü	11,0	21,5	45,9	46,0
Orman Genel Müdürlüğü	9,0	18,5	15,2	12,7
Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü	10,0	8,6	7,3	6,3

Tüm eğitim düzeylerinde OGM algısı düşüktür. Erzurum OBM evresinde, "OGM en faydalı kuruluş" cevabını en yüksek oranda veren grup, %18,5'lik bir oranla ilkokul mezunlarıdır.

Eğitim durumuna göre Orman Genel Müdürlüğü ormanların korunmasında, geliştirilmesinde ve halkın hizmetine sunulmasında;

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
Başarılıdır	63,4	63,5	61,0	60,9
Başarısızdır	36,6	36,5	39,0	39,1

İlkokul mezunlarının %64'ü ve üniversite mezunlarının %61'i Orman Genel Müdürlüğünün ormanların korunmasında, geliştirilmesinde ve halkın hizmetine sunulmasında başarılı bulunmaktadır.

Eğitim durumuna göre, orman vasfını kaybetmiş orman alanlarının (2B) orman dışına çıkarılarak, bu arazileri kullananlara satılmasını nasıl karşılıyorsunuz?

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
Yapılan doğrudur, onaylıyorum	8,2	7,8	13,2	22,1
Yapılan yanlıştır, onaylamıyorum	91,8	92,2	86,8	77,9

Orman vasfını kaybetmiş orman alanlarının (2B) orman dışına çıkarılarak, bu arazileri kullananlara satılmasının yanlış olduğunu dışünen ilkokul mezunlarının oranı %92, üniversite mezunlarının oranı ise %78'dir.

Gelir durumuna göre orman vasfını kaybetmiş orman alanlarının (2B) orman dışına çıkarılarak, bu arazileri kullananlara satılmasını nasıl karşılıyorsunuz?

	500-1000TL	1001-3000TL	3001-5000TL	5001+TL	İşsiz
Yapılan doğrudur, onaylıyorum	13,7	11,9	22,9	75,0	11,3
Yapılan yanlıştır onaylamıyorum	86,3	88,1	77,1	25,0	88,7

Düşük gelir gruplarında 2B arazilerinin kullanıcılara satılmasına daha az oranlarda onay verilmekte, gelir yükseldikçe onaylama oranı artmaktadır.

Eğitim durumuna göre orman arazilerinin ağaçlık olmayan boş alanlarının özel şahıslara tahsis edilerek, bunların özel ağaçlama yapmalarını (ceviz, badem vs.) onaylıyor musunuz?

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	niversite
Onaylıyorum	59,8	50,2	38,3	49,5
Onaylamıyorum	40,2	49,8	61,7	50,5

Orman arazilerinin ağaçlık olmayan boş alanlarının özel şahıslara tahsis edilerek, bunların özel ağaçlama yapmasını en yüksek oranda onaylayanlar (%59,8) okula gitmeyenler, en yüksek oranda karşı çıkanlar ise (%61,7) lise mezunlarıdır.

Gelir durumuna göre orman arazilerinin ağaçlık olmayan boş alanlarının özel şahıslara tahsis edilerek, bunların özel ağaçlama yapmalarını (ceviz, badem vs.) onaylıyor musunuz?

	500-1000TL	1001-3000TL	3001-5000TL	5001+TL	İşsiz
Onaylıyorum	42,3	46,6	68,1	100	42,4
Onaylamıyorum	57,7	53,4	31,9	-	57,6

Düşük gelir gruplarında ağaçlık olmayan orman alanlarının özel kişilere tahsis edilerek bunların özel ağaçlama yapmalarını onaylayanların oranı daha düşüktür. Gelir düzeyi yükseldikçe onaylama oranı da yükselmektedir.

Eğitim durumuna gre; ormanda piknik yaptınız mı, yaptıysanız ne kadar sıklıkla piknik yapıyorsunuz?

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
Yapmadım	58,4	41,5	27,8	28,6
Haftada bir defa gidiyorum	4,0	14,1	9,4	4,2
Ayda bir defa gidiyorum	17,8	16,7	18,9	17,2
Yılda bir defa gidiyorum	19,8	27,8	43,9	50,0

Okula gitmeyenlerin %58'i, ilkokul mezunlarının %41,5'i ormanda hiç piknik yapmamıştır. Eğitim düzeyi yükseldikçe piknik yapma oranı da yükselmektedir.

Gelir durumuna göre; ormanda piknik yaptınız mı, yaptıysanız ne kadar sıklıkla piknik yapıyorsunuz?

	500-1000TL	1001-3000TL	3001-5000TL	5001+TL	İşsiz
Yapmadım	27,8	35,3	46,9	50,0	39,21
Haftada bir defa gidiyorum	7,6	9,6	10,2	25,0	9,2
Ayda bir defa gidiyorum	22,0	15,1	14,3	-	19,0
Yılda bir defa gidiyorum	42,6	40,1	28,6	25,0	32,7

En çok piknik yapanlar, orta ve üst gelir grubundakilerdir. En az piknik yapan gelir grubu ise işsizlerdir. OGM, düşük gelir gruplarının da ormanlardan faydalanmasını artıracak politikalar geliştirmelidir. OGM'nin insanları ormanla tanıştırmamanın en kestirme yolu olan "Piknik" konusunda daha fazla gayret göstermesi ve yeni piknik alanları oluşturması gerekmektedir.

Ormanda piknik yaptınız mı, yaptıysanız ne kadar sıklıkla piknik yapıyorsunuz?/Ormanda niçin daha sık piknik yapmıyorsunuz?

	Yapmadım	Haftada bir defa gidiyorum	Ayda bir defa gidiyorum	Yılda bir defa gidiyorum
Piknik yerleri yetersiz, çok kalabalık	52,5	66,0	64,9	70,1
Giriş paralı olduğu için gitmiyorum	1,5	6,4	3,2	2,1
Gidecek vasıtam olmadığından gidemiyorum	7,7	14,9	17,0	13,9
Vaktim olmadığından gidemiyorum	38,3	12,8	14,9	13,9

Piknik yerlerini yetersiz ve çok kalabalık bulanlar, en çok pikniğe gidenlerdir. En çok gidenler, piknik yerlerini en iyi bilenler olduğundan bu konu, üzerinde durulması gereken önemdedir.

Eğitim durumuna gore; ormanda niçin daha sık piknik yapmıyorsunuz?

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
Piknik yerleri yetersiz, çok kalabalık	51,2	63,4	61,9	63,5
Giriş paralı olduğu için gitmiyorum	-	1,7	4,5	0,8
Gidecek vasıtam olmadığından gidemiyorum	7,1	8,1	15,2	13,6
Vaktim olmadığından gidemiyorum	41,7	26,7	18,4	23,0

“Ormanda niçin daha sık piknik yapmıyorsunuz?” sorusuna verilen cevapları eğitim durumuna gore incelediğimizde; "Piknik yerleri yetersiz, çok kalabalık" seçeneği tüm gruplarda one çıkmaktadır.

Gelir durumuna göre ormanda niçin daha sık piknik yapmıyorsunuz?

	500-1000TL	1001-3000TL	3001-5000TL	5001+TL	İşsiz
Piknik yerleri yetersiz, çok kalabalık	61,9	61,0	60,5	50,0	64,8
Giriş paralı olduğu için gitmiyorum	2,6	2,6	-	25,0	1,9
Gidecek vasıtam olmadığından gidemiyorum	16,8	11,5	7,0	-	8,3
Vaktim olmadığından gidemiyorum	18,7	24,9	32,6	25,0	25,0

Tüm gelir gruplarında pikniğe gidememe nedeni olarak "Piknik yerleri yetersiz, çok kalabalık" seçeneği yüksek oranlarla öne çıkmaktadır.

Orman Genel Müdürlüğü veya Orman İşletme Müdürlüğünde hiç işiniz oldu mu? sorusuna; eğitim durumuna göre cevap verenler

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
Evet	3,0	7,4	12,7	21,9
Hayır	97,0	92,6	87,3	78,1

"Orman Genel Müdürlüğü veya Orman İşletme Müdürlüğünde hiç işiniz oldu mu?" sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde, işi olanların çoğunluğu üniversite mezunlarıdır.

Orman Genel Müdürlüğü veya Orman İşletme Müdürlüğünde hiç işiniz oldu mu? sorusuna gelir durumuna göre cevap verenler

	500-1000TL	1001-3000TL	3001-5000TL	5001+TL	İşsiz
Evet	11,7	14,1	18,4	25,0	4,6
Hayır	88,3	85,9	81,6	75,0	95,4

Gelir durumuna göre "Orman Genel Müdürlüğü veya Orman İşletme Müdürlüğünde hiç işiniz oldu mu?" sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde, gelir dilimi yükseldikçe, orman idaresinde işi olanların sayısı çoğalmaktadır.

Orman teşkilâtında işinizle ne kadar ilgilenildi ve size yeterli ilgi gösterildi mi? sorusuna eğitim durumuna göre cevap verenler

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
İşim çabuk bitti ve bana yeterli ilgiyi gösterdiler	66,7	76,5	59,2	69,0
Çok uzun sürdü, gerekli ilgiyi göstermediler	-	5,9	8,2	7,1
Çok ilgisiz, tepeden bakan bir tutumla karşılaştım	33,3	5,9	12,2	11,9
Diğer	-	11,8	2,04	11,9

"Orman teşkilâtında işinizle ne kadar ilgilenildi ve size yeterli ilgi gösterildi mi?" sorusuna eğitim düzeyine göre bakıldığında ortalamanın üzerinde bir memnuniyet algısının ortaya çıktığı görülmektedir. Kendilerine gösterilen ilgiden en çok ilkökul mezunları memnundur

Orman teşkilatında işinizle ne kadar ilgilenildi ve size yeterli ilgi gösterildi mi? sorusuna gelir durumuna göre cevap verenler

	500-1000TL	1001-3000TL	3001-5000TL	5001+TL	İşsiz
İşim çabuk bitti ve bana yeterli ilgiyi gösterdiler	71,0	64,3	55,6	100,0	77,8
Çok uzun sürdü, gerekli ilgiyi göstermediler	3,2	7,1	11,1	-	-
Çok ilgisiz, tepeden bakan bir tutumla karşılaştım	9,7	12,5	11,1	-	22,2
Diğer	16,1	16,1	22,2	-	-

Gelir gruplarına göre bakıldığında Orman Genel Müdürlüğü veya Orman İşletme Müdürlüğünde işi olanlar memnun ayrılmıştır. Orman Genel Müdürlüğü veya Orman İşletme Müdürlüğünde işi olup memnun ayrılanların oranı en yüksek olan grup, gelir durumu en yüksek olanlardır. Gelir durumuna göre memnuniyet oranları, memnuniyetsizlik oranlarını geçmektedir.

Ülkemizde ormanların mülkiyeti kime aittir? sorusuna eğitim durumuna göre cevap verenler

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
Devlete	90,1	90,1	78,0	81,3
Hükümete	2,0	1,7	7,0	5,2
Orman Genel Müdürlüğüne	6,9	7,3	13,0	11,5
Şahıslara	1,0	0,9	1,9	2,1

Tüm eğitim guruplarında Devlet ve OGM seçeneği öne çıkmaktadır. OGM seçeneğini en fazla belirtenler,%13'lük oranla lise mezunlarıdır.

Size göre ülkemizde ormanlar azalıyor mu,
çoğalıyor mu? sorusuna
eğitim durumuna göre cevap verenler

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
Azalıyor, gittikçe yok oluyor	77,8	74,9	54,1	55,3
Çoğalıyor, gittikçe artıyor	9,1	5,2	7,3	8,9
Aynı kalıyor, ne azalıyor ne çoğalıyor	10,1	13,4	23,1	22,1
İlgilenmiyorum	3,0	6,5	15,5	13,7

Tüm gruplarda ormanların yok olduğu yanlış algısı görölmektedir. Düşük eğitim gruplarındaki negatif algı daha yüksektir. OGM'nin bu konuda acilen tanıtım ve doğru bilgilendirme çalışması yapması gerekmektedir.

Size göre ülkemizde ormanlar azalıyor mu, çoğalıyor mu? sorusuna gelir durumuna göre cevap verenler

	500-1000TL	1001-3000TL	3001-5000TL	5001+TL	İşsiz
Azalıyor, gittikçe yok oluyor	53,6	61,7	71,4	75,0	75,5
Çoğalıyor, gittikçe artıyor	5,1	7,9	14,3	25,0	5,3
Aynı kalıyor, ne azalıyor ne çoğalıyor	27,4	17,3	10,2	-	13,2
İlgilenmiyorum	13,9	13,0	4,1	-	6,0

Tüm gelir gruplarında ormanların yok olduğu yanlış algısı görülmektedir. OGM'nin bu konuda acilen tanıtım ve doğru bilgilendirme çalışması yapması gerekmektedir.

Sizce orman yangınlarının çıkış sebebi nedir? sorusuna yaş durumuna göre cevap verenler

	18-30	31-45	46-60	61+
İnsanlar kasten ormanı yakıyor	31,9	27,0	28,9	31,0
İnsanların dikkatsizlikleri nedeniyle kaza ile yangın çıkıyor	40,4	41,6	53,1	57,1
Bilinmeyen sebeplerden yangın çıkıyor	12,3	13,9	7,7	7,1
Anız yakma sebebiyle çıkıyor	1,5	2,6	0,5	2,4
Arazi açmak için yangın çıkarılıyor	13,5	13,4	9,3	2,4
Enerji hatlarının birbirine değmesinden yangın çıkıyor	0,4	1,6	0,5	-

"İnsanların dikkatsizlikleri nedeniyle kaza ile yangın çıkıyor" diye görüş bildirenlerin oranları tüm yaş gruplarında yüksektir. Toplumdaki temel algı "Dikkatsizlik" nedeniyle ormanların yandığı şeklindedir. Yaş arttıkça bu oran da yükselmektedir.

Sizce orman yangınlarının çıkış sebebi nedir? sorusuna eğitim durumuna göre cevap verenler

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
İnsanlar kasten ormanı yakıyor	33,7	27,3	27,6	32,1
İnsanların dikkatsizlikleri nedeniyle kaza ile yangın çıkıyor	59,4	49,8	40,9	36,8
Bilinmeyen sebeplerden yangın çıkıyor	1,0	9,5	15,7	13,2
Anız yakma sebebiyle çıkıyor	1,0	1,3	1,9	2,6
Arazi açmak için yangın çıkarılıyor	5,0	11,3	12,7	14,2
Enerji hatlarının birbirine değmesinden yangın çıkıyor	-	0,9	1,1	1,1

Tüm eğitim gruplarında "İnsanların dikkatsizlikleri nedeniyle yangın çıktığı" algısı yüksektir. Eğitim seviyesi arttıkça, arazi açmak için yangın çıkarılıyor algısı da artmaktadır.

Sizce orman yangınlarının çıkış sebebi nedir? sorusuna gelir durumuna göre cevap verenler

	500-1000TL	1001-3000TL	3001-5000TL	5001+TL	İşsiz
İnsanlar kasten ormanı yakıyor	26,8	29,6	38,8	25,0	26,8
İnsanların dikkatsizlikleri nedeniyle kaza ile yangın çıkıyor	37,9	45,1	40,8	25,0	57,5
Bilinmeyen sebeplerden yangın çıkıyor	14,3	12,2	6,1	-	9,2
Anız yakma sebebiyle çıkıyor	2,2	1,8	2,0	25,0	-
Arazi açmak için yangın çıkarılıyor	17,6	10,4	12,2	25,0	5,9
Enerji hatlarının birbirine değmesinden yangın çıkıyor	1,1	1,0	-	-	0,7

"İnsanların dikkatsizlikleri nedeniyle yangın çıkıyor" seçeneği, en fazla işsizler arasında kabul görmektedir. "Orman yangınlarının kasten çıkarıldığına" en fazla inanan gelir grubu ise 3001-5000 gelir grubudur.

Yanan orman arazileri, yangın sonrasında ne yapılıyor? sorusuna eğitim durumuna göre cevap verenler

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
Yeniden ağaçlandırılarak ormana kazandırılıyor	61,4	53,4	36,7	33,2
Bu araziler güçlü kişilere veriliyor	8,9	9,9	13,9	15,3
Olduğu gibi bırakılarak kaderine terk ediliyor	14,9	25,4	26,4	30,5
Fikrim yok	14,9	11,2	23,1	21,1

OGM'nin algı yönetiminde en zayıf olduğu konuların başında, "Yanan arazilerin yangından sonra ne yapıldığı" konusu gelmektedir. Okula gitmeyenler ve ilkokul mezunları, yanan alanların yeniden ağaçlandırıldığını daha yüksek oranda algılamaktadırlar.

Yanan orman arazileri, yangın sonrasında ne yapılıyor? sorusuna gelir durumuna göre cevap verenler

	500-1000TL	1001-3000TL	3001-5000TL	5001+TL	İşsiz
Yeniden ağaçlandırılarak ormana kazandırılıyor	34,7	41,4	68,8	75,0	48,4
Bu araziler güçlü kişilere veriliyor	12,4	13,7	8,3	-	12,4
Olduğu gibi bırakılarak kaderine terk ediliyor	32,1	24,4	14,6	-	24,8
Fikrim yok	20,8	20,6	8,3	25,0	14,6

Yanan orman alanlarının "Yeniden ormana kazandırıldığı" seçeneği 5001+ gelir grubunda en yüksek orana ulaşmaktadır.

Orman yangınıyla karşılaştığınızda aşağıdaki numaralardan hangisini çevirerek, yangından Orman Genel Müdürlüğünü haberdar edersiniz? sorusuna eğitim durumuna göre cevap verenler

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
Alo 177	8,2	26,4	40,5	55,0
Alo 110	58,8	36,1	37,0	30,9
Alo 156	28,9	32,6	18,4	12,0
Alo 155	4,1	4,8	4,1	2,1

Alo 177'nin bilinirlik oranı okula gitmeyenler arasında en düşük, (%8,2) üniversite mezunları arasında ise en yüksek seviyededir. (%55)

Orman yangınlarını söndürmede en etkili kuruluş hangisidir? sorusuna eğitim durumuna göre cevap verenler

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
İtfaiye	43,0	39,7	40,1	36,3
Orman Genel Müdürlüğü	44,0	36,2	27,0	27,9
Türk Silahlı Kuvvetleri ve Jandarma	13,0	22,0	29,2	33,2
Çevre belediyeler	-	2,2	3,8	2,6

“Orman yangınlarını söndürmede en etkili kuruluş hangisidir” sorusu eğitim seviyesine göre değerlendirildiğinde, üniversite mezunlarının %33,2’si "Türk Silahlı Kuvvetleri ve Jandarma" seçeneklerini belirtmişlerdir.

Orman yangınlarını söndürmede en etkili kuruluş hangisidir? sorusuna yaş durumuna göre cevap verenler

	18-30	31-45	46-60	61+
İtfaiye	39,5	39,3	38,9	35,7
Orman Genel Müdürlüğü	28,1	27,2	42,0	50,0
Türk Silahlı Kuvvetleri ve Jandarma	30,0	30,1	17,6	11,9
Çevre belediyeler	2,3	3,4	1,6	2,4

Yaş ilerledikçe orman yangınlarını OGM söndürüyor cevabı artmaktadır. OGM yangınla mücadele ekip ve ekipmanları ile itfaiye araçları halkın algısında karışıklığa neden olmaktadır. OGM bir an evvel yangın söndürme arazözlerine orman itfaiyesi amblemlerini yerleştirmelidir ki aradaki terminoloji farklılıkları daha fazla algı karışıklığına yol açmasın (örn. arazöz=itfaiye gibi)..

Meşe, çam, göknar, kayın gibi orman ağacı fidanlarını hangi kurum yetiştirir? sorusuna yaş durumuna göre cevap verenler

	18-30	31-45	46-60	61+
Orman Genel Müdürlüğü	48,8	54,0	68,8	78,6
Tema Vakfı	30,6	29,8	18,8	4,8
Ziraat İşleri Müdürlüğü	18,2	14,8	11,5	14,3
Karayolları Genel Müdürlüğü	2,3	1,3	1,0	2,4

Tüm yaş gruplarında orman ağacı yetiştiren kurum algısında OGM öne çıkmakta, yaş ilerledikçe OGM algısı artmaktadır. Ancak bu algı milyonlarca fidan yetiştiren bir kurum için yeterli değildir.

Meşe, çam, göknar, kayın gibi orman ağacı fidanlarını hangi kurum yetiştirir? sorusuna eğitim durumuna göre cevap verenler

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
Orman Genel Müdürlüğü	77,0	56,4	54,2	49,7
Tema Vakfı	14,0	23,8	28,5	31,9
Ziraat İşleri Müdürlüğü	9,0	17,2	15,6	17,3
Karayolları Genel Müdürlüğü	-	2,6	1,6	1,1

OGM seçeneği, eğitim seçeneği düştükçe öne çıkmaktadır. Eğitim düzeyi arttıkça OGM algısı azalmakta, Tema algısı yükselmektedir. OGM'nin "Orman fidanlarını yetiştiren kurum" algısı mutlaka düzeltilmelidir.

Meşe, çam, göknar, kayın gibi orman ağacı fidanlarını hangi kurum yetiştirir? sorusuna gelir durumuna göre cevap verenler

	500-1000TL	1001-3000TL	3001-5000TL	5001+TL	İşsiz
Orman Genel Müdürlüğü	49,8	56,7	68,8	75,0	62,7
Tema Vakfı	34,9	23,7	12,5	25,0	23,3
Ziraat İşleri Müdürlüğü	13,8	17,8	18,8	-	13,3
Karayolları Genel Müdürlüğü	1,5	1,8	-	-	0,7

"Orman ağacı fidanlarını yetiştiren kurum hangisidir" sorusuna verilen cevaplar gelir grupları açısından değerlendirildiğinde, üst gelir grubundaki bireyler daha yüksek oranlarla OGM cevabını vermektedir.

Topraklarımızı yağmur ve rüzgarın yok ettiği erozyonu önleyici hizmetleri kim yapar? sorusuna eğitim durumuna göre cevap verenler

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
Ziraat mühendisleri	30,7	27,8	18,5	12,2
Orman mühendisleri	54,5	50,4	45,4	45,5
Maden mühendisleri	1,0	3,9	2,4	1,6
Tema vakfı gibi sivil toplum kuruluşları	13,9	17,8	33,7	40,7

Orman mühendisleri algısı diğer seçeneklerden daha fazla beyan edilmiştir. Algıda orman mühendislerini Tema Vakfı gibi sivil toplum kuruluşları takip etmektedir.

Topraklarımızı yağmur ve rüzgarın yok ettiği erozyonu önleyici hizmetleri kim yapar? sorusuna gelir durumuna göre cevap verenler

	500-1000TL	1001-3000TL	3001-5000TL	5001+TL	İşsiz
Ziraat mühendisleri	21,6	19,3	18,8	-	24,8
Orman mühendisleri	40,3	50,1	58,3	100	49,0
Maden mühendisleri	2,9	2,3	2,1	-	2,6
Tema vakfı gibi sivil toplum kuruluşları	35,2	28,2	20,8	-	23,5

Tüm gelir gruplarındaki deneklerin yarısından fazlası erozyonu önleyici hizmetleri orman mühendislerinin yaptığını beyan etmişlerdir.

**Milyonlarca ağaç dikerek, ormanlar kurarak,
ülkemizi yeşillendiren sizce hangi kurumdur?
sorusuna eğitim durumuna göre cevap verenler**

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
Tema Vakfı	21,8	28,4	34,4	33,5
Karayolları Genel Müdürlüğü	7,9	7,4	4,9	2,7
Orman Genel Müdürlüğü	69,3	60,3	56,4	60,5
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	1,0	3,9	4,3	3,2

Tüm eğitim düzeylerinde OGM algısı yüksektir.

Milyonlarca ağaç dikerek, ormanlar kurarak,
ülkemizi yeşillendiren sizce hangi kurumdur?
sorusuna gelir durumuna göre cevap verenler

	500-1000TL	1001-3000TL	3001-5000TL	5001+TL	İşsiz
Tema Vakfı	37,5	30,0	18,8	25,0	28,9
Karayolları Genel Müd.	5,1	4,9	2,1	-	7,9
Orman Genel Müd.	53,7	60,8	79,2	75,0	60,5
Devlet Su İşleri Genel Müd.	3,7	4,4	-	-	2,6

OGM tüm gelir gruplarında Tema Vakfı'nın önündedir.

Ormanları ve ormanlardaki yaban hayatını kim korur? sorusuna eğitim durumuna göre cevap verenler

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
Polis	-	6,0	4,6	3,7
Jandarma	20,8	22,4	11,9	13,2
Orman muhafaza memuru	78,2	71,1	81,4	82,5
Belediye zabıtası	1,0	0,4	2,2	0,5

OGM bu algıyı yönetmekte başarılıdır. Üniversite mezunlarının %82,5'i "Orman muhafaza memuru" diye görüş bildirmişlerdir.

Ormanları ve ormanlardaki yaban hayatını kim korur? sorusuna gelir durumuna göre cevap verenler

	500-1000TL	1001-3000TL	3001-5000TL	5001+TL	İşsiz
Orman muhafaza memuru	78,5	78,5	83,7	100	75,2
Jandarma	14,6	14,7	16,3	-	22,9
Polis	5,8	4,8	-	-	2,0
Belediye zabıtası	1,1	2,0	-	-	-

Tüm gelir gruplarında "Orman muhafaza memuru" seçeneği yüksektir. Bu konuda OGM başarılı bir algı yönetimi göstermiştir.

Sizce ormanların yönetiminde siyasi tercihler etkili oluyor mu? sorusuna eğitim durumuna göre cevap verenler

	Okula gitmedi	İlkokul	Lise	Üniversite
Evet, siyasiler müdahale ediyor	37,6	32,9	25,9	27,2
Hayır, siyasiler karışmıyor	29,7	26,8	18,1	14,7
Siyasiler kısmen etkili	15,8	25,5	30,8	25,7
Fikrim yok	16,8	14,7	25,1	32,5

"Siyasilerin orman yönetimine kısmen veya tamamen müdahale ettiği" algısı en yüksek seviyeye ilkokul mezunları arasında (%58,4) ulaşmaktadır.

Sizce ormanların yönetiminde siyasi tercihler etkili oluyor mu? sorusuna gelir durumuna göre cevap verenler

	500-1000TL	1001-3000TL	3001-5000TL	5001+TL	İşsiz
Evet, siyasiler müdahale ediyor	26,7	31,6	42,9	25,0	24,8
Hayır, siyasiler karışmıyor	19,4	19,9	22,4	25,0	24,2
Siyasiler kısmen etkili	28,2	27,5	10,2	25,0	28,8
Fikrim yok	25,6	21,0	24,5	25,0	22,2

Tüm gelir gruplarında siyasilerin kısmen veya doğrudan orman yönetimine karıştığı, müdahale ettiği algısı yüksektir.

ANALITIK

ANKET SONUÇ RAPORU

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ALGI ARAŞTIRMASI
ERZURUM ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ ARA RAPORU

ANALITIK

ANKET SONUÇ RAPORU

Yüz yüze yapılan anket sonuçları incelendiğinde aşağıdaki genel değerlendirmelere yer verilmiştir. Şöyle ki;

OGM çoğunluk tarafından bilinmemektedir, eğitim durumuna göre değerlendirildiğinde, eğitim düzeyi yükseldikçe bilinirliği-tanınırlığı yükselmektedir. OGM'nin başarısız olduğunu düşünenlerin sayısal oranı %38'dir. Anketör arkadaşlardan aldığımız geri dönüşlerin çoğu, aslında insanların OGM'yi başarısız bulduğunu, ancak yorum kısmına geçince cevabını değiştirmek istediğini ya da yorum kısmını anketörün doldurmasını isteyenlerin olduğu yönündedir. "Neden başarısızdır?" sorusuna cevap veremediklerinden ve yorum yapmaktan kaçındıklarından dolayı verdikleri cevabı değiştirip "Başarılıdır" şikkını işaretleyen oldukça fazladır. Bu kapsamda, genel anlamda ankete karşı insanların bir önyargısı olduğu hatta siyasi anket olarak algılayıp baştan anket doldurmayı kabul etmeyenlerin sayıca çok olduğunu söylemek yanlış olmaz. Diğer yandan kadınlar anket konusunda çok negatif davranmaktadırlar. Birçok kadın denek yapılan anketi yarıda bırakmakta, doldurmakta tereddüt etmektedir. Bu durum anket yapmayı ve netice almayı zorlaştırmaktadır.

Kentte yaşayanların OGM ile kurumsal ilişkisi zayıftır. OBM ile işi olanların oranı düşüktür. Denekler tarafından verilen cevaplar açık bir şekilde, OGM'yi tanıyan ve ilişki kurmuş olan küçük bir toplum diliminin, orman ve ormancılık konusunda bilinçli olduğunu göstermektedir. Ormancıların yaptığı hizmetlerin neler olduğu, hangi kurumun daha çok tanındığı, kurumların tanınması ile faydalı hizmet yapmasının farkının ayırdına varıldığı anket cevaplarından anlaşılmaktadır. Denekler çok tanınan kurumlarla, başarılı hizmet yapan kurumları bilinçli bir şekilde ayırt etmekte, doğru algılamaktadırlar. Konuya OGM açısından bakıldığında, kendini anlatamayan, yaptıklarını topluma ulaştıramayan bir kurum hüviyeti taşımaktadır.

Genel ormancılık hizmetlerinin yapılmasında toplum OGM'yi %62 oranında başarılı bulmaktadır. Ancak bu konu yukarıda da belirtildiği şekilde toplum OGM'yi tanımadığından ve başarısızlığın nedenini kafasında şekillendiremediğinden oran yüksek çıkmaktadır. Ormancılıkta özele inildikçe orman yangınları, ağaçlama ve 2B sorunun çözüm şekli konusunda toplumda bilgi eksikliğinden kaynaklanan olumsuz algı bulunmaktadır. Toplum algısı genel bakış ile özel bakış arasında farklılıklar göstermektedir. OGM ormanların çoğalması, ağaçlama yapılması, 2B alanlarının satışı, yangınlar vd. gibi özel konularda ciddi bir algı yönetimi kurmalıdır. Toplumda olumsuz olarak algılanan özel konularda halkın daha çok bilgilendirilmesi gereği vardır.

2B konusunda Erzurum halkında negatif bir algı oluşmuştur. Toplum 2B alanlarının satışı şeklinde bir çözüme %87 oranında karşı çıkmaktadır. Hâlbuki 2B alanlarına sahip olanlar şimdiye kadar bedelsiz olarak kullanmaktaydılar. Devlet bu alanları satışa sunarak toplum yararına gelir elde etmektedir. 2B alanlarına sahip olanların da oldukça makul tutulan fiyatlara itiraz etmesi göz önüne alındığında yapılan işin doğru olduğu anlaşılmaktadır. Ancak bu durum OGM tarafından halka anlatılamamış, halk yeterince bilgilendirilememiştir. Bunun neticesi olarak halkta yanlış algı oluşmuş, "Acaba birilerine peşkeş mi çekiliyor?" şüphesi doğmuştur. Boş orman alanlarının özel sektöre ağaçlandırılması konusunda toplumun yarından fazlası (%53,8) negatif algıya sahiptir.

Piknik yapamayan veya yılda bir kere piknik yapanların oranı %73'ü aşmaktadır. Bu durumda toplumun yarısından fazlası ormanlardan, orman içi dinlenme yerlerinden yeterince istifade edememektedir. Piknik yapamayanlara, niçin piknik yapamadıkları sorulduğunda, %61,4 oranında piknik alanlarının yetersizliğini ifade etmişlerdir. Deneklerin %11,7'si vasıtaları olmadığı için, %2,3'ü piknik alanları paralı olduğu için, %24,6'sı ise vakitleri olmadığı için ormanda piknik yapmamakta-yapamamaktadırlar. Toplumun başta toplum sağlığı olmak üzere ormanlardan faydalanmasını temin etmek devletin görevidir. Bu nedenle OBM, piknik alanlarını artıracak çalışmaları yapmalıdır.

Erzurum'da 800 bine yakın insan yaşamaktadır. Toplumun %73'lük bir kısmı piknik alanlarından çeşitli nedenlerle istifade edememektedir. Gidemeyenlerin %61'lik bir kısmı yeterli piknik alanlarının bulunmadığını belirtmişlerdir. Orman içi alanlarda insanların çeşitli aktivitelerde bulunması toplum sağlığı açısından tartışılmaz bir iyileştirme neticesi sağlamaktadır. Bu konuda OBM, üzerine düşen görevi yerine getirmelidir.

Erzurum halkının %12,2'si orman idaresi ile iş ilişkisi içinde olmuştur. Bu da göstermektedir ki, Erzurum OBM'de ormanla işi olanların oranı düşüktür. Erzurum Orman İdaresinde işi olan ve OBM çalışanlarıyla ilişkiye giren vatandaşlardan %66'sı bu ilişkiden memnun olmuş, işi başarılı bir şekilde takip edilmiştir. Geriye kalan gruptan %19'luk bir toplum kesimi ise verilen hizmetten memnun olmamışlar, kendilerine tepeden bakıldığı kanaatine varmışlardır. Erzurum orman teşkilatı bu açıdan ortalama bir hizmet başarısına sahiptir. OBM'den memnuniyet algısının genel ormancılık algısına yansımaları kaçınılmazdır. Bu nedenle yönetim memnuniyet algısını daha da yükseltmek için gayret göstermelidir.

Ormanların kime ait olduğu konusunda "Devlet" vurgusunun %94'ü aşması deneklerin bu konudaki bilinç düzeylerini ortaya koymaktadır. İyi anlatılan ve topluma indirgenen hususlar toplumca bilinmektedir.

Ormanlarımız alan ve hacim olarak devamlı bir artışın içindedir. Bu konu ülke ormancılarının gururla her yerde konuştuğu, herkese anlattığı bir başarıdır. Ancak konuyu vatandaşın algısı açısından incelediğimizde, %62'lik bir toplum kesimi, ormanların azaldığı algısına sahiptir. Ormanlarımızın arttığı algısına sahip toplum kesimi ise sadece %7'dir. Burada gerçek bir negatif algı vardır. Bu negatif algının en önemli nedeni orman yangını haberleridir. "Ormanlarımız yok oluyor" algısı orman yangınlarıyla ilgilidir.

Yaz mevsimi geldiğinde siyaset ve spor faaliyetlerindeki azalma medyada konu sıkıntısı yaratmaktadır. Orman yangınları medyanın değişmez gündemini oluşturmaktadır. "Ciğerlerimiz yanıyor!, Ormanlarımız yok oluyor!, Her yer ateş içinde!" gibi haberler medyada her gün yer almaktadır. Vatandaşlarımız bu şekilde ormanların yanarak yok olduğu algısına sahip olmaktadır. Diğer yandan Akdeniz ülkeleri içinde en başarılı orman yangınlarıyla mücadele programını Türkiye yürütmesine rağmen, bu konuda da kendini ifade edememektedir. Bu tür yanlış algıların giderilmesi için yeni bilgi ve beceriye ihtiyaç duyulmaktadır. Değişen toplum yapısı iyi analiz edilerek değerlendirilmeli, ormancılık anlayışında aynı paralelde bir

yapı geliştirilmelidir. Bu algı ormancılar açısından toplumu dinlemek ve anlamak için çaba harcanması gerektiğini göstermektedir. OBM, orman yangınları konusunda algı yönetimi yürütürken halka şeffaf davranmalıdır. Bu yangınların doğanın kendini yenilemesi olarak görülmesi gerektiğini, her yıl orman yangınlarının olacağını topluma açık bir dille anlatması gerekmektedir. Bu şekildeki bir algı yönetimi toplumda daha çok ilgi uyandırır.

Ormanlarımızın artmasına rağmen toplumumuzda azalıyor algısının oluşması, bu konuda OGM algı yönetiminin başarısızlığını ortaya koymaktadır. Dünya ülkeleri ormancıları bu tür noksanlıkları önlemek için ciddi anlamda algı yönetimi kurmuşlar, vatandaşlarına doğruları anlatarak onların desteklerini kazanmaya çalışmışlardır.

“Yanan orman arazileri yangın sonrası ne yapılıyor?” sorusuna verilen cevaplar dikkat çekicidir. Yüzde 43,2'lik bir kesim “Yeniden ağaçlandırılıyor” derken, %12,6'lık bir toplum kesimi “Bu arazilerin güçlü kişilere verildiği” algısına sahiptir. Yanan hiçbir alanın orman yangını sonrası verilmeyip tamamen ağaçlandırıldığı gerçeğine karşılık, “Bu araziler güçlü kişilere veriliyor” ve “Olduğu gibi bırakılarak kaderine terk ediliyor” seçenekleri birlikte değerlendirildiğinde %38'lik bir yanlış algının ortaya çıkması büyük öneme sahiptir. Konunun dikkatle incelenmesi gerekmektedir. Bu algının nedenlerini tartışarak, çözüm yoluna gidilmesi en doğru yoldur.

Orman yangınlarının söndürülmesinde en etkili kuruluş algısında, %39 ile itfaiye, %32 ile OGM, %26 ile Türk silahlı Kuvvetleri ve Jandarma oranlarının oluşması, algı yönetimi konusunda ne kadar büyük eksiklikle yüz yüze olunduğunun başka bir delilidir. OGM taşra teşkilatına yangın konusunda basın toplantısı ve basına beyanat vermede sınırlı izin vermektedir. Bu durumda meydan, yardıma gelen belediye itfaiyecilerine kalmaktadır. OGM itfaiye araçlarını arazöz olarak isimlendirmektedir. Halk ise arazöze doğrudan itfaiye demektedir. Bu konuda isimlendirmede bir farklılık oluşmaktadır. OGM arazözlere “Orman itfaiyesi” yazarak bu farklılığı ortadan kaldırmalıdır. 7. soruda “OGM hangi işleri yapar?” denildiğinde deneklerin %65'lik bir bölümü orman yangınlarını söndürür algısını belirtmişlerdir. Bu nedenle itfaiye ile kastedilen OGM arazözleridir. Diğer yandan binlerce işçisi, yüzlerce arazöz ve yangın söndürme araçları, onlarca hava araçlarıyla orman yangını söndüren OGM teşkilatı basında görünmemektedir.

Bu konuda algıyı doğru noktaya çekmenin yolu, taşra teşkilatına güçlü bir basın bürosunun kurulmasını sağlamak ve basınla ilişkilerinde teşkilatı serbest bırakmaktır. Ancak bu şekilde basınla sıhhatli ilişki kurularak, gerçek bilgilerle basının beslenmesi sağlanır. Basınla ilişkiler ihmal edildiği sürece, toplumda yanlış algının şekillenmesi önlenemez. Mevcut algı yönetimiyle OGM dünya çapında başarı kazandığı bir noktayı kendi toplumuna anlatamayan bir duruma düşer. OGM basını ve halkı bilgilendirme konusunda facebook ve twitterdan istifade edebilir.

“Orman fidanlarını hangi kurum yetiştirir?”, “Erozyonu kim önler?”, “Milyonlarca ağaç dikerek, ormanlar kurarak, ülkemizi yeşillendiren hangi kuruluştur?” denildiğinde birinci çıkan kuruluş OGM olmaktadır. Ancak, “Milyonlarca ağaç dikerek, ormanlar kurarak, ülkemizi yeşillendiren hangi kuruluştur?” sorusuna %31 oranında verilen Tema Vakfı cevabı, bu sivil toplum kuruluşunun algı yönetiminde ne kadar başarılı olduğunu göstermektedir. Orman teşkilatının en iyi yaptığı işlerden biri de ağaçlama hizmetleridir. Büyük emek ve para sarf edilerek yıllık yüz binlerce hektar ağaçlama yapılmaktadır.

OGM, sonuç ve öneriler kısmında belirtilen toplumsal ormancılığa geçiş için ortaya konan eylem planlarını bir bütün halinde ve sürdürülebilir bir şekilde yapmak durumundadır. Çok çeşitli algı yönetimleri planlamalı ve taşra teşkilatıyla birlikte devamlılık arz edecek bir şekilde uygulamaya koymalıdır. Toplumun çok büyük yanlışları içeren negatif algısı ancak bu yolla pozitif bir algıya dönüştürülebilir.

DÜNYA ORMANCILIĞINDA ALGI YÖNETİMİ

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ALGI ARAŞTIRMASI
ERZURUM ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ ARA RAPORU

ANALITIK

DÜNYANIN ÇEŞİTLİ ÜLKELERİNDEKİ TOPLUM ORMANCILIĞI UYGULAMALARI VE ALGI YÖNETİMİ

Bütün dünya ormancıları algı yönetimi açısından başarısızdırlar. Bu eksiklikleri tamamlamak için dünyanın çeşitli ülkelerinde değişik uygulamalar yapılmaktadır. Her ne kadar her ülkenin ormancılık şartları farklılık gösterse de, bazı konularda çakışan noktaları bulup uygulamaya koymak mümkündür. Dünyada birçok ülkede ormancılık algı yönetimiyle ilgili sayısız ve kapsamlı örnekler bulunmaktadır. Tercüme edilen örneklerden çok kısa ve öz olarak, konumuzla doğrudan ilgili metinler değerlendirmeye alınmıştır. Bu değerlendirmenin, ormancılığımızla diğer ülke ormancılığının mukayesesi ve benzerlikleri açısından olumlu neticeler vermesi beklenmektedir.

1-KUZEY AMERİKA ORMANCILIĞINDA DEĞİŞİM RÜZGÂRLARI

Amerika Birleşik Devletleri ormancılığı değişim içindedir

ABD ile Avrupa kıyaslandığında pek çok farklılık dikkatimizi çekecektir. Öncelikle doğal kaynak ve yaşam alanı açısından önemli avantajlara sahiptir. Halkın çevre bilinci Avrupalılar kadar hassas değildir. Gerek USDA Ormancılık Servisi, gerekse eyaletlerdeki orman idareleri uzun yıllardan beri yayım faaliyetlerini (extension services) düzenli bir şekilde ifa etmektedir. Yayım faaliyetleri daha çok orman sektörüne yakın kesimleri (orman sahipleri, çiftçiler, orman sanayi vb) hedef almış, bu kesimleri bilgilendirme, eğitime, bilinçlendirme, halkla ilişkiler, yeni teknolojileri tanıtmaya ekseninde gelişmiştir. Buna karşılık küçük çaplı ve belli hedefli çok sayıda anket ve benzeri araştırmanın yapılmakta olduğu bilinmektedir. Amerika'da USDA Forest Service iyi tanınmaktadır. "Smokey" adındaki ayı ormancılığın sembolü olarak bir marka haline gelmiştir.

Dünya ormancılığında yaşanan değişim yavaş yavaş Amerika'da da kendini hissettirmeye başlamıştır. Daha önce paydaşların ormancılık plan ve programlarının hazırlanmasında katılımcı katkılarda bulunuyordu. Ancak bu yapılanmalarda orman idareleri bir medyatör rolündeydiler. Yani halkın görüşünü dikkate alan ama son kararı veren bir sistem oluşmuştu. Şimdi bu model değişti ve orman idareleri daha çok kolaylaştırıcı (facilitator) bir role bürünerek, toplumdan gelen farklı talepleri uzlaştıran ve bunun sonucunda alınan kararları uygulayan birimler haline dönüştü.

Amerikan seçmenlerinin ormancılığa bakışını tespit etmeyi amaçlayan çalışmalardan biri Devlet Ormancıları Ulusal Birliği NASF'ın bir şirkete yaptırmış olduğu araştırmadır. Bu araştırma sonucunda; Amerikan halkının temiz su ve hava kaynağı olan ormanlara çok değer verdiğini, ormanlardan elde edilen ekonomik faydaların önceki yıllara göre artan bir oranda takdir edildiğini, orman yangınları, böcek ve hastalıkların ve kalkınmaya yönelik yatırımların ormanları tehdit eden faktörler olduğunu düşündüğünü ortaya koymuştur. (1)

Kanada'da yapılan araştırmalarda, orman yönetimi konusunda halk pozitif algıya sahiptir

Kanada British Columbia'da Synovate firması 1997 yılından beri ormancılar, teknikerlere ve orman yönetimine halkın bakış açısını ele alan periyodik araştırmalar yapmakta ve dönemlere sâri olarak halkın eğilimini ölçmektedir. 2004 yılında yapılan son çalışmada halkın %43'ünün orman idaresinden memnun olduğunu (%42 memnun değil) bunun 1999 yılında %53, 2002 yılında ise %35 olduğu not edilmiştir. Gelir grupları

dikkate alındığında üst gelir grubunun (yılda 100.000 \$ üstü) daha çok memnun olduğu, yaş gruplarına bakıldığında ise 65 yaş üstünün daha az memnun olduğu dikkati çekmektedir.

Orman kaynaklarına ilişkin görüşlerde ise hemen hemen tüm grupları ormanların eskiye kıyasla daha çok bozulduğunu düşünmektedir. Buna karşılık en çok güvenilen meslek olarak orman mühendisleri %27 ile ilk sırada yer almaktadır. Halkın %19'u profesyonel ormancının ne olduğunu, ne yaptığını iyi bilmektedir. Halkın %84'ü ormancılıkla ilgili işlerin, yani orman idaresinin profesyonel ormancılar ve teknikerler tarafından yapılmasının gerektiğine inanmaktadır. Halk, orman yönetiminin ormancılara bırakılması durumunda; seçimlerini daha çok ekonomik ağırlıklı, ikinci olarak da çevresel yönde yapacağını düşünmektedir. (2)

2- AFRIKA, ASYA VE AVRUPA'DA ORMANCILIK BİLİNCİ VE DEĞİŞİM RÜZGÂRLARI

Pek çok uzmanın görüşüne göre Afrika ülkeleri ormanların gerçek faydalarını gelişmiş ülkelere daha iyi biliyor, çünkü orman dokusundaki değişiklikler insanların hayatlarını doğrudan etkiliyor (su, av, yem, odun).

Kenya'da sivil toplum örgütleri ormancılıkla ilgili algıda etkindir

Kenya'da halkın orman idaresine yönelik olumsuzluğu, 1995 yılında ekolojik önemi haiz bir orman parçasının (Arabuke Sokoko Ormanı) evsizlere ev yapılmak üzere tahsis edilmesi ile başladı. Bu kısa vadeli politik kazanım elde etmeyi amaçlayan hamle, halkın tepkisini çekti ve protestolar büyümeye başladı. Zamanla uluslararası kuruluşlar da hükümete karşı tavır aldılar, sonunda IUCN'nin de katkısıyla bir mutabakat sağlandı ve karar iptal edildi. Ancak Hükümet bu sefer Karura Ormanlarından iskân için yer tahsis etti, bu karar üzerine tekrar protestolar başladı ve şiddete dönüşerek ilgili yerde yapılan inşaatların yıkılmasına kadar uzadı. Hükümet bu durum karşısında da kararına geri çekmek zorunda kaldı. Bu olaylar orman idaresi hakkında halkta kötü imaj yaratmıştı. Bu olaydan sonra Kenya devlet ormanlarının kullanım şeklini değiştirecek en ufak bir teşebbüs bile halk tarafından onaylanmamış ve halk sivil toplum örgütlerinin aracılığı ile eşi görülmemiş bir şekilde KFWG çatısı altında (Kenya Ormanları Çalışanları Grubu) organize olmuştur. KFWG kuş gözlemcileri derneğinden, pastoralistlere, devlet kuruluşlarına kadar çok geniş bir yelpazeden temsilcileri barındırmakta ve Kenya'da ormancılık hakkında alınan kararlarda mutlak etkili olmaktadır.

Bu olaylardan çıkarılan ders şu olmuştur, her ne kadar hükümetler söylemlerinde korumacı politika uyguladıklarını belirtse dahi, şayet halkın algısı bunu destekler mahiyette değilse olay bir çatışmaya dönüşür. Kenya'da 1999-2000 kuraklığı su, gıda ve enerji temini açısından büyük ölçüde halkın zarar görmesine neden olmuş, o yıllardan beri halk ormanların önemini anlayarak ormancılık kararlarında hassas olmuştur. Diğer önemli bir çıkarım da, sivil toplum örgütlerinin kapasite açısından güçlenmesi ile sivil hareketin ne denli etkili olabileceğidir. Hükümetlerin ve orman idarelerinin bu durum karşısında şeffaf ve hesap verebilir olması kaçınılmaz bir durumdur ve oluşan sivil yapıları karşısına almaktansa, KFWG örneğinde olduğu gibi bu yapıların bir parçası olmak çözümleri kolaylaştırır. (3)

Madagaskar ormanlarındaki araştırmada, halkın desteğini kazanmanın önemi ortaya çıkmıştır

Madagaskar'ın Kuzey Doğu'sunda yer alan Makira Ormanlarında uygulanan bir proje (REDD) hakkında halkın görüşleri Japonya Hyogo Üniversitesi tarafından araştırılmış ve sonuçlar Ekoloji ve Doğal Çevre Dergisinde bir makale olarak yayınlanmıştır. Bu makaleye göre halkın ormansızlaşma ve orman tahribatına karşı işbirliği yapması için orman koruma sistemi konusunda pozitif bir algıya sahip olması şart görölmektedir. Araştırma üç ayak üzerinden yapılmıştır

- 1) Makira ormanlarının korunmasına ilişkin algı,
- 2) Orman ve orman kaynaklarına ilişkin algı,
- 3) Toplum ormancılığı fayda ve maliyetine ilişkin algı.

Deneklerin %60'ı Makira ormanlarının korunmasına olumlu bakarken bunların ancak yarısı söz konusu projeye olumlu bakmaktadır. Genel olarak ormana geçim bakımından sıkıca bağlı olanlar, proje konusunda kararsız ve şüpheli bir tavır sergilemişlerdir. Orman üzerinde doğrudan etkili olan kesimin zaten bu orman içinde ve yakınında yaşamakta olan topluluklar olduğuna dikkat çeken araştırma, bu kesimle iletişimin güçlendirilerek pozitif bir algının yaratılmasını zaruri görmektedir. Bu nedenle, çevresel konularda bilgi verilmesi ve çevresel eğitimin sağlanması, daha sonra yerel kalkınma ihtiyaçlarını ele alarak toplum ormancılığının sağlayacağı faydaların detaylandırılması ve bu kesimin proje yönetiminde katılımcı bir rol alarak toplum ormancılığı uygulamalarına geniş katılımının temin edilmesi önerilmektedir.

Kosta Rika'da halk iklim değişikliğinin en önemli nedeni olarak ormansızlaşmayı görmektedir

İklim Değişikliği Sözleşmesini uygulama konusunda iddialı bir ülke olan Kosta Rika, halkın iklim değişikliğine bakışı, bilgisi ve desteği konusunda yapmış olduğu detaylı bir araştırmada önemli bulgulara ulaşmıştır. Öncelikle halk, iklim değişikliğinin en önemli nedeni olarak "ormansızlaşmayı" görmektedir. Bu çalışmada bilgi konusunda hükümete güven duyulmadığı, halkın daha çok televizyon, radyo ve gazetelerden bilgilendiği ortaya çıkmıştır. Ayrıca aynı mesajın farklı kişiler tarafından verildiğinde farklı reaksiyonların olduğu gözlemlenmiştir. (4)

Hindistan ormancılığı insan odaklı ormancılığa geçiş yapmaktadır

Hindistan'ın belli yerlerinde "Üretime odaklı" yönetimden "İnsana odaklı" yönetime geçişin emareleri olarak pek çok faaliyet başlatılmıştır. Bu faaliyetlerin büyük bir kısmı orman içindeki ve yakınındaki kırsal kesimi hedef almaktadır. Katılımcı orman yönetimi konusunda çıkarılan bir yönetmeliğin uygulanması sonrasında yapılan araştırmada şu tespitler yapılmıştır: Devlet merkezindeki üst düzey görevliler, bunun halkın talepleri ile ormanların korunmasını dengeleme konusunda işe yarar bir strateji olarak görmüşlerdir. Uygulama birimlerinde çalışanlar farklı görüşler oluşturmuştur. Bir kısım bu uygulamanın çalışma kültürünü değiştirdiğini, kıdemli görevlilere ulaşımın kolaylaştığını belirtmişlerdir. Bir kısım ise uygulamaya karşı çıkmış bunun disiplinsizliğe neden olduğunu belirtmiştir. Bazı görevliler, işleri çok ağır olduğu için programa yeterli zamanı ayıramadıklarını belirtmişlerdir. Köylüler bu program ile ortaya çıkan sivil toplum örgütlerinin idare ile kendileri arasında iyi bir köprü oluşturduğunu söylerken, idarecilerin önemli bir kısmı sivil toplum örgütlerini fırsattan yararlanarak kendi politik

güçlerini arttırmayı amaçlayan kuruluşlar olarak değerlendirmiştir. Ancak uygulamanın olumlu sonuçlarına paralel olarak hem köylüleri hem de ormancıları konu alan eğitim programları, seminer ve konferanslar sonucunda farklılıkların önemli ölçüde azaldığı kayıt edilmektedir. (5)

Japonya'da ormanlar insanların değişen taleplerini karşılamaya yönelik planlanmaktadır

Japonya'da orman idaresi "insanlar için ormanlar" temel prensibini öne çıkaran bir anlayış ile faaliyetlerini icra etmektedir. Bu slogan sürekli ön planda tutulmaktadır. Ormancılık plan ve programlarında ana amaç, toplumun değişen taleplerini karşılamak olmuştur. Bu hedef doğrultusunda öncelikle ormanlar insanlara açılmıştır. Bu çerçevede "Öğrenciler için Orman", "Gönüllü Kuruluşlar için Orman", "Firmalar için Orman", "Ağaç Kültürü için Orman" adları altında programlar uygulanmıştır. Ayrıca çok geniş bir spektrumda organizasyonları bir araya getiren ve işbirliğini sağlayan model projeler geliştirilmektedir. Bu çalışmalar sonucunda, sadece toplum ve bireyler değil, firmalar ve diğer kuruluşlar da orman ve ormancılığı ekonomik, endüstriyel veya kültürel açılardan gönüllü olarak desteklemektedir. Gönüllü ormancılık faaliyetlerine katılmak isteyen firma sayısı 2011 yılında 3152'yi bulmuştur. Pek çok özel firma kendi bünyesinde oluşturduğu sosyal sorumluluk programları ile ormanların yönetimi ve muhafazası çalışmalarına önemli katkı sağlamaktadır. (6)

Avrupa'da şehirleşme yoğunlaştıkça insanlar ormanlardan uzaklaşmakta, yeni sorunlar ortaya çıkmaktadır

Avrupa ormancılığını inceleyen rapor; Avrupa'da günümüzdeki en önemli meselenin toplumun ormanlar, ormancılık ve orman sanayisi hakkında pozitif bir algıya sahip olması meselesi olduğunu vurguluyor. Bu konunun değişik nedenlerden dolayı bugün her zamankinden daha elzem bir hal aldığı belirtiliyor. Bunun toplumun, artan şehirleşme sonucunda, ormanlarla fiziksel ve mental mesafesinin daha da artmasından kaynaklanabileceği ifade ediliyor.

Rapora göre ormancılık bu sorunu çözmek için toplumun algısını, sosyal davranış biçimlerini ve sosyal değişimlerini iyi anlamalıdır. Sektör topluma iletişim halinde olmalıdır. Orman teşkilatı "Hermit" gibi bir dağ köşesinde inzivaya çekilse ve hiç kimseyle ve hiçbir grupta hiç iletişime geçmezse dahi, toplumun onun hakkında bir görüşü olacaktır. Toplum ormancılığın tuhaf ve yalnız kalmak istediğini düşünecektir, neden? Çünkü sessiz kalmakla, iletişim kurmamakla zaten yine bir mesaj vermektedir, iletişim o düşünmese dahi dolaylı olarak vardır. (7)

3- FRANSA'DA ORMAN YANGINLARINDA GÖNÜLLÜ İTFAİYECİLİK VE YANGIN ALGI YÖNETİMİ

Fransa'da orman yangınlarına, İçişleri Bakanlığınca gönüllü itfaiyeciliğe dayalı bir organizasyonla müdahale edilmektedir

Fransa'da orman yangınlarını söndürmekle görevli kuruluş İçişleri Bakanlığıdır. Savunma Bakanlığı da gözetleme için personel temini ve jandarma birlikleriyle orman yangınlarını söndürme hizmetlerine destek vermektedir.

Fransa'da yangın söndürme hizmetlerini itfaiye teşkilatı sürdürmektedir. İtfaiye teşkilatı ülkenin yoğunlukla kırsal kesimlerinde olmak üzere ülke çapında örgütlenmiştir. İtfaiye teşkilatının %80'ni gönüllü itfaiye erlerinden oluşur. Rakamlarla vermek gerekirse, ülke çapında 244.000 itfaiyecinin 205.000'i gönüllü itfaiyecidir. Gönüllü itfaiyeciler ciddi bir eğitime tabi tutulduğundan profesyonel olanlarla eşdeğer hizmet görürler.

Dünya çapında olaya bakıldığında aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi dünya ülkelerinde gönüllü itfaiyecilik oldukça yaygındır. Bilhassa kırsal kesimde ve köylerde profesyonel itfaiyeciler gelinceye kadar yangına müdahale edilmekte, yangının büyümesi önlenmektedir.

ÜLKELER	GÖNÜLLÜ İTFAİYECİ SAYISI	PROFESYONEL İTFAİYECİ SAYISI
Avusturya	273.670	11.300
Almanya	1.139.400	70.870
İspanya	10.420	2560
ABD	804.200	278.300
Lüksemburg	6000	215
Fransa	205.000	39.000

*Yenitürk, N. Ünlü, A. Tarı, E. İlki, A. Türk itfaiye Teşkilatının Yeniden Yapılandırılması için bir model önerisi, İTÜ, AYM. 2002

Fransa'da orman yangınlarına müdahale için orman yangın komiteleri kurulmuştur. Bu komitelerin sorumlulukları valilik genelgesiyle tanımlanmış, belediye meclis kararıyla onaylanmıştır. Ana konuları orman yangınlarının önlenmesi, halkın bilinçlendirilmesi ve yangına ilk müdahale olan, resmi birimlere tamamlayıcı olarak faaliyet gösteren yerel fahri örgütlenmelerdir. Üyelerinin hepsi gönüllü olarak sorumluluklarını yerine getirirler.

Orman yangın komite üyelerine belediyeler tarafından telsiz, büro, yangın söndürme malzemeleri ve 600 litreye kadar kapasiteli hafif arazözler verilmektedir. Almanya'da itfaiye teşkilatı araçlarını gençleştirirken eskilerini gönüllü itfaiye komitelerine vermektedir. Bu araçlarla ilgili her türlü bakım ve tasarruf belediyelere aittir. Gönüllülerin eğitimi, uzmanlık alanlarına göre, başta itfaiye ve orman idaresi olmak üzere bakanlık birimleri, jandarma, Kızıllaç ve valilik tarafından verilmektedir. Gönüllü itfaiyecilere maaş ödenmemekte, masrafları karşılanmaktadır. Ülkelere göre çeşitli uygulamalar görülmekte; tedavi masrafları karşılanmakta, genel veya çağrı başına ücret, kaza tazminatları veya emekli ikramiyeleri verilmektedir.

Komite üyelerinin temel görevi; ihbar etme, bilgilendirme ve hafif müdahaledir. Yangının ilk evresi geniş bitkisel alana henüz yayılmadığı andır. Bu evre, hafif arazözlerle etkili müdahalenin yapılabileceği zaman birimidir. Bu evrede gönüllüler itfaiye birimleri gelinceye kadar yangının büyümemesi için ellerindeki bütün imkânları kullanırlar. ABD'nin gönüllü itfaiyecilik uygulaması ile her yıl 37,2 Milyar Dolar tasarruf ettiği söylenmiştir. (8)

4- GÜNEY KORE ORMANCILIĞINDA 21. YY HAZIRLIĞI VE TOPLUM ORMANCILIĞI DÖNÜŞÜMÜ (9)

Güney Kore'de ormancılık insan odaklı olarak 21. yüzyıla doğru değişim içindedir

İyileşen hayat standartları sebebiyle boş zaman aktiviteleri için talep ve çeşitli ormancılık hizmetlerine olan ilgi, şimdiki refah arayışı trendi içinde artıyor. Bu yüzden, orman parkları oluşturmaya odaklanan mevcut politikadan, ormanları daha yoğun kullanmaya yönelik etkinlikler, şifa ve eğitim programları gibi çeşitli hizmetlerle bağlantılı olarak ormancılık çevresel hizmetlerinin (forest enviromental services) sağlanmasını hedefleyen bir politikanın benimsenmesi öngörülmüştür.

Ormanlardaki terapi alanları genişletilmelidir: Kısa dönemli ziyaretler, uzun dönemli konaklamalar ve çok işlevli ortamda boş zaman aktiviteleri. Ayrıca ormanların tedavi fonksiyonlarının azamileştirilmesi için programlar geliştirilmesi gereklidir. Rekreasyonel dağ sporlarına olan talep çeşitlenmiştir ve kullanıcı sayısında önemli bir artış olduğundan dolayı, rekreasyonel dağ sporları altyapısının genişletilmesi ve iyileştirilmesi gerekmektedir.

Ormancılık politikalarının öncelikleriyle ilişkili olarak; “orman ekosisteminin korunması” (%32,3) birinci, “rekreasyon ve orman terapisi” (%19,9) ikinci, “kent ormanları” (%16,2) üçüncü gelmektedir. Sonuçlar ormancılık çevresel hizmetlerine olan ilgiyi ortaya çıkarmıştır.

Kore'de Orman Çevresel Hizmetleri için halkın talebi gittikçe artmaktadır

Orman çevresel hizmetlerinin tanınması bağlamında, kamu farkındalık anketi sonuçlarından görülmüştür ki, insanlar ormanları sadece rekreasyon aktiviteleri için bir alan olarak görmemekte, spor, eğitim ve orman terapisi gibi pek çok hizmeti sağlayan boş zamanlarını geçirecek bir kompleks olarak görmektedirler. Sonuç olarak, ormanlar ve sağladığı hizmetler için talep önemli ölçüde artmıştır.

Ormanın çevresel hizmetlerine olan talebin çeşitlenmesi ile ormanları ziyaret eden katılımcıların yaş profilleri çocuktan yaşlılara değişim göstermektedir. Bu yüzden, orman çevresel hizmetlerinin hedefinin, bir orman deneme sahasını, orman terapisi ve eğitim gibi insanlara çeşitli hizmetler sağlayacak bir komplekse dönüştürülmesi gerekmektedir. Buna ilaveten ormanlar, çocuklar, gençler, yaşlılar, engelliler ve hastaların taleplerini karşılamak gayesiyle uzmanlaşmış hizmetler sağlamalıdır.

Kore'de gençlik orman eğitimi güçlendirilmektedir

Gençlik orman eğitim programlarını etkinleştirmek için, federal ve yerel yönetimler ormanların yöneticileri ile işbirliği ederek orman eğitim alanlarını genişletmektedirler. Gençlik orman eğitim programlarının artırılmasına ilaveten, sistemli eğitim programları geliştirilmesine ve **ormanlar konusunda uzman öğretmenlerin yetiştirilmesine** ihtiyaç bulunmaktadır. Gençlerin duygusal sağlığı üzerinde ormanların olumlu etkilerine odaklanacak gençlik orman eğitim programları geliştirilmelidir. Orman katılım ve eğitimi için hükümet, pek çok okul ormanları inşa etmeli ve okul sonrası programlar gibi gençler için çeşitli eğitim programları geliştirmelidir.

Kore'de orman terapi alanları yaygınlaştırılmaktadır

Orman alanları üç şekilde kullanarak genişletilmelidir: kısa süreli ziyaretler, orta ve uzun dönem konaklamalar ve çok amaçlı bir ortamda boş zaman etkinlikleri. Şehre yakın oturanların kısa süreli ziyaretinde ormanlar, yürüyüş parkuru ve rekreasyon alanı olarak kullanılır. Kısa süreli ziyaretlerde bulunan ormanlar kentsel alanların yakınında bulduklarından, bu ormanların kent ormanları ile bağlantılı olmaları gerekir.

Hükümet mevcut orman köyleri arasında seçim yaparak insan sağlığı için uygun orman alanlarını iyileştirip geliştirmekte ve orman terapi programına uygun orman alanlarına odaklanmaktadır. Orman tedavi imkânları ve konaklama sağlayan çok amaçlı komplekslere sahip ormanlar, hem kısa vadeli hem de uzun vadeli ziyaretçiler için kullanılabilir.

Ormanlarda sağlıklı ve hasta kişiler için orman terapi programları geliştirilmesi, orman terapi programlarına katılan sayısını arttırmada yardımcı olur. Yaşlılık (geriatrik) ve strese bağlı hastalıklara yakalanmaya elverişli kent sakinleri ve işçiler sorun kaynağıdır ve bu nedenle, bu kişilerin sağlık şartlarının iyileştirilmesi için iyileştirme ve rekreasyon programları geliştirilmesi önemlidir. Alerjik, astım vb. hastalıklar, duygusal bozukluklar, kanser, vb. gibi çevresel hastalıklar için alternatif tıbbi tedavi olarak orman terapi programları, bu hastalıkların iyileştirilmesinde etkili olabilir. ***Orman terapi programının gayesi, dağ köylerindeki çeşitli tesisler, yerel gıda ve turistik mekânların ihtiyaç sahibi insanlar için birleştirildiği bir entegre hizmet programı sağlanmasıdır.***

Kore'de bileşik ormancılık çevresel hizmetlerinin desteklenmesi için insan odaklı stratejiler

Ormancılık çevresel hizmetlerinin desteklenmesi için aşağıda yer alan bazı anahtar stratejiler şunlardır:

1. Orman terapisi, eğitim, katılım ve dağ sporlarını kapsayan ormancılık çevresel hizmetlerine olan talep çeşitlendiği için Kore Ormancılık Birimi'nin bu hizmetleri mekânsal olarak birleştirmesi gerekmektedir. Mevcut orman hizmet programları, her program farklı bir yerde olduğundan dolayı, diğer programlardan kopuktur. Mekânsal olarak birleştirilmiş orman hizmet programları, bir orman hizmet programını diğer programlarla birleştirerek orman hizmet programlarının etkinliğini ve kalitesini arttırabilir. Örneğin, rekreasyon ormanlarındaki orman terapi programları dağ köylerindeki katılımcı programlarla entegre edilebilir veya okul ormanları ve kent ormanları aynı yerdeki gençliğin orman eğitimi için birleştirilebilir.
2. Gençler, yaşlılar, özürlüler ve hastalar için, ormancılık çevresel hizmetleri, her bir gruba uygun hizmeti verebilecek şekilde uzmanlaştırılmalıdır. Bunun için, iyi eğitilmiş öğretmenler, uzmanlar ve sistemik eğitim programlarına ihtiyaç bulunmaktadır.

3. Etkin bir şekilde çeşitli paydaşların görüşlerini entegre etmek için bölgesel bir yönetim sistemi kurulmalıdır. Bölgesel orman kaynakları, orman terapisi ve katılımcı dağ köyü programları için kullanıldığında yerel bir ortak yönetim sistemi işletilebilir. Yerel halkın gönüllü olarak orman çevre hizmetlerinin yönetimine katılımının teşvik edilmesiyle, bu kaynaklar ekonomik ve sosyal açıdan etkin bir şekilde yönetilebilir.

5- ORMANLARIN TOPLUM SAĞLIĞI AÇISINDAN ETKİLERİ VE BAZI ÜLKELERDE SAĞLIK UYGULAMALARI

Ormanların önceleri odun çıktıları, daha sonra fonksiyonel değerleri göz önünde bulunduruluyordu. Günümüzde değişim rüzgârları çevre değerlerini ön plana almış, insanların istekleri değişikliğe uğramıştır. Ormanların toplum sağlığına olan katkıları çeşitli ülkelerde yapılan araştırmalarla ortaya çıkmıştır. Bilgi toplumu insanı için en önemli konu sağlıktır. Toplum sağlığı denildiğinde ilk akla gelen ormanlardır. Gelecekte yapılacak araştırmalar, ormanların toplum sağlığı açısından vazgeçilmezliğini daha kesin karinelerle ortaya koyması beklenmektedir. Aşağıda bu konuda bazı ülke uygulamalarından kesitler verilmiştir.

ABD'de doğal hayat insan sağlığı için önem kazanıyor

Eğlence ve spor amaçlı açık hava faaliyetleri (rekreasyon) eğlencelidir – ve daha da fazlası. Bu faaliyetler fiziksel mücadele sağlar, ömür boyu sürecek becerilerin geliştirilmesini gerektirir ve doğal hayatın mucizesini ve huşusunu uyandırır. Bu nedenle rekreasyon; bireylerin fiziksel, akılsal ve ruhsal sağlıklarına önemli katkıda bulunur, aileler ve arkadaşlar arasında bağ kurar, tarihi, kültürel mirasla gurur duyma duygusunu aşır ve topluluklar, bölgeler ve ulus için ekonomik yararlar sağlar. Aslında, açık hava faaliyetleri Amerikan kültürümüzün önemli bir parçası haline gelmiştir.

Rekreasyon faaliyetlerine katılım, pek çoğumuzun ulusal ormanlarımıza ve meralarımıza gelmemizle, bu orman ve meraların anlamını, tarihini, ilgisini ve bir bütün olarak kamu alanlarını anlamamız için önemli bir kapı haline gelmiştir. Yakınızdaki bir ulusal ormana veya meraya hayat verin.

ABD'de haydi açık havaya ulusal günü halkın ilgisini çekiyor

İnsanları bilgisayarlarından uzaklaştırmak ve açık havayla beraber olmaya teşvik eden ülke çapında bir çaba olarak Orman Hizmeti ve Amerikan Rekreasyon Koalisyonu, "İkinci Yıllık Ulusal Haydi Açık Havaya Günü"nü başlatmaktadır. Federal düzeyde, federe düzeyde ve yerel düzeyde ajanslarla ve pek çok kilit düzeyde hayranla işbirliği içerisinde bu etkinlikler ulusal ormanlara ve meralara olan ilginin artması için esin kaynağı olmayı amaçlamaktadır. Erkek ve Kız Çocuklar Kulüpleri ve Milli Park İzci Hizmet Ağı, gençlerin açık hava ile bağlarını güçlendirmek için tasarlanan program ve organizasyonların parçası haline getirmek için gençleri üye yapmaktadır. (11)

Kampçılık, piknik yapma, manzara seyretme, kuş gözlemciliği, alabalık avlama, avcılık, dağ yürüyüşü, bisiklete binme, ata binme, kayak ve yüzme dâhil olmak üzere alanda pek çok faaliyet yapılabilir. ABD Orman Hizmetleri'nin Mount Rogers NRA'de, 4 tanesi biniciler için olmak üzere 11 kamp alanı ve 3 kiralama kabini bulunmaktadır. (12)

Mekânsal planlama ve sağlık gurubu 23'ün çalışması, sağlıksal ve çevresel dengesizliklerin, zayıf yapıya bağımlı olduğunu gösterir.

İngiltere orman-sağlık konusunda devamlı araştırma içinde; ilk neticeler ormanlar toplum sağlığı açısından büyük öneme sahip

Eğer İngiltere'de her haneye kaliteli yeşil alana erişim sağlansaydı sağlık maliyetlerinde 2 Milyar pound azalma kaydedileceği tahmin ediliyordu. Ve büyük Britanya'da hava kirliliğinin, sosyal maliyetleri yılda 16 Milyar pound etkileyeceği tahmin ediliyordu. Biz NHS Sağlık Komisyonu Örgütü olarak, sağlıktaki dengesizlikle mücadele için halk sağlığı örgütünü destekledik.

Biz ruhsal sağlık ve halk sağlığı yararı için doğa ve ormanlık alana erişimi sağlayacak bölgesel yatırımlar bekleriz. İnşaa etmekle ilgili pek çok örnek var, mesela, "sağlığa yürüyüş yolu" "doğaya girişin reçetesi yolu fiziksel aktivitedir" gibi veya Birmingham kent konseyinin eylemlerinde, şehir için daha sürdürülebilir bir gelecek için kentsel orman kavramını entegre etmesi gibi.

Birçok kişinin söylediği gibi, ormancılık komisyonu daha bakımlı yollar, araba parkları, kafeler ve diğer faaliyetleri sunarak, ormanların daha kolay ziyaret edilir hale gelmesi için çaba harcayarak yatırım yapmaktadır. Kamu orman erişiminin mevcut seviyesi ve kalitesinin iyi ve uzun vadede muhafaza edilmesi gerektiğine katılıyoruz. İdeal arazinin daha fazla insanın erişebilmesi için genişletilmesi gerekir. (13)

Japonya'da yapılan bir araştırma; ormanda yürümenin bağışıklık sistemini güçlendirdiğini ispat etmiştir

2005 ve 2006 yılında araştırma uzmanı Li, orta yaşlı, Tokyolu işadamlarından oluşan bir gurubu ormana getirdi. Üç gün boyunca sabah ve öğleden sonra gezdiler. Sonunda kan testleri, NK (natürel killer-vücuda giren mikropları öldürücü, vücudu hastalıklara karşı savunan hücreler) hücrelerinin %40 arttığını gösterdi. Bir ay sonra NK (doğal öldürücü) hücreleri başlangıçtan %15 daha yükseldi. Buna karşılık kentsel yürüyüş gezileri sırasında NK düzeyleri değişmedi.

Çoğumuz, üç günümüzü ormanda yürüyüşe harcamayız. Li, parkta bir günlük gezinin aynı etkiyi yaratıp yaratmayacağını merak etti. Bu gözleminde, daha sonra en az 7 gün boyunca, NK hücreleri ve anti- kanser protein hücrelerinin arttığını gördü. Ormandaki kadar olmasa da park gezintilerinde de NK hücrelerinin arttığı görülmüştür. (14)

ABD'de yapılan araştırmalarda; hiperaktivite bozukluğu olan çocukların ormanda tedavi oldukları ve ormanların yaratıcılığı artırdığı görülmüştür

Konsan Üniversitesi ve UTAH Üniversitesinin ortak araştırmasına göre, vahşi doğada 3 günlük doğa yürüyüşü ve kamp yaratıcılık puanını %50 arttırdı. Amerika' da dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan çocuklar üzerindeki araştırma, çocukların şehir parkında 20 dakikalık yürüyüş sonrasında, şehir ya da yerleşim bölgesinde 20 dakikalık yürüyüş sonrasına göre önemli ölçüde konsantrasyonu geliştirdiğini söylüyor. Araştırmacılar, olumlu sonuçları Ritalin etkisiyle karşılaştırıyorlar. Bu araştırma henüz, ebeveynleri çocukları dışarıya çıkarmak ve elektronik aletlerden uzaklaştırmak için gerekli inisiyatifi kullanacak kadar bilinçlendirmedir. (15)

Güney Kore'de ormanda eğitim gören çocukların daha insancıl oldukları görülmüştür

Güney Kore'de okul ormanları özellikle okulda öğrencilerin olumsuz davranışlarını hafifleterek sevecen (humane) bir eğitim mekânı sağlamaktadır. Ayrıca okul ormanları şehir alanlarının çevre sağlığının arttırılmasına katkıda bulunmaktadır. (9)

6- ORMANLARIN ÇOCUKLARIN EĞİTİMİNE POZİTİF KATKILARI VE BAZI ÜLKELERDE ORMAN OKULLARINDA EĞİTİM UYGULAMALARI

Ormanların en önemli fonksiyonlarından biri de eğitimidir. Ormanların eğitime olan önemli katkıları ortaya çıkmıştır. Bu pozitif algıyı elde eden ilim insanları anaokulundan itibaren çocukların ormanlarda eğitim görmesini öngörmüşlerdir. Doğu Asya Ülkeleri başta olmak üzere bütün dünya ülkelerinde binlerce orman okulları açılmış, çocuklar burada eğitime başlanmıştır.

Doğa insanın ayrılmaz bir parçasıdır

Orman Hizmetleri, öğrencilere, ailelere ve öğretmenlere doğal kaynaklar ve çevreyle ilgili olarak gençlik odaklı bilgi ve kaynaklar sağlayarak çocuklarla doğa ve açık hava arasında bağ kurmayı taahhüt etmektedir. Ajansımız, daha çok çocuğu, eğlenerek, daha sağlıklı olarak ve doğa hakkında daha çok öğrenerek açık havaya gitmeye teşvik etmek istemektedir. Bu, kamu alanlarının değeri hakkında farkındalık yaratılarak, doğal kaynaklar ve arazi amenejmanı alanlarında kariyer sahibi olmayı isteyerek ve de fiziksel aktivitelere isteyerek katılarak yavaş yavaş çocuklara aşılabilir. (16)

Orman okulları çocukların merakını, araştırma arzusunu ve özgürlük algısını kamçulamaktadır

Çocukların araştırması için bir konu gündemi veya problemle başlayan” diğer açık hava eğitimleriyle karşılaştırıldığında orman okulları genellikle “çocuğun ilgisine göre yönlendirilir.” (çocuk tarafından başlatılan öğrenme) Ana sınıfı yaşındaki çocuklarda orman okullarının ana amacı, tüm duylara hitap ederek merakı ve araştırmayı teşvik etmeyi, doğal çevrede çocukları yetkili kılmayı ve mekânsal farkındalık ve motor becerileri teşvik etmeyi kapsar.

Özgürlük ve mesuliyet bileşimi, güven sorunu yaşayan veya davranışları sorunlu çocuklar için özellikle yararlıdır. Çocuk başına düşen yetişkin sayısının yüksek olmasıyla, çocuklar, ağaca çıkmak ve ateş yakmak gibi genellikle yasaklanan faaliyetleri güvenli bir şekilde tecrübe edebilirler. Program, çocukların güven ve özgürlük içerisinde büyümelerini ve yeteneklerini arttırmalarını sağlar. (17)

Doğayla etkileşimli olmamak, bir hastalık oluşturuyor

Şu an Dünya çapında ormanların geleceğini etkileyecek olan bir eğilim var. Yazar Richard Louv en çok satan “Last Child in the Woods” (Ormanlardaki Son Çocuk) kitabında bu eğilime “Tabiat eksikliği rahatsızlığı” (nature-deficit disorder) adını vermektedir. Bu tıbbi bir rahatsızlık teşhisi değildir. Bu gelişmiş veya gelişmekte olan toplumlarda yaşanan sosyal değişimlerin çocuklar üzerindeki etkisinin ikna edici bir tanımıdır. Pek çok çocuk için çocukluk hatırası genellikle dört duvar arasında yaşanmış hatıralardır. Çocuk okul dışındaki zamanlarda evinde TV seyretmektedir. Çocuklar artık,

dışarı çıkıp, gezip, parklarda, kırlarda veya ormanlarda oynayıp akşam karanlık basmadan eve dönmek için cesaretlendirilmemektedir.

Ormanlar çocukların özgüvenini artırır

Çocukların doğrudan doğa ile olan deneyimleri neden bir ormancı için o kadar önemli? Araştırmacı Dr.Louis Chawla doğayla olan çocukluk deneyimlerinin bir yetişkinin çevreye olan bakış açısını oldukça derinden etkilediğini belirtmektedir. Bu deneyim doğal veya yarı doğal bir alanda oynamak, bir taşı yamaçtan aşağıya yuvarlamak, bir ağaca tırmanmak, özgürlüğü hissetmek, öz güven kazanmak, huzuru ve barışı hissetmek, doğanın güzelliği ve gücü ile bağlantı kurmayı sağlamak şekillerinde oluşabilir. Ormanlıklar doğal olarak ormanların geleceği için bu gerçeğin farkına varmak zorundadır. Bu yüzden mümkün olduğunca çocuklara bu tip imkânları sağlamak için geçerli çalışmalar yapılmalı, buna yönelik politikalar desteklenmelidir. (18)

Avusturya orman pedagogları çocuklarda pozitif orman algısı oluşturmak için başarılı uygulamalara imza atmışlardır

Programın adı Orman Pedagogları (WALDPÄDAGOGIK), amacı;

- 1) Çocuklarda pozitif bir orman algısı oluşturmak,
- 2) Çocuklarla uzun vadeli bir pozitif ilişki kurmak,
- 3) Çocuklara ormanla ve ormancılarla ilgili unutmayacakları özgün bir deneyimi yaşatmak.

Hedef grup 9-12 yaş ve isteğe bağlı olarak kreşlerde anaokullarındaki çocuklar. Uygulama aracı, orman gezileri, okullarda verilen özel eğitimler, Hedef, 3600 ilkökula en az bir kere ulaşmak. Şu ana kadar %60 başarılı. Sertifikalı eğitim programları organize edildi, şu ana kadar 1200 kişiye sertifika verildi. "Orman Pedagogları Birliği" kuruldu, böylece çocukların kendi deneyimlerini paylaşacağı ve fikirlerini ifade edecekleri bir forum oluşturuldu. Bakanlıkta faaliyetleri koordine eden ve takip eden bir odak noktası oluşturuldu. Özel orman sahiplerinin ve faaliyetlere sponsor olması sağlandı, tur maliyetlerinin yaklaşık %80'i bu şekilde karşılandı.

Bilinç düzeyini yükseltmek ve katılımı cezbetmek için bilgi materyali hazırlandı ve dağıtıldı. Uygulama sonunda elde edilen deneyimler programın çok başarılı olduğunu göstermektedir. Turlara katılan çocuklar oyun havasında ormanları tanımakta ve bu onlar için unutamayacakları bir macera deneyimi olmaktadır. Aynı zamanda ormanlar hakkında bilgi sahibi oldukça olumlu izlenimler elde etmektedirler. Bu program geçici değil sürekli bir program olarak uygulanmaya devam edilmektedir. Program dolaylı olarak – çocukları hedef aldığı halde – ebeveynler, yetişkinler ve öğretmenler üzerinde de çok olumlu iz bırakmış, kurumun imajı yükselmiştir. (7)

Güney Kore çocukları orman okullarında eğitmektedir

Güney Kore'de 957 okul ormanı vardır; 47 ilköğretim okulu, 24 ortaokul, 15 yüksekokul ve engelli öğrenciler için 2 özel okulu kapsayan 88 okul ormanı 2011 yılında yeni inşa edilmiştir. Okul ormanları özellikle okulda öğrencilerin olumsuz davranışlarını hafifleterek sevecen (humane) bir eğitim mekânı sağlamaktadır. Ayrıca okul ormanları şehir alanlarının çevre sağlığının artırılmasına katkıda bulunmaktadır. (9)

Danimarka'da çocukların orman okullarında eğitim, çocukların ilgisine göre yönlendirilmektedir

“Çocukların araştırması için bir konu gündemi veya problemle başlayan” diğer açık hava eğitimleriyle karşılaştırıldığında orman okulları genellikle “çocuğun ilgisine göre yönlendirilir” (çocuk tarafından başlatılan öğrenme). Ana sınıfı yaşındaki çocuklarda orman okullarının ana amacı, tüm duylara hitap ederek merakı ve araştırmayı teşvik etmeyi, doğal çevrede çocukları yetkili kılmayı ve mekânsal farkındalık ve otomatik becerileri teşvik etmeyi kapsar.

Özgürlük ve mesuliyet bileşimi, güven sorunu yaşayan veya davranışları sorunlu çocuklar için özellikle yararlıdır. Çocuk başına düşen yetişkin sayısının yüksek olmasıyla, çocuklar, ağaca çıkmak ve ateş yakmak gibi genellikle yasaklanan faaliyetleri güvenli bir şekilde tecrübe edebilirler. Program, çocukların güven ve özgürlük içerisinde büyümelerini ve yeteneklerini arttırmalarını sağlar.

Danimarka'da orman anaokullarına katılan çocuklar, okullarına güçlü sosyal becerilerle, etkin bir şekilde grup çalışması yeteneklerini geliştirmiş olarak ve genel olarak kendi yetenekleri çerçevesinde öz saygı ve güvenlerini kazanmış olarak dönmektedirler. (17)

7- İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE KARBON YUTAKLARI AÇISINDAN ORMAN ALGI YÖNETİMİ

Uluslararası Ormanlık Günü, bütün dünyada iklim değişikliği ile birlikte kutlanacak

BM Genel Kurulu'nun 28/11/2012 tarihli kararıyla oluşturulmuş ve ilk defa 21 Mart 2013 tarihinde düzenlenmiştir. Her yıl 21 Mart'ta gerçekleştirilecek etkinliğin; ormanlara ve iklim değişikliğine ilgileri olan insanların, gelecekteki iklim değişikliğini hafifletme ve uyum sağlama stratejilerine, ormanların etkin kullanımını sağlamada görüşlerini paylaşmaları ve bir arada çalışmalarını için dünyanın öncü küresel platformlarından birisi olması hedeflenmektedir. (19)

Kent Ormanları tesisi iklim değişikliğinde pozitif role sahiptir

Dünya nüfusunun yaklaşık 3,5 milyarlık kısmının kentlerde yaşadığı belirtilmektedir. Şehir ormanları hava kirliliğini azaltma, çok yüksek ve düşük sıcaklıkları ılımanlaştırma, estetik görünüm oluşturma gibi hizmetler sunmaktadır. CO₂ ile ilişkili olarak kentler ve civarlarındaki ağaç ve ormanlar iki yönlü bir rol oynamaktadır. Öncelikle diğer ormanları da karbon depolar. İkinci ve daha önemli olanı ise kent ağaç ve ormanların mikro iklimi düzenlemeleridir. Bu şekilde aşırı sıcaklıkları ılımanlaştırmak suretiyle ısınma ve serinleme amaçlı enerji kullanımının azalmasına yardımcı olurlar.

Biokütle içinde bağlanan karbonun atmosfere geri dönüşü gecikmekte, iklim değişikliği için pozitif rol oynamaktadır

Ormanlar bağladıkları karbonu bazen yüzlerce yıl bünyesinde tutma özelliklerinden ötürü diğer ekosistemlerden üstündür. Şöyle ki, tarım alanlarında bağlanan karbon fotosentezi yapan bitkinin türüne göre üretim döneminin sonunda ya doğrudan çürüyerek, ya da insan ve hayvanlar tarafından tüketilerek, çok kısa bir zaman (bazen 3 aylık bir mevsim, bazen 1 yıl) sonra tekrar doğaya dönmektedir. Aynı süreler mera bitkileri tarafından bağlanan karbon içinde geçerlidir. En fazla bir yıl içinde CO₂

halinde tekrar atmosfere dönmektedirler. Ormanlarda bağlanan karbonun CO₂ halinde doğaya dönmesi ise termik santrallere yakıt sağlayan enerji ormanlarında bile en az yüz yıldır. Bu süreler odun ürününün kullanım yerine ve üretim süresine bağlı olarak 3-4 yüzyıla kadar uzayabilmektedir.

Küresel ısınmayı geciktirmenin yolu orman alanlarının genişletilmesidir

Küresel iklim değişimi kısaca; son 15 yıl içinde atmosferin doğal yapısında fosil yakıt tüketimi ormansızlaşmayı doğurmaktadır. Ormansızlaşma ve arazi kullanım değişikliği ile insan etkisiyle oluşan karmaşık süreç sonucu atmosferdeki CO₂ düzeyinin yükselmesiyle iklimde ortaya çıkan değişimlerdir. Bu nedenle küresel ısınmayı önlemenin ya da en azından geciktirmenin tek yolu atmosferden emilen CO₂ miktarını giderek arttırmamızdır. Ormanlar hem diğer ekosistemlere oranla daha fazla CO₂ tüketmeleri ve hem de bağladıkları karbonu çok uzun süre bünyelerinde tutmalarından ötürü, bu sorunu önlemede en etkili araç olarak görülmektedir.

Ormanları bu amaç doğrultusunda işletmek için öngörülen en önemli uygulamalar;

- 1- Orman alanlarını genişletmek,
- 2- Çok yaşlı ormanları süratle gençleştirerek biokütle üretim performanslarını arttırmak,
- 3- Yeni kurulan ormanlarda hızla gelişen ve üretim kapasitesi yüksek olan ağaç türlerini kullanmak,(20)

Co₂ emisyonların azaltılmasında önemli bir rol oynayan ormanlar doğal nedenlerden çok insan etmeni yüzünden tahrip olmaktadır. Bu bozulmayı ortadan kaldırmak için orman alanlarında yaşayan insanların etkin katılımını sağlayacak bütüncül projeler uygulanmalıdır. Bu çerçevede doğal kaynak tahribatı ile birlikte ormansızlaşmanın oluşturabileceği zararlar konusunda halk bilinçlendirilmelidir. Sivil toplum örgütleri desteklenmeli ve onlara ormansızlaşmanın getireceği sonuçlar hakkında gerekli bilgilendirme yapılmalıdır.

Atmosferik CO₂ birikiminin azaltılmasına önemli oranda katkı sağlayan orman alanlarının artırılması için gerekli ve yeterli düzeyde finansman kaynağı oluşturulması gereklidir. Klâsik anlamda enerji ormanlarında üretilen odunlar çoğunlukla ısınma ve pişirmede kullanılmaktadır. Hâlbuki Finlandiya, İsveç, Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada gibi bazı ülkelerdeki uygulamalar, elde edilen odunun tesislerde yakılarak elektrik ve ısı enerjisine dönüştürülmesi şeklindedir.(21)

8- ORMANCILAR ÇALIŞMALARINI VE SORUNLARINI ANLATAMIYOR

UNFF ilk toplantısını 2002 yılında New York'ta yaparken bütün orman bakanlarını da toplantıya davet etmiştir. İki hafta süren müzakereler esnasında, beklenen gelişimin sağlanamamasının en önemli nedenlerinden biri **“ormancılığın ve ormancuların derdini iyi anlatamamış olması”** olarak özetlenmiştir.

Ormancılar pozitif algı yaratma konusunda yetersizdirler

Gerçekten de gelişmiş ülkelerde toplumun ormancılık konusundaki algısı değişmemiş, **ormancılar ağaç kesip satan tacirler** olarak değerlendirilirken, çevreci sivil

toplum örgütleri ormancılığı suçlamaya, sanayi, enerji gibi hâkim sektörlerde, ormancılığı kalkınma önünde bir engel olarak görmeye devam etmişlerdir. Gelişmekte olan ülkelerde de zaten kurumsal ve finansal olarak çok zayıf durumda olan ormancılık kuruluşları aynı nedenlerden dolayı bir türlü yeterli kapasiteye ulaşamamışlardır. (22)

Ormancılar hizmetlerini ve kendilerini daha iyi anlatmalı

Avrupa'da ormancılık iletişimi için 2011 yılında bir strateji belgesi geliştirmiştir. Bu belgenin girişinde, konuların küçük bir orman topluluğu dışında iyi anlaşılmamış olduğu, **realite ile halkın algısı arasında çok büyük bir boşluk olduğu** vurgulanmaktadır. Bu algının düzeltilmesi için çok çalışmak gerektiği ve bunun küresel, bölgesel, ulusal ve yerel düzeylerde yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Belgede önemli 2 stratejik iletişim amacı belirlenmiştir, bunlar:

- 1- Hedef grupların ormanların yeryüzü için hayati bir öneme sahip olduğu ve sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi gerektiği konusundaki algısının artırılması.
- 2 -Sürdürülebilir bir şekilde yönetilen ormanların oksijen sağladığı, karbon depoladığı, biyolojik çeşitliliği koruduğu, odun, şişe mantarı ve diğer pek çok ürün sağladığı, istihdam sağladığı, doğal güzellik oluşturduğu, rekreasyon hizmetleri verdiğini ve diğer pek çok mal ve hizmet sunduğu.(22)

Ormancılık Algı yönetimi konusunda verilecek mesajlar kısa, basit ve samimi olmalı

Mesajlarda dikkat edilmesi gereken önemli hususlar şu şekilde sıralanmıştır:

- 1- Ulaşılabilir olmalıyız.
- 2- Propaganda mahiyetindeki söylem ve yayınlardan kaçınmalıyız; samimi olmalıyız.
- 3- Söylem ve mesajlarımızı somut delillerle güçlendirmeliyiz, mümkünse bu mesajları tanınan bilim adamları veya akademik kişilerle iletmeliyiz.
- 4- Elimizde **iyi bir hikâyemiz** olmalı, hikâyeleri ve mesajları lokalize etmeliyiz, yerel ve basit örnekler vermeliyiz.
- 5- İletişim için **profesyonel bir ekip** oluşturmalıyız, modern iletişim araç ve teknolojilerini kullanmalıyız ve yanlış algılara karşı savunma yapmak için her zaman hazırlıklı olmalıyız.(22)

9- DÜNYADA ÜLKE BAZINDA YAPILAN, ALGI YÖNETİMİNE İLİŞKİN ÖRNEKLER

İngiltere'de ormanda spor projeleri orman idaresine saygınlık kazandırmıştır

İngiltere'de Ormancılık Komisyonu (Forestry Commission) pek çok alanda toplumun algısını ve davranış modellerini ortaya koyan sistematik çalışmalara imza atmıştır. 2003 yılında uygulamaya başladığı "Active England" Projesi, konuya daha sistemli yaklaşımın bir örneğidir. Proje, İngiliz halkının spor ve fiziksel aktivitesini arttırmayı amaçlamıştır. Böylece İngiltere'nin Spor Toto teşkilatına benzeyen "Sport England" kuruluşundan da 95 Milyon pound katkı sağlanmıştır.

Beş ayrı ormanda uygulamaya konmuş olan Proje, hedef grup olarak spor yapma imkânından en az faydalanan kesimleri seçmiştir, bunlar: Kadınlar, siyahlar, azınlık etnik gruplar, 16 yaş altı, 45 yaş üstü, engelliler ve düşük gelirli gruplardı. Projenin uygulandığı ormanlarda maliyeti yüksek olmayan tesisler yapıldı. (Koşu ve bisiklet yolları, tırmanma duvarları, oyun alanları, dinlenme yerleri ve ziyaretçi merkezi) Etkinliklerde, katılanlarla yakından ilgilenecek genç ve sempatik elemanlar görevlendirildi, anketler yapıldı, halkın talepleri not edildi ve bütün bunlar yapılırken arka planda da ormancılığın ve Ormancılık Komisyonunun tanıtımı yapıldı.

Kısa bir süre sonra projenin olumlu sonuçları alınmaya başlandı, halkın sosyalleşmesi, spor yapması, sağlığının yanı sıra orman idaresi ile daha iyi ilişkilerin kurulduğu, ormancılık konularına ilginin arttığı ve daha sonra spor yapma amacıyla gelen katılımcıların proje faaliyetlerinde gönüllü olarak çalışmaya başladığı not edildi. Bu projede de altı çizilmesi gereken husus, projenin münhasıran orman idaresini tanıtmaya amacıyla değil, farklı bir gayeyle tasarlanmış olduğudur.(23)

İngiltere'de din adamları ormancılık algısında etkin rol oynamaktadırlar

Yine Liverpool'da 2011 yılında Bağımsız Ormancılık Paneli oluşmuş, (sivil oluşum), başına Liverpool Bishopu (papaz) James Jones geçmiştir. Oldukça ilgi çeken Panel, ormanların faydalarını ve toplum hayatına olumlu katkılarını her boyuttan ele almış ve ciddi bir orman sevgisi oluşturmuştur. Panel sonuçlarının yayınlandığı raporun ön sözünü Bishop yazmış ve raporun bir bölümünü bütün bu faydaların sağlanmasında orman idaresinin rolüne ayrılmıştır. (24)

Toplum ormanları ormancıların yönetmesi konusunda olumlu olmalıdır

Panelin sonuç bölümünde şu ifadeler yer almıştır, “Ancak bütün bunların gerçekleşmesi için Orman İdaresinin kılavuzluğuna ve yönlendirmesine ihtiyaç vardır, orman idaresi yeterli uzman elemanlara sahiptir, bugüne kadar bu işi oldukça iyi yönetmiştir. Ormandan ormancılar olmadan gerektiği gibi faydalanamazsınız, bu iş uzmanlık gerektirir.” gibi mesajlar verilmekte ve Orman İdaresi bir güven kuruluşu olarak akıllara yerleştirilmektedir. (25)

İspanya'da toplumsal kalkınmada ormanların fonksiyonu

İspanya'nın Valencia bölgesinde Valencia Üniversitesi, Finlandiya Üniversitesi ve RECOFT'un ortaklaşa yaptıkları bir araştırma çalışması ile ormancılıkta uygulanan politikalara ilişkin halkın görüşleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Çalışmadan yapılan bazı alıntılar aşağıdadır:

“2000'li yıllarda orman ve ormancılık sektörüne ilişkin olarak, kendi görüşleri, davranışları, değerleri ve menfaatleriyle yeni paydaşlar ortaya çıkmıştır. Bu post-materyalizmin bir yansıması olarak; ormanlarla ekonomi ağırlıklı ilişkiden, ekolojik, sosyal ve kültürel ve aynı zamanda ekonomik ilişkiye geçişin yer aldığı yeni bir toplumsal kalkınma modelidir.

Bu değişim doğal olarak hükümet kuruluşlarına, paydaşların değerlerini ve menfaatlerini dengelemek açısından ek bir yük getirmektedir. Eski bir FAO Genel Müdürünün dediği gibi 'ormancılık ağaçları değil toplumu yönetme sanatı olmuştur'.

Bunlar dikkate alındığında doğal kaynakların yönetişimi için toplumun görüşleri ve algısı tespit etmeye yönelik araştırmalar yapmak en öncelikli konu haline gelmiştir. Toplumun algısını, görüşünü davranış modellerini ortaya koymak için tesis edilen iletişim iki yönlüdür (Bottom-Up, Top-Down). (26)

ABD'de iletişim araçları kullanılarak bölge şefinin halk algısı olumlu hale getirilmiştir:

İnternet'in ortaya çıkması ve bunun sonucunda iletişim maliyetlerinin düşmesi ile toplum algısının değişmesi yönünde sadece orman idareleri değil sivil toplum örgütleri çok sayıda program uygulamaya başladılar. Örneğin Amerika ve Kanada'da bölge şefine muadil olan "forest rangers" halk tarafından fazla yetenek, bilgi gerektirmeyen basit bir iş olarak algılanmaktaydı. Bunun üzerine gerek USDA (Birleşik Devletler Orman Servisi) gerekse meslek örgütleri orman şefi olabilmek için gerekli şartların ağırlığını, şeflerin sorumluluklarını ve önemini vurgulayan web sayfaları hazırladılar, Wikipedi gibi arama motorlarının vazgeçilmez sitelerinde oldukça detaylı bir şekilde bu şeflerin tanıtımını yaptılar ve halkın algısı değişmeye başladı.

Bu örnekte altı çizilmesi gereken önemli nokta ise, bu ve benzeri tanıtımlar yapıldığı zaman "**propaganda yapılmış**" izlenimi vermekten özenle kaçınılmasıdır. Verdiğimiz örnekte orman şefinin tanıtımı, amacı belli olmayan sıradan bir reklam şeklinde değil, başka bir daha samimi ve güvenli bir ortamda, orman idaresinin profilini yükselten, algısına olumlu katkı yapan çalışmalar yapılmıştır.

Amerika'da halkın traşlama kesimlere karşı olan negatif tavrı, STÖ işbirliğiyle değiştirilmiştir

Önemli sivil toplum örgütlerinden biri olan Amerikalı Ormancılar Topluluğu (Society of American Foresters) bir konsey kararı olarak traşlama kesimin bir silvikültürel uygulama olduğunu, uygun yerlerde ve uygun şartlarda yapılmasının ormana tehdit oluşturmadığını aksine **belli yerlerde isabetli bir uygulama olduğunu** kabul etmiş ve bu kararını halkın anlayacağı bir dilde izah ederek bildiri şeklinde yayınlamıştır. Böylece halkın yanlış algıdan kaynaklanan olumsuz tutumu saygın bir sivil toplum örgütü aracılığı ile iyileştirilmeye çalışılmıştır. (27)

Avrupa'da toplum ormancılığı konusunda çok sıklıkla araştırmalar yapılmaktadır

Ewald Rametsteiner ve Florian Kraxner'in 2003 yılında yaptığı araştırma çalışması Avrupalıların kendi ormanları ve sürdürülebilir orman yönetimi hakkında ne düşündüğünü ortaya koymuştur. Bu yayının girişinde bir cümle dikkat çekmektedir "**Fact is fact, but the perception is reality**" yani "**gerçek gerçektir, algı ise realite**". Rapor, son yıllarda Dünyada yaşanan gelişmelerin insanların ormanlar hakkındaki görüşünü nasıl etkilediğini detaylı bir şekilde ortaya koymaktadır. Rapordan konumuzla ilgili bazı pasajlar şöyledir:

Algı yönetimi sadece kendi kamuoyumuza değil, dış kamuoyunu da içine alan bir etkinlik olarak sürdürülmelidir

Doğu Avrupa ormancılığının daha iyi olduğuna dair akademik deliller olmasına rağmen, Batı Avrupalılar, Doğu Avrupa ormancılığının çok kötü olduğuna, hatta ormansızlaşmanın had safhada olduğu tropik ülkelerdekinden daha kötü yönetildiğine inanmaktadırlar. Sonuç olarak genelde Avrupalılar ormanlarının azaldığına, üretim faaliyetlerinin ormanlarını tahrip ettiğine, biyolojik çeşitliliğin tahrip edildiğine inanmaktadır.

Rapor bu yanlış algıların giderilmesi için yeni bilgi ve becerilere ihtiyaç olduğunu, değişen toplum yapısının iyi analiz edilmesi gerektiğini ve her şeyden önce toplumu dinlemek ve anlamak için çaba harcanması gerektiğini söylemektedir.

10- ORMANCILIK İLETİŞİMİNDE ÇEŞİTLİ UYGULAMALAR VE İŞBİRLİĞİ AĞI

“Ormancılık iletişiminde Avrupa'da İşbirliği Ağı Projesi EFI” (AvrupaOrmancılık Araştırma Enstitüsü) ve Finlandiya Ormancılar Birliği ile birlikte yapılan bir çalışmadır. Dört ülkede uygulanmıştır, (Avusturya, Finlandiya, Letonya, Britanya) proje ormancılıkta hükümet kuruluşları, özel orman sahipleri, orman endüstrisi, üniversiteler ve diğer örgütler arasında bilgi akışı ve iletişim konusunu ele almıştır.

Bulgaristan milli parkta ziyaretçi merkezi kurmuştur

Vitosha Milli Parkı'na ziyaretçi merkezi kurulmuştur. Bu merkezde Bulgaristan korunan alanları hakkında bilgi verilmekte, ziyaretçilere park gezdirilmektedir. Toplumun burayı tanınması ve ziyaret etmesi için gerekli altyapı sağlanmıştır. Ziyaretler çeşitli etkinliklerle zenginleştirilmekte, katılımcılara, dergi, broşür, cd, şapka, harita ve benzeri şeyler dağıtılmaktadır. Bu uygulamanın başarılı olması için tanıtımın önemli olduğu vurgulanmaktadır.

Orman Sahipleri Konfederasyonu algı yönetimi için her yıl Noel fidanı dağıtmaktadır

Her yıl 2000 Noel ağacı dağıtılmaktadır. Fidanlar özenle ve şık bir şekilde ambalajlanmakta, fidanın yanında bir ağacın nasıl dikileceği, yetiştirileceğine ilişkin bilgi not, odundan nasıl faydalanılacağını belirten yayınlar ve orman teşkilatının tanıtımı yapılmaktadır. Deneyim olarak “bazen küçük şeyler, önemli” mesajı iletir.

Avrupa Kâğıt Endüstrileri Konfederasyonu sürekli yayın yapmaktadır

Sürekli bir yayın ile kâğıt endüstrisinin ağaçları öldürdüğü, ormanları tahrip ettiği algısını değiştirmeye çalışmaktadır. Bu konuda başarının en önemli unsuru; algıyı değiştirmek için yapılan yayınların sürekliliğidir.

Çek Cumhuriyeti yoğun bir algı yönetimi içindedir

Avusturya'da uygulanan programın biraz daha değişik versiyonu uygulanıyor. Farklı olarak katılımcılardan para alınmıyor. Bir orman dergisinde sadece bu faaliyetleri anlatan düzenli bir köşe yazısı var. (Ormanlar ve Halk) Ayrıca bir web sitesi kuruldu. Bu sitede vatandaşlar orman ve ormancılıkla ilgili aradıkları ve merak ettikleri her şeyi bulabilmektedirler.

Estonya'da ormancılık haftası halkın katılımıyla yoğun kutlamalara sahne oluyor

Her yıl ormancılık haftası boyunca çok sayıda etkinlik düzenleniyor. Seminerler, odunun değişik kullanımlarını gösteren videolar, ağaç kesme yarışması, orman konulu kitap dağıtımları, ekskürsiyonlar, fotoğraf yarışmaları, orman bilgi yarışmaları.

Letonya ormancılık haftası etkinlikleri çeşitlendirilmiştir

Estonya'ya benzer şekilde ormancılık haftalarında etkinlikler yapılıyor. Stiker, poster dağıtılıyor. Televizyon klipleri, radyo programları hazırlanıyor. Açık hava etkinlikleri düzenleniyor.

Slovakya'da ormancılık haftası etkinlikleri yoğun halk katılımı ile kutlanıyor

Her yıl ormancılık haftasında Slovakya'nın 27 şehrinde büyük etkinlikler yapılıyor. Katılımcı sayısı yüz bini buluyor. Yaklaşık yüz bin kopya basılı materyal dağıtılıyor. Yaklaşık yüz basın bildirisini yayınlıyor. Etkinliklere bakanlar gibi tanınmış kişiler katılıyor. Büyük meydanlarda konserler veriliyor, oyunlar oynanıyor, yarışmalar yapılıyor, ağaç dikimleri ile mini arboretumlar tesis ediliyor, çocuklarla ormanlarda muntika temizliği yapılıyor, sergiler açılıyor, hastanelerdeki kanserli çocuklar ziyaret ediliyor, kan bağışları tertip ediliyor. Ana mesaj **“Ormancılar ormanlarımızla ilgileniyor, bakımlarının ve muhafaza edilmelerinin sorumluluğunu üstleniyorlar, ormanlar emin ellerde”**. Yıllık maliyet 180.000 Euro civarındadır.

11-YENİ ZELANDA'DA NEGATİF TOPLUM ALGISI ORMAN İDARESİNİ KAPATTIRIYOR

Yeni Zelanda Ormancılık Enstitüsü Başkanı Andrew Mc Ewen, 2010 yılında İskoçya'da yapılan Ormancılık Konferansında yaptığı konuşmada: Yeni Zelanda'da 1919 yılında kurulmuş olan Orman Teşkilatının 1987 yılında lağvedilmiş olmasının da beklenmeyen bir olay olduğunu belirtmiştir. Böylece Devlet ormancılığın çok küçük bir kısmını kontrol edebilmiş, pek çok ormancılık işlevi değişik kurumlar arasında paylaşılmış, üretim işleri özelleştirilmiş, ormancıların pek çoğu ya kendi bir iş kurmuş veya ufak tefek firmalarda iş bulmuştur.

Doğal ormanlara yapılan müdahaleler toplumda ormancılara karşı negatif algı oluşturmuştur

Orman teşkilatının kapatılmasının temel nedeni, toplumun artık kendi doğal ormanlarında odun üretimi yapılmasını ve bu ormanları ağaçlandırma ile getirilen suni ormanlarla değiştirilmesini istememesi olarak göstermektedir. Özellikle orman üretiminin gözle görülebilen doğaya açık faaliyetler olması, üretim yapılmış alanların peyzajı bozması, derelerde oluşan sedimentler, doğal afetler sonucu altyapılarda hasar oluşması toplumun kafasında olumsuz bir ormancılık algısı yaratmıştır. Buna iklim değişikliği olgusu ile artan bilinç, yağmur ormanlarında yaşanan tahribatın oluşturduğu görüntüler de eklenince toplum ormancılık hakkında olumsuz bir izlenim edinmiştir.

Ormancılar etkinliklerini kırsal alanda sürdürmelerine rağmen, kendileri toplumun gözü önündedir

Çok daha vahim sonuçlar doğuran diğer arazi kullanımları gözle görülemediğinden bu kadar tepki doğurmamıştır. Durum bu şekilde değişirken ormancıların ormanları en iyi kendilerinin yöneteceğini düşündükleri, toplumdaki sosyal değişimi görmedikleri, anlamadıkları vurgulanmakta ve bu çatışmayı ormancıların kayıp ettiği belirtilmektedir.

Şimdi artık ormanların “çevre dostu yenilenebilir” bir ürün ürettiği, bu ürünlerin yenilenebilir olmayan çimento, çelik, alüminyum, petrol, plastik ve kömürden daha çok tercih edilmesi gerektiği mesajını topluma vermekte zorlanıyoruz, çünkü işin sonu ağaç kesmeye dayanıyor ve bunu hala izah edemiyoruz. Sertifikasyon çabaları da sonuç vermiyor, bu çalışmalarla belki orman idare kalitesini artırıyoruz ama doğan ek maliyetleri karşılayacak bir talep oluşturamıyoruz. Bu durum toplumun ormanlar ve ormancılık hakkındaki algısı değişmeden düzelmeyecektir. (28)

KAYNAKÇA

---

1. Public Participation in Forestry in Europe and North America, MCPFE, 2002 ve Amerikan seçmenlerinin ormancılığa bakışını etmeyi amaçlayan çalışmalardan biri, Devlet Ormanları Ulusal Birliği NASF'in bir şirkete yaptırmış olduğu araştırma raporundan alınmıştır.
2. Public Perceptions & Attitudes Toward Professional Foresters, Registered Forest Technologists and Forest Management in BC, Julie Winram, 2004
3. Public perception of forests as a motor for change, M.K. Gachanja, Kenya
4. Public Perception, Knowledge and Policy Support on Mitigating and Adapting CC, Costa Rica, 2006
5. http://www.fsi.org.in/sfr_2011.htm
6. Annual Report on Forest and Forestry in Japan, 2012
7. Best Practises in Forest Communication, Gerben Jense, FCN, 2008
8. Baechler, N.C., 2009. Orman yangınları ile mücadelede halk katılımı: Fransa'daki orman yangını katılımı uygulaması, 1. Orman yangınları ile mücadele sempozyumu, Ocak 2009, Antalya.
9. Ormancılıkta sektörel planlamanın 50. Yılı uluslararası sempozyumu bildirileri, 2013 Antalya, policy direction for forest environmental services in Korea, Johan Lee, Sunjin Ahn and Hyundeok Seok, Korea Rural Economic Institute 117-3 Hoegi-Ro, Dongdaemun-Gu, Seoul, 130-710, Korea
10. <http://www.fs.fed.us/recreation/>
11. <http://www.fs.fed.us/sustainableoperations/youth.shtml>
12. <http://www.fs.usda.gov/activity/stnf/recreation/fishing>
13. Independent-Panel-on-Forestry-Final-Report1 <http://www.defra.gov.uk/forestrypanel>
14. <http://www.treehugger.com/economics/japans-forest-therapy-program-taps-healing-powers-forests.html>
15. Public Participation in Forestry in Europe and North America, MCPFE, 2002
16. <http://www.fs.fed.us/kids/>
17. http://en.wikipedia.org/wiki/Forest_schools
18. Chery Charles'ı Makalesi "Bir çocuğun ormanı sevmesini nasıl sağlarız":
19. http://en.wikipedia.org/wiki/International_Day_of_Forests
20. Zengin H. Ark., Arş. Gör., Küresel ısınmanın önlenmesinde ormanların rolü ve önemi bildirisi,, Türk ormancılığında uluslararası süreçte acil eyleme dönüştürülmesi gereken konular sempozyumu, Aralık 2005, Antalya.
21. Melahat Şahin, Ormanların karbon döngüsü ve çölleşmeyle mücadeleye katkısının irdelenmesi bildirisi, Türk ormancılığında uluslararası süreçte acil eyleme dönüştürülmesi gereken konular sempozyumu, Aralık 2005, Antalya.
22. Ministerial Declaration, UNFF, A/CONF.199/PC/8, 2002
23. Active England, UK Forestry Comission, 2009
24. The Role of Our Public Forestry Organizations.
25. Independent Panel on Forestry, Liverpool, 2012
26. Public perception on forestry issues in the Region of Valencia, M. Fabra-Crespo1, B. Mola-Yudego, D. Gritten, E. Rojas-Briales, ETS, Univ. of Finland, RECOFTC, 2012
27. <http://www.fs.fed.us/recreation/>
28. <http://www.cfc2010.org/papers/session9/mcewan-s9.pdf> 18.th Commonwealth forestry conference

SONUÇ ve ÖNERİLER

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ALGI ARAŞTIRMASI
ERZURUM ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ ARA RAPORU

ANALITIK

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmamızda yüz yüze anket metodu, çeşitli kesimlerle odak grup toplantıları, STÖ'ler ile görüş alışverişi, çeşitli dünya ülke uygulamaları bilgi taraması ve araştırma ekibi beyin fırtınası sonucuna bağlı olarak aşağıdaki görüş ve öneriler sunulmuştur.

1-TEKNİK ORMANCILIKTAN TOPLUM ORMANCILIĞINA

Hızlı nüfus artışı, sürekli gelişen teknoloji ve buna bağlı olarak insanların yaşam seviyesinin giderek yükselmesi sonucunda ormanlardan yararlanmanın şekli giderek değişmiştir. Başlangıçta sadece odun üretimi amaçlı ormancılık çalışmaları yapılırken, daha sonra ormanlar fonksiyonel faydalarıyla gündeme gelmiştir. Günümüzde biyolojik çeşitlilik ve iklim değişikliğiyle ormanlar özdeşleşmiş; ekolojik, çevresel, eğitim ve toplum sağlığı faydaları ön plana çıkmıştır. Böylece insan odaklı ormancılık, toplum ormancılığı ortaya çıkmıştır.

Dünyada ormancılık algısı değişmektedir

Gelişen sosyo ekonomik yapılar, şehirleşmenin hızla devam etmesi, bilişim teknolojilerinin çok hızlı bir şekilde gelişmesi ve İnternet, insanların iklim değişikliği, kirlilik, ormansızlaşma ve biyolojik çeşitliliğin yok olması gibi konularda hassasiyetini arttırmış, ormancılık ciddi bir paradigmat değişime uğramıştır. Bu değişim son 10-15 yıl içerisinde alınan her kararda, yapılan her araştırmada ve yayınlanan her belgede kendini hissettirmektedir. Gelecek 10-20 yılda da ormanlar konusundaki toplum hassasiyeti, ormanların yeni toplumsal fonksiyonları ortaya çıktıkça artarak devam edecektir. Geleceği kucaklamak adına ormancılar dünyadaki gelişmeleri takip etmelidirler. Bunun sonucu olarak Dünya ormancılığında hem uluslararası kuruluşlar, hem de ulusal yapılar önemli reformlar yapmaya başlamışlar, politikalarını gözden geçirmişler, program önceliklerini değiştirmişler, diğer sektörlerle ve toplumun tüm katmanları ile diyalogu geliştiren çok sayıda başlık altında değişik faaliyetlere girmişlerdir. Bu faaliyetler bazı ülkelerde algı yönetimi şeklinde, bazı ülkelerde de değişik katılımcılık uygulamaları şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bütün dünyada ormancılar kendilerini ifade etmekte yetersiz kaldıklarından, çeşitli algı yönetimleri uygulama alanına konulmaktadır.

Eskiden sanayi çağında, doğaya hakim olma tutkusu vardı. 20. yy'da insanlık çok büyük icatlara imza atınca, doğaya da hakim olabileceğini zannetmişti. Ancak bilgi çağına girdiğimiz şu günlerde doğaya hükmetmenin mümkün olmadığı anlaşılmıştır. Çağımızda insanlık doğaya hükmetmek yerine onunla uyum içinde yaşanabileceğini acı tecrübelerle öğrenmiştir. İşte bu noktadan sonra doğanın en önemli unsurlarından biri olan orman ve ormancılığa bakış değişikliklere uğramış, ormanların odun değerinin çok ötesinde insanlar için yaşamsal önemi ortaya çıkmıştır. İnsanlar ormanlarla bir aradayaşmanın önemini kavramaya başlamışlardır.

Orman ve ormancılık algısı Erzurum'da da değişmektedir

Erzurum bir kültür, tarım ve turizm şehridir. Erzurum ülke çapında kış turizmi ile ön plana çıkmış önemli bir kültür ve hayvancılık şehrimizdir. Kış sporlarının geliştiği bir bölge olarak, büyük bir yerli ve yabancı turizm potansiyelini bünyesinde bulundurmaktadır. Kültür, turizm ve hayvancılık öncelikli bir ormancılık idaresi

öngörüldüğünde; biyolojik çeşitliliğin korunması ve koruma alanlarının emniyete alınması ilkeleri ön plana çıkar. Bilgi toplumunda teknoloji insan beyni olmuştur. Bu durumda Erzurum'un yeterli fabrika ve tarım alanlarının olmaması bir eksiklik olmaktan çıkar; iyi yetişmiş beyinlerin üretim yaptığı bir alana dönüşür. Bu beyinlerin besleneceği, sağlıklı bir şekilde hayatini sürdüreceği yerler ise; ormanlardır.

Halk, ormanları toplum sağlığı açısından değerlendirmekte ve ormanlara toplum sağlığını koruyan doğal servetler olarak bakmaktadır. Erzurum ormanlarının daha çok topluma açık olması ve toplumla daha sık buluşması ormancılık algısı açısından pozitif bir değer ortaya çıkarır. Dünyanın bilgi çağına girdiği günümüzde teknoloji insan beyni hem de iyi yetişmiş beyinler olmuştur. Bu iyi yetişecek beyinlerin sağlıklı olabilmesi temiz su, temiz hava ve temiz toprak ile mümkündür. Geleceğimizi şekillendirecek iyi yetişmiş beyinlere temiz bir fiziki ortam ancak ormanlarla sağlanabilir.

Antalya OBM'de yapılan odak grup çalışmasında bir orman mühendisinin TEMA Başkanı Hayrettin Karaca ile ilgili söyledikleri enteresandır: "Hayrettin Bey ile bir süre ormanlara birlikte gittik, kesim yaparken birlikte olduk. Bir gün sedir ağaçlarının kesimi sırasında Hayrettin Bey şunu söyledi:"Ormanın havasını, suyunu satarak, ağaç satmaktan daha fazla gelir elde edebilirsiniz." Gelecek yıllarda ormanlarla ilgili "toplum sağlığı" vurgusu daha da gelişecek görünmektedir.

Bütün bu değişimler ve duyarlılıklar göz önüne alındığında, ormancılarının Erzurum gibi büyük şehirlerdeki ormanlara farklı bir gözle bakmaları, farklı bir yönetim tarzı geliştirmeleri zorunlu olmaktadır. Artık, bu ormanların klasik modellerle planlanamayacağı, korunamayacağı, özetle, geçmişten beri gelen mevcut ormancılık yönetiminin yeterli olamayacağı aşikârdır. Ormanlardaki her türlü etkinliklerin halkla birlikte yapılması, halkın istek ve ihtiyaçlarına göre yapılması önem kazanmıştır.

Erzurum OBM halkla ilişkilerde başarılı bir bölgemizdir. Iğdır'da Doğa Sevgisi konulu seminer verilmesi, kan bağışi kampanyası, Kars'ta "Okullarda Orman ve Ormancılık Eğitimi Programı", Erzincan'da uçan 0-2 yaş arası her çocuğun, Türk Hava Yolları ormanında bir fidanınin olması, 4. Küresel Dağ Toplantısı ve Ulubağlar Mezrasına dağ gezisi düzenlenmesi, Pasinler ağaçlandırma sahasının basın mensuplarına gezdirilmesi, Uzundere yayla şenliklerine aktif katılım, TİMBERSPORT yarışması yapılması, Sarıkamış'ta her öğrenci adına bir fidan dikilmesi, Erzurum'da Sivil Toplum Kuruluşlarının ağaçlandırma hizmetlerine katılımı vd. etkinlikler algı yönetimi açısından başarılı hizmetlerdir. Erzurum OBM bu kadar çeşitli hizmetlerle algı yönetimine dönük en çok etkinlik yapan bir bölge müdürlüğüdür.

2-ERZURUM HAYVANCILIK VE KIŞ TURİZMİ ŞEHRİMİZDİR, ALGI YÖNETİMİ BUNA GÖRE DÜZENLENMELİDİR

Gelişmekte olan ülkelerde toplumun çevre bilinci henüz belli bir hassasiyete ulaşmamıştır. Bu gibi ülkelerde gündemi ekonomik sıkıntılar, işsizlik, güvenlik konuları gibi toplumu daha yakından ilgilendiren konular oluşturmaktadır, basın ve medya gibi ana iletişim araçları daha çok böyle konuları ön plana getirmektedir. Ülkemizde de

durum farklı değildir. Ancak ülkenin gelişmesine paralel olarak çevre ve doğa koruma endişelerinin yavaş yavaş gündeme geldiği/geleceği de açıktır. Nitekim bunun bazı işaretleri de alınmaya başlamıştır. Bu durumda ormancılığımızın Batı'da yaşanmakta olan tecrübeleri de göz önüne alarak şimdiden toplumda oluşacak yanlış algılara karşı önlemler alması, algı yönetimini sistemli, programlı bir faaliyet olarak uygulaması gerekir.

İlk adım toplumun algısının tespit edilmesidir. Bugün halkımız ormanlar, ormancılar ve orman teşkilatı hakkında ne düşünüyor? Onlara güveniyor mu? Bu algılarda bölgeler arasında nasıl farklılıklar var, gençler ve yaşlılar, dar gelirli ve durumu iyi olanlar, eğitilmiş ve eğitimsiz toplulukların algıları nasıl şekilleniyor? Bu algılardan hangisi doğru, hangisi yanlış, hangisi eksiktir?... Bütün bunlar uygulanacak algı yönetimi için önemli göstergelerdir. Çünkü genellikle toplumun ormanlar hakkında algısı olumlu iken ormancılar hakkındaki algısı olumsuz olmaktadır. Zaten Dünya'daki genel sorun da budur. Ormancıların ormanları iyi korumadığı, iyi yönetmediği ve yaptığı üretimle ormanı tahrip ettiğini düşünölmektedir. Halbuki ölkemizde gerçek bunun tersidir.

Bu konuda uygulanacak iletişim stratejisinde ormanlarla ormancılığın özdeşleştirilmesi, birlikte algılanmasının sağlanması ana eksen olmalıdır. Orman teşkilatının ölkemizin en büyük, en köklü teşkilatlarından biri olduğu vurgulanmalıdır. Ormancıların basit bir iş yapmadıkları, bir ormancının botanikçi, zoolog, ekosistemci aynı zamanda ekonomist, hukukçu, işletmeci, sosyal bilimci özelliklerini taşıdığı mesajı verilmelidir. Ormancıların mahrum şartlarda çalıştığı, görevini yaparken tehlike ve tehditlere maruz kaldığı hissettirilmelidir.

Erzurum denildiğinde ilk akla gelen, bir milyona yakın bir nüfusun yaşadığı şehir olmasıdır. Erzurum nüfusunun büyük çoğunluğu hayvancılık ağırlıklı tarımla uğraşmaktadır. Tarım ve hayvancılık halkın en başta gelen gelirini oluşturur. Rusya, İran ve Kafkas ülkeleri için dünyaya açılan bir kapı olması Erzurum'un kış turizmi açısından önemini artırmaktadır. Buna bağlı olarak dağ ve kayak turizmi de önemli bir gelir kaynağı oluşturmaya başlamıştır. Bu nedenle Erzurum Ormanları toplumun ekonomik dokusuna ve bakış açısına göre planlanmalı, geleceğe hazırlanmalıdır.

Dünya Doğal Kaynaklar Enstitüsü Türkiye'de ormanların azaldığını söylüyor

Dünya Doğal Kaynaklar Enstitüsü liderliğinde Google, BM Çevre Programı, BM Küresel Çevre Programı ve 40'tan fazla ortağın bulunduğu bir konsorsiyum, uydu verileri ve diğer bilgilerle derlenen Küresel Orman Takip ve Uyarı Sistemi kapsamında Ocak 2000-Aralık 2012 tarihlerine ilişkin bir rapor yayımladı. Bu raporda: Türkiye'de net orman kaybının 164 bin 222 hektar olduğu tespit edildi. Küresel Orman Takip ve Uyarı Sistemi verilerine göre Türkiye, son 12 yılda 164 bin 222 hektar ormanını kaybetti. Bu alan Kayseri büyüklüğünde bir alandır. En çok orman kaybının olduğu iller Antalya ve İstanbul oldu, bu iki ili Mersin, Muğla ve Yozgat'ın izlediği kaydedildi.

Diğer yönden Google'a "Orman tahribi" başlığıyla girildiğinde; Beykoz-Riva, Gümüşdere-Kısırkaya, Zekeriyaköy, Posof vd. birçok yerde orman katliamından bahsediliyor. Sanki ormancılar ormanları yok etmek için var! STÖ'ler toplumla iletişimi

iyi biliyor. "Kayseri büyüklüğünde orman alanı yok oldu" diyor, "164 bin 222 hektar alan" demiyor. Hektar nedir, ne kadardır vatandaş bunu bilmez. Biz de "Ormanlar şu kadar hektar arttı" demek yerine, "Belçika kadar ormanları artırdık" vb. demeliyiz.

Bu haberin altında bir yorum: "Ama hani hükümetimiz milyarlarca ağaç dikmişti? Başbakan çevrecinin daniskası değil miydi? Rakamlar ve gerçekler yine Başbakan'a uymuyor sanırım." Ormancıların işi ne kadar da zor! Bu haberden sonra ormanlarımızın çoğaldığını anlatmak ve inandırmak çok zor olsa gerek. İşte bu nedenle "algı yönetimi"nin gerçekleri bildirmek ve yanlışları düzeltmek için ne kadar gerekli olduğu ortaya çıkmaktadır. Geleceğin ormancılığı öncelikle algı yönetimindeki başarıya bağlı olacaktır. İklim değişikliğinin insanlığı tehdit ediyor olması ve diğer çevresel endişeler, bir anda basın ve yayın organları gibi etkili iletişim araçlarının flaş haberleri arasında girmiş, radikal çevrecilerin faaliyetleri toplumun algısını şekillendirmeye başlamıştır. Ormancılar da oluşan algılardan payını almıştır.

Gerçekte Türkiye son 30 yıl boyunca ormanlarını alan ve hacim olarak artıran ender ülkelerdendir. Yaptıklarını anlatamadığı, algı yönetimini iyi idare edemediği için tam tersi bir algı oluşmuştur. Türk Toplumunu da bu algıyı benimsemiştir ve ormanların azaldığı görüşündedir. Yapılan kamuoyu algı araştırmasında; Erzurum'da da toplumun %62,4'ü ormanlarımızın azaldığını, sadece %7,3'ü çoğaldığını kabul etmektedir. Ormancılar kendilerini ve yaptıklarını anlatamamaktadır. Bu nedenle OGM ciddi bir algı yönetimi uygulamalı, halkımızı şeffaf ve doğru olarak bilgilendirmelidir. Algı yönetimi açısından birçok başarılı etkinliklere imza atan Erzurum OBM'de bile toplumun ormanların azaldığı algısına sahip olması, ormancılarının kendilerini bir daha gözden geçirmeleri gereğini ortaya koyar.

Av ve yaban hayatı toplumda gittikçe popüler olmaktadır

Avcılık turizmi profesyonel ve bilimsel bir şekilde yönetildiği takdirde, kırsal kesimde ve dağlık bölgelerde yaşayan halkların ekonomisi için önemli bir faktördür. Kırsal turizme, eko turizme, istihdam yaratılmasına ve mahalli geleneklerin muhafaza edilmesine ciddi katkılar sunacaktır. Konuya ülkemiz açısından bakıldığında 2,1 milyon kayıtlı avcı bulunmaktadır. OGM algı yönetimi açısından, avcı kitlesi ve onların ilişki içinde olduğu toplum dilimi, ciddi bir hedef kitleyi oluşturmaktadır. Mesela, Kars Orman İşletmesince yapılan kış mevsiminde yaban hayvanlarına yiyecek verilmesi, halkla beraber veya STÖ'leriyle birlikte yapılmalı, geniş kesimlere duyurulmalıdır. Yaralı akbabanın iyileşmesi hastane raporu şeklinde her gün açıklanmalı, halka duyurulmalı algı güçlendirilmelidir.

Toplum tercihlerinin ileriki yıllarda kutuplaşacağı, yenilik ve çeşitlilik istemleri, konfor ve macera motifleri artacağı gerçeğinden hareketle, önümüzdeki 20 yılın temel eğilimleri ve tüketici profiline uygun; ürün geliştirmede "3S"nin deniz-kum-güneş (sea-sand-sun) yerine "3E" heyecan-eğlence-eğitim (exciting-entertainment-education) ölçütlerine göre çalışmalar yapılmalıdır. (Dünya Turizm Örgütü WTO 2000 raporu). Erzurum bir yandan da potansiyel turizm gelişme bölgesi olduğundan dağ turizmi, alternatif kış sporu turizm seçeneği olarak görülmeli ve planlamalar buna göre yapılmalıdır. Bu konuda geniş dağlar silsilesi Erzurum'a büyük imkanlar sunmaktadır. Dünya turizm örgütünün yaptığı çalışmada, 2025'li yıllara gelindiğinde toplam turizm

gelirinin 2 trilyon \$ seviyelerine ulaşacağı, turist profilinde ciddi değişiklikler olacağı ve ülkelerin turist kapmak için kıyasıya yarışacağı belirtilmektedir. Yapacağımız çalışmalar gelecek odaklı oldukça, başarı kaçınılmazdır.

Yaban hayatının korunması ve geliştirilmesi ile ortaya çıkacak en büyük kazanç ekolojik dengenin sağlanmasıdır. Bu yarar ekonomik olarak ölçmek mümkündür. Çok basit örneklerle yaban hayatının ekolojik dengesi sağlamadaki önemini belirterek, bu konuda halkı bilgilendirmeliyiz. Doğada kekleğin azalması veya yok olması ile tarım alanlarında süne zararı büyük boyutlara ulaşmış, keneler daha çok üremeye başlamıştır. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı 2004 yılında süne ile mücadeleye 10.5 trilyon TL ödenek ayırmıştır. Bu zarar tamamen önlenememiştir. O halde bu rakama ürün zararlarını ve doğal hayata verilen zararı da eklemek gerekir. Yılanları yok ettiğimizde tarım alanlarını fareler basmakta vb. örneklerle ortaya konulan zararlar muhasebeleştirildiğinde, yaban hayatının biyolojik çeşitliliğin korunmasındaki önemi, tarım, gıda ve ilaç zincirine olan etkileri ortaya çıkacaktır.

3-OBM HALKA YÖNELİK ORMANCILIK ÇIKTILARINI GELİŞEN VE DEĞİŞEN TOPLUM İHTİYAÇLARINA GÖRE YENİDEN DEĞERLENDİRMELİDİR

Halkla daha yoğun işbirliği yapmalıdır

Toplumda çeşitli hedef grupları tespit edilmeli, bu gruplara yönelik organizasyonlar yapılmalıdır. Organize gruplar harekete geçirilerek ormancılık algısını artıracak eylemlere gidilmelidir. Bir ormancı, "Orman bir ağaçtan çok daha fazla şey ifade eder, sadece, herkese bunu daha anlatamadık!" demiştir. Anlatmak için çalışılmalı, projeler sonrası algı yönetimine önem verilmelidir. Kendimizi ve yaptıklarımızı halka mutlaka anlatmalı, halkımızın desteğini kazanmalıyız. Erzurum OBM'nin sivil toplum örgütleriyle birlikte ağaçlama yapması, küçük çocuklar için isme dayalı orman kurması bu açıardan başarılıdır. Ancak bu tür etkinlikler devamlılık kazanmalı, sürdürülebilir şekilde devam etmelidir. Algı yönetiminde tekrar ve devamlılık önemlidir.

Erzurum şehrinin ihtiyaçları bir bütün halinde düşünüldüğünde OBM, şimdiden amenajman planlamasını, silvikültür yöntemlerini, koruma sistemini, hülasa tüm ormancılık yönetimini Erzurum halkının ihtiyaçlarına göre, onların duyarlılıklarını göz önünde bulunduracak şekilde, insan odaklı olarak tanzim etmelidir. Yani OBM, dağda dağ ormancılığı, şehirlerde şehir (kent) ormancılığı yapmalıdır. Ancak, ifade etmek gerekir ki, bugün uygulanan şekilde şehirlilere tahsis edilmek suretiyle hizmete sunulan özel bir kent ormancılığının ötesinde, tüm orman alanları (şehir çevresindeki) planlaması, korunması, silvikültürü ile ele alınmalı yeni bir anlayışla insan odaklı olarak yönetilmelidir.

Kent ormancılığı yeni boyutlarda ele alınmalıdır

Bunun içinde en başta, kent ormancılığı yönetimi kapsamına girecek tüm Erzurum ormanları belirlenmelidir. Şehir içleri, şehir çevrelerindeki ormanlar (insanların görüp faydalanmak isteyeceği sınıra kadar) potansiyel turizm bölgeleri ve yol çevrelerindeki (yoldan bakıldığında görülme mesafesindeki) tüm ormanlar tespit edilmelidir. Tüm bu ormanlar yeni bir anlayışla, belli bir süreç içerisinde planlanmalı ve yönetilmelidir. Bu konuda geç kalınmamalıdır. Geç kalındığı takdirde ormancılar, gelecekte büyük sivil toplum hareketleri ile karşı karşıya kalabilirler.

Ormancılar orman koruma mantığını yeniden değerlendirmelidir

Eskiden ormanın ağacı ve kerestesi korunurdu, şimdi orman sahası koruma ihtiyacı içindedir. Yoğun şehirleşme sonucu, ormanların etrafı gecekondularla ve evlerle sarılmış durumdadır. Kamu kurumları, madenciler, turizmciler vd. gözlerini orman alanlarına dikmişlerdir. Bu alanlar muhafaza memuru ile korunamaz. Başarılı bir koruma için, ormancılar halkı kendi saflarına çekmelidirler. Halk orman ve ormancılar için ne kadar pozitif düşünürse ormancıların işi o kadar kolaylaşır. Bu noktadan sonra yapılanlar kadar, yapılanların anlatılması hatta gösterilmesi önem kazanmaktadır. Ormancılar toplumda örgütlenmeye gitmelidirler. Ormancılar algı yönetimi konusunda ilmi usullerle yaptıklarını göstermeli, algı yönetimini başarılı bir şekilde uygulamalıdır.

4-ERZURUM OBM ALGI YÖNETİMİ İÇİN ÇEŞİTLİ ÖRGÜTLENMELERİ ORGANİZE ETMELİDİR

Orman gönüllüleri kurulmalı

Erzurum'da yoğun bir öğrenci kitlesi bulunmaktadır. Erzurum OBM, öğrenciler arasında özellikle üniversite öğrencileri arasında "Orman gönüllüleri" örgütlenmesinde teşvik edici olmalı, bu konuda rektörler ve okul yöneticileri ile işbirliği içinde çalışmalıdır. Orman gönüllüleri örgütü ile ilişkileri sürdürülebilir şekilde devam ettirmelidir. Kurulacak orman gönüllüleri örgütü periyodik yayın çıkararak halka ulaşmalı, ormancılık konularında çeşitli etkinliklerde bulunmalıdır. Mesela, Ardahan'da üniversite ile yapılan protokol gereği yapılacak ağaçlandırma etkinliklerinde algıyı iyi yönetmeli; orman gönüllüleri kurulmalı, bu organizasyon yoluyla ağaçlama yapılmalı, her fidana bir öğrenci ismi konmalı ve etkinlik afişlerle uzun müddet sürdürülmelidir.

Bu örgüt mensubu gençlere eğitimle birlikte kart, sertifika verilerek onurlandırılmalıdır. Tatillerde ormanlarda kamp ve tatil yapmaları sağlanmalı, doğayı ve ormanı kendi bakış açılarından arkadaşlarına anlatmalıdırlar. Öğrencilere orman kartı vererek onları orman gönüllüleri haline sokmak, çeşitli aktivitelere davet ederek üyeliği canlı tutmak lazımdır. Böylece orman gönüllülerine saygınlık kazandırılmalı, sayılarının artırılması sağlanmalıdır.

Çocuklara da orman kartı vererek onları orman gönüllüleri yapmak, çeşitli aktivitelere davet ederek onları motive etmek algı yönetimi açısından önemlidir. ABD'de "Erkek ve Kız Çocuklar Kulüpleri ve Milli Park İzci Hizmet Ağı", gençleri açık hava ile bağlarını güçlendirmek için tasarlanan program ve organizasyonların parçası haline getirmek için örgütlenmişlerdir. Bu örgütlere genellikle gençler üye yapılmaktadır. Bu örgütlenmeler çeşitli kuruluşlardan ekonomik yardım alarak, sosyal sorumluluk projesi adı altında güçlendirilmelidir.

İzmir merkezli kurulan Ege Orman Vakfı başarılı ağaçlandırma, sosyal sorumluluk projeleri, toplumu ormancılık konusunda bilinçlendirme vd. konularında önemli hizmetler yapan bir STÖ'dür. Aynı şekilde Erzurum merkezli "Doğu Anadolu Orman Vakfı" kuruluşu yapılabilir. Bu konuda Erzurum OBM destekleyici olarak, orman ve ormancılıkla ilgili söylenmesi gerekenleri bu vakıf aracılığıyla halka duyurabilir.

Dünya ormancılık günü etkinlikleri çeşitlendirilmeli

OBM, 21 Mart Dünya Ormancılık Günü etkinliklerinin ağırlık noktasını okullara ve üniversiteye taşımaktadır. Öğrenciler arasında sanatsal etkinlikler temalı yarışmalar açılmalıdır. Tiyatro, resim, hikâye, roman vd. yarışmalar yaparak ormancılık ve ormancılar dolaylı yoldan gündemde tutulmalı, yapılan çalışmalar bu yolla halka anlattırılabilir. Bu etkinliklerde başarılı olanlar ödüllendirilmeli, ödüller OGEM-VAK, STÖ'ler, sendikalar ve işverenlerden karşılanabilmelidir. Konu işverenlere iyi anlatıldığında onlardan sosyal sorumluluk projesi olarak katkı sağlamak kolaylaşır. Erzurum OBM bu konularda çalışmaktadır. Ormancılar sanatın her dalında kendilerini göstermeli ve OGM algısını yukarılara taşımaktadır.

Mesela, Erzurum Orman Bölge Müdürlüğü Erzincan Orman İşletme Müdürlüğü tarafından, Erzincan'da ormancılık haftası nedeniyle düzenlenen; Ağaç ve Orman Sevgisi Resim, Şiir, Kompozisyon Yarışması, Ormancılık haftası nedeniyle 'Ağaç ve Orman Sevgisi' konulu Resim, Şiir ve kompozisyon yarışması düzenlenmesi ve sonunda başarılı olanlara değerli ödüller verilmesi, algı yönetimi açısından son derece başarı kazanmış etkinliklerdir. Bu etkinliklerin daha çok ve her işletmede yapılması önem kazanmaktadır.

Bilindiği gibi bu tür kutlamalar profesyonellerin işidir. Konusu iletişim olanlarla bir arada çalışma gereği bulunmaktadır. Algı yönetiminin başarılı bir şekilde götürülmesi profesyonelce kutlama ve etkinlik yapılmasına bağlıdır. Bu nedenle Erzurum OBM profesyonel tanıtım şirketlerinden hizmet satın almalı, kutlamaları onların yönetiminde uygulamaya koymalıdır.

Dünya ormancılık günü etkinlikleri halka indirgenmeli

Erzurum OBM, 21 Mart Dünya Ormancılık Günü ve Dünya İklim Değişikliği kutlamalarını ormancıların dışına taşıyarak, değişik grupların yer aldığı kitlelere, sendikalara ve STÖ'lere kutlatmalıdır. Ormancılık haftasında sempozyumlar düzenleyerek halkın katılımı sağlanmalıdır. Bu sempozyumların düzenleyicileri ve bildiri sağlayıcıları mutlaka ormancılık dışında gruplardan ve STÖ'lerden oluşmalı, buralarda resmi protokol uygulamaktan kaçınılmalıdır. İklim değişikliği Erzurum bölgesinde etkili olmakta, seller ve heyelanlar büyük zararlara sebep olmaktadır. İklim değişikliğinin ormanlarla ilişkisi ormancılık gününde en iyi izah edilmesi ve üzerinde durulması gereken bir konudur. Erzurum OBM, bu konuyu en iyi şekilde halka afişlerle ve diğer etkinliklerle duyurmalıdır.

Mesela, 2009 yılında Ağrı Doğubayazıt ilçesi İshakpaşa Sarayı çevresinde meydana gelen sel ve taşkınlar neticesinde yaşanan can kaybı ve hayvan telefleri, ziraat arazilerinin rüşubetle örtülmesi konuları işlenmelidir. Bu felaketin ormansızlaşma ile ilişkisi anlatılmalı, ormancıların bu konuda yaptığı çalışmalar bizzat arazide gösterilmelidir. Tortum Aksu Köyü Erozyon Kontrol Projesindeki Çalışmalar, Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi çalışmaları basın ve STÖ'leri araziye götürülerek yerinde gösterilmeli, halka duyurulmalıdır.

Kutlamalar esnasında klasik ağaç dikme etkinliği yerine, kitleleri ormana çekecek etkinlikler yapılmalıdır. İnsanlar ormandaki çalışmaları ve güzellikleri mutlaka görmelidirler. "Duyduğunu unutursun, gördüğünü hatırlarsın, yaptığını bilirsin" ifadesi anlatılanları özetleyen, burada uygulanması gereken özdeyiştir. Şimdiye kadar hep ağaç dikme etkinlikleri yapılmış olmasında rağmen; milyonlarca ağaç dikerek, ormanlar kurarak, ülkemizi yeşillendiren kurumun Tema Vakfı olduğunu ifade edenlerin oranı %59,8 OGM olduğunu belirtenlerin oranı %31,2'dir. Tema Vakfı bu oranı ağaç dikerek değil, iyi bir algı yönetimi uygulayarak kazanmıştır. Kore Orman Ofis Müdürü: "Ormancılık politikasının odağı, ağaçlandırmadan, kamu refahı için orman kaynaklarının kullanılmasına kaymıştır" diyerek, ormancılar için yeni bir geleceği işaret etmiştir.

Yapılması gereken ağaç dikme etkinliği yerine, toplumdaki her çeşit kitleyi geniş ağaçlandırma ve erozyon kontrol alanlarına götürerek, yapılan ağaçlamaları bizzat göstermektir. Erzurum OBM her fırsatta insanları ağaçlama ve fidanlık alanlarına götürmeli, yapılanları anlatmalı, göstermeli ve algı yönetimi konusunda her şeyi uygulamalıdır. Mesela, Erzurum OBM'ce organize edilerek, Pasinler ağaçlama sahalarının basın mensuplarına gezdirilmesi algı yönetimi açısından başarılı bir etkinliktir. Bu etkinlikler her işletmede sürdürülebilir şekilde yapılmalıdır.

Bir ormancılık sivil toplum kuruluşu Dünya Uluslararası Ormancılık günü konusunda aşağıdaki ifadeleri kullanmıştır, "Dünya Uluslararası Ormancılık günü ve benzeri programlardan yeteri kadar faydalanılmıyor. Programlar resmi bir havada, daha çok resmi kurum personelinin katılımıyla gerçekleşiyor.". OGM ormancılık haftası kutlamalarına halkın katılımını sağlayacak tedbirleri almalıdır. Gelecek yıllarda ormancıların hedef kitleleri ve paydaşları şehirlerde yaşayan halk olacaktır. Bu nedenle şehirde yaşayanlara yönelik ormancılık algı yönetimi için yeni etkinlikler düşünülmelidir.

Mesela bütün ilk okulları içine alan bir resim yarışması organize edilebilir. "Haydi çocuklar resim çizmeye!.." Resim yarışması, konu: "Ormanlar benim için ne ifade eder?" 6-10 yaş arası çocukların katılacağı yarışma için; OGM, OBM, facebook, twitter, sayfalarından duyurulur, bütün okullara afişler asılır. Bu yarışma için tanınmış kişilerin katılacağı bir jüri kurulur, sosyal sorumluluk projesi olarak bir işadamı veya STÖ bu konuda sponsor olabilir. "Sağlıklı bir hayat için, haydi ormanlara..." sloganı ile hazırlanacak afişlerle yarışma birincisi bütün okullara ve web sitelerinde duyurulur. Afişler asılır, çocuklar için ormanların ne ifade ettiği tartışması yapılır. Bu program aylarca sürdürülür, konunun uzun süre gündemde kalması sağlanabilir.

OBM, Belediye ve Valilik işbirliğiyle 21 Mart Dünya Ormancılık Günü için ilköğretim çocuklarından resimde kabiliyeti olanlar seçilir. Erzurum'un meydanlarındaki uygun yerler belirlenerek duvarlara "Ormandan ne anlıyorsunuz?" konulu resimler yaptırılır. Bu resimler uzun süre duvarlarda kalacağı için ormancılık algı yönetimi açısından başarılı bir çalışma ortaya konmuş olur.

5-OGM VE OBM ALGI YÖNETİMİ AÇISINDAN, YAPTIKLARI İŞLERİ VE SÜREÇLERİ GÖZDEN GEÇİRMELİ

OGM ormanlarla ilgili birçok işi bir arada yapmaktadır. Günümüzde ormancılık teknik ormancılığından toplum ormancılığına geçiş halindedir. Orman teşkilatı aynı kadro ve imkânlarla teknik hizmetlere ilave olarak toplumsal istekleri de yerine getirmekle karşı karşıyadır. Bu durumda ormancılar yaptıkları işleri yeniden değerlendirmeli; tartışmaya açmalıdırlar.

Orman yangınları doğal afettir, doğal afetlere müdahale İçişleri Bakanlığı ile yerel yönetimlerin görevidir

Her ne kadar Erzurum OBM bir yangın bölgesi değilse de, Erzurum'da da deneklerin çoğunluğu güneyde ve batıdaki orman yangınlarından medya yoluyla etkilenmekte, ormanlarımızın giderek yok olduğu görüşünü beyan etmektedirler. OGM teşkilatının %60'ı, zamanlarının %50'sini orman yangınları ile mücadeleye ayırmaktadırlar. Odak grup toplantısında bir bölge müdürü, “Yazın altı ay yangın söndürmek için çalışıyoruz, kışın altı ay da yangına hazırlık için çalışıyoruz.” demiştir. Bu durumda ormancılık hizmetlerinin gereği gibi yapılamadığı, askıya alındığı bir gerçektir.

OGM'nin yangınlar için harcadığı yüksek maliyetin yanında, elemanlarının ormancılık hizmetlerine zaman ayıramaması daha ağır bir maliyet oluşturmaktadır. Dünyada orman yangınlarını söndürme görevi içişleri bakanlıklarına, yerel yönetimlere ve belediyelere ait bir görevdir. Orman mühendislerinin yıl boyunca yangın peşinde koşmaları asli görevlerini, orman idaresi görevlerini yapamamakla yüz yüze bırakmaktadır. Bu nedenle orman yangınları söndürme görevine diğer ilgili kuruluşlar daha aktif olarak katılmalıdırlar.

OGM algı yönetiminde zaman ve eleman kazanmak için hizmet satın almaya yönelmeli

OGM hizmet üretmek yerine, hizmet satın alma yoluna gitmelidir. Yapılacak işleri ihale ederek özel ormancılık şirketlerine yaptırmalıdır. Erzurum OBM yönetimi işleri planlayan, ihale eden, kontrol eden bir yapıya kavuşmalıdır. Bu yolla açığa çıkacak eleman işgücüsüyle toplum ormancılığına yönelmelidir. Toplum ormancılığı için devamlı çalışacak bir eleman organizasyonu yapılmalı, en azından bir bölge müdür muavini bu çalışmalarını organize etmelidir.

Bir zamanlar Orman Fakültesindeki bir öğretim üyesi öğrencilerine “Neden bu mesleği seçtiniz?” sorusunu sorduğunda, aldığı cevaplardan biri enteresandı: “Birileriyle konuşmak zorunda kalmayacağımız için!” Bugünlerde her ne kadar ormancılar arasında bu “gönüllü-sürgünlüğü” arayanların sayısı az ise de, hala çoğunluk daha geniş kitlelerle iletişime geçme konusunda rahat değil ve belki de buna uygun değil. Daha da kötüsü, bu iletişimi slaytlar, sunular, raporlar aracılığı ile yaptıklarında da nadiren anlaşılabilir mesajlar verebiliyorlar. Gerçekten de durum Bernard Shaw'un görüşünü doğruluyor: “İletişimin en kötü yanı gerçekleştiği yanılmasına kapılmaktır.”

Ormancılar içe dönük çalışmakta, kendilerini ve yaptıklarını anlatamamaktadırlar. İletişim ve algı yönetimine zihin ve meslek olarak yabancıdırlar. İçe dönük yapı, kurumsal yapının görüntüsünü bozmakta, sanki kimseyi dinlemeyen hiyerarşik yapıda bir devlet kurumu görünümü vermektedir. AB ormancılık raporunda,

"Polonya ve Romanya'nın orman idareleri komuta ve kontrolün ön planda olduğu 'devlet içinde devlet' modeli özelliğindedir" diye tenkit edilmektedir. Bu durumun hemen hemen bütün devlet orman idareleri için geçerli olduğuna dair bilgiler bulunmaktadır.

Erzurum OBM algı yönetimini başarılı olarak geliştirmek için hizmet satın almalıdır. Kendini anlatabilmek ve algıyı yönetebilmek profesyonellerin, iletişimcilerin işidir. Bu konuları orman mühendislerinin yönetmesi başarıyı engelleyen bir faktördür. Aslında negatif haberler medyanın ilgisini çeker. Pozitif haberlerin medyada yer alması daha zordur. Mesela, sel ve heyelan olduğunda medya felaket bölgesinden naklen yayın yapar, haberi gündemde tutar. Burada bir suçlu aranırsa, en başta burayı ağaçlandırmayan ormancılar suçlanır. Yıllar sonra bu alan büyük emeklerle ağaçlandırılıp yeşillendiğinde, erozyon kontrol tedbirleri alındığında medya bu olaya haber değeri olmayan bir gelişme olarak bakar. Algı yönetiminin bu şekilde negatif sorunları da vardır.

Odak grup toplantılarında görüş bildiren bir orman mühendisi: "Hepimizin ormancılığın tanıtımı ile ilgili kötü anıları vardır. Biz fakültede işletme dersi aldık ama tam olarak işletmeci olmadık. Dünyada büyük şirketler profesyonel yöneticilerce yönetiliyor. Biz ne yapıyoruz, kurumsal değiliz. Gelirlerimiz var ama reklama ayırdığımız bütçemiz yok." diyerek bu konudaki boşluğu dile getirmiştir. Mesela, Erzurum OBM; Japon JİKA ile işbirliği içinde başarılı işler yapılan Çoruh havzası rehabilitasyon projesi toplantı ve çalışmalarını her safhada basın iştirak ettirmeli, çalışmalar basın ve STÖ yoluyla halka duyurulmalıdır.

OGM çalışanlarına iyi muamelede bulunarak dışarıya pozitif algı yönlendirmelidir

Ormancı olmayanların, sıradan vatandaşların orman teşkilatları hakkındaki izlenimleri en yakınındaki o teşkilatla ilişkili kişi hakkında edindiği izlenimden etkilenir. Yani dağda zar zor yaşayan bir insansanız ormancılık teşkilatını ara sıra gördüğünüz orman muhafaza memuru nezdinde değerlendirirsiniz. Şehirde bir apartman dairesinde yaşıyorsanız ve ormanla hiç işiniz olmamışsa, biri size orman teşkilatı hakkındaki izleniminizi sorduğunda aklınıza ilk gelen belki de orman işletmesinde muhasebeci olan komşunuzdur. Bir kasabada iseniz bölge şefini tanırırsınız, o orada ormancılığın sembolü, teşkilatın temsilcisidir. Orman çalışanlarının görünüşü, tavırları, iletişim becerileri ve diğer nicel ve nitel özellikleri teşkilat hakkında halkta oluşan imaj açısından önemli bir rol oynar.

Bir diğer bilinen husus da iş yerinde amirinden kötü muamele gören bir kişi, tıpkı ailesinde ebeveynleri tarafından dövülen bir çocuk psikolojisi içindedir. Hakaret edilen, küçük düşürülen bireylerin, sokakta veya hayatta saldırgan, suça meyilli olmaları gibi, iş gereği irtibatla olduğu Dünya'da da bu kötü muameleleri bir şekilde dışa yansıtır. Yöneticiler bu konuda dikkatli olmalı, iyi muamele ve adil bir çalışma ortamı oluşturarak, dışarıya pozitif algı göndermelidir. Yönetici-çalışan ilişkisi, algı yönetimi konusunda yöneticilerin dikkatli davranması gereken diğer önemli bir noktadır.

Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri Devlet Toksoy ve Mahmut Muhammed Bayramoğlu'nun "Türkiye Orman Teşkilatlarında Çalışanlara Yapılan Kötü Muameleler" adıyla yayınlanan araştırmalarının sonuç bölümünde şu ifadeler yer almaktadır: “Deneklerin pek çoğunun maruz kaldıkları kötü muameleleri ifade etmedikleri, ilerde daha kötü duruma düşmekten korktukları tespit edilmiştir. Buna rağmen diğer kurumlarla mukayese edildiğinde, Orman Teşkilatında kötü muamele oranının beklenenden düşük olduğu, bunun sebebinin ise ormancuların çalışma zamanlarının çoğunu dışarıda ve arazide geçirdiği ve bir bakıma bu muamelelerden kaynaklanan kötü etkilerin açık hava şartlarında dağıtıldığıdır.” Mesela, Erzurum OBM 2013 yılı içerisinde çalışmalarından dolayı başarı gösteren personele teşekkür belgesi vermesi, Erzurum Orman Bölge Müdürlüğü Bünyesinde kurulan Erzurum Kayak Spor Kulübü, Bölge Müdürlüğü personeli çocuklarına iki haftalık kayak kursu vermesi bu açıdan son derece başarılı etkinliklerdir.

6-ORKÖY ALGI YÖNETİMİNDEKİ ÖNEMİ VE YAPTIĞI HİZMETLER AÇISINDAN YENİDEN DEĞERLENDİRİLMELİDİR

Bir FAO müdürü ormancılıktaki değişimi “Ormancılık, ağaçları değil, toplumu yönetme sanatı olmuştur” şeklinde ifade etmektedir. Günümüzde orman koruma, ağaç korumadan saha korumasına dönüşmüştür. Bu nedenle ORKÖY orman köylerinde odun israfını önlemek için çatı kredisi, mantolama kredisi, güneş enerjisi gibi odun tüketimini azaltmaya yönelik projelerden vazgeçmelidir. Şu anda bütün büyük şehirler doğalgaz kullanmaktadır ve odun tüketimi en düşük düzeydedir.

ORKÖY odun dışı orman ürünlerine daha çok önem vermeli, bu konuda üretim miktarını değer olarak artırmalıdır. Japonya Orman İdaresi 2011 yılında ormanlardan elde ettiği 9 Milyar TL değerinde orman ürünününün %52'sini (4,7 Milyar TL) mantar üretiminden sağlamıştır. Mesela, Erzurum OBM'ce Aksu köyünde köylüye kazanç getirici ağaç türleri ile ağaçlandırma yapılması, kuşburnu toplanması, kapari üretimi, ceviz ağaçlaması vd. gelir getirici ağaçlama etkinlikleri bu açıdan başarılı projelerdir.

Orman köylerinin nüfusu giderek azalmaktadır

Orman köylüsü nüfusu 1977'de 10 milyondur. Kırsal nüfus artış ortalamasıyla bu güne (2014) projeksiyon yaparsak, hiç göç olmasaydı, şu anda 25 milyon orman köylüsü olacaktı. Şu anda 6 milyon kişi orman köylerinde yaşamakta, bu nüfus gittikçe azalmaktadır. Geriye kalan 19 milyon nüfus şehirlere göç etmiş, şehirleşmiştir. Bu trend bize bir yön gösteriyor. Ormandan köye değil, ormandan şehire doğru yatırımlar planlanmalı, teşkilatın hizmet yönü şehirlere dönük olmalıdır.

Nüfusun yönelişini göz önüne almaz ve hizmet istikametimizi değiştirmesek yatırımlarımız 10-20 yıl sonra ölü yatırıma dönüşür. Orman köy nüfusu giderek azalmaktadır. Nitekim Milli Eğitim ve Sağlık Bakanlıkları son 40 yılda nüfus hareketlerini ciddiye almadan her köye okul ve sağlık ocağı projesiyle, binlerce ilkokul ve sağlık ocağı yaptılar. Bugün büyük maliyetlere ulaşan okullar ve sağlık ocakları hizmet vermek için insan bulamıyorlar; insanlar şehre göçtü. Şehirlerde de okul ve sağlık ocağı sıkıntısı var. Geleceği planlamadan yatırımlara gidersek Milli Eğitim ve Sağlık Bakanlıklarının yanlışını, ormancılar da tekrar eder; orman köylerinde yaşlanmış nüfustan başka kimse kalmaz.

ORKÖY orman köylüsüne daha çok dağ, orman, yaylaya yönelik pansiyon kredisi vermelidir

Ülkemiz teknik ormancılıktan toplum ormancılığına geçerken ORKÖY buna uyum sağlamalı, şehirli çalışan insanın ihtiyacı olan dağ, orman, yayla ve kış turizmini geliştirici bir eylem içinde olmalıdır. Yüzbinlerce insanın çalıştığı ve geniş hinterlandı olan bir büyük şehirde insanların ormanda dinlenmeleri ve zihinlerini boşaltmaları bir ihtiyaçtır. Bu açıdan Erzurum yakınlarındaki orman köylerinde dağ, orman ve kış turizmi geliştirilir; ORKÖY bunu destekleyebilir. Dağ-orman ve kış turizmi gerek dinlenme gerekse organik gıda açısından son derece önemlidir; toplum bu hizmete ihtiyaç duymaktadır. Orman odaklı iç ve dış turizm, odun dışı orman ürünleri konusu gelecekte gündem oluşturacak iki önemli konudur.

Güney Kore'de ormancılık politikasının odağı, ağaçlandırmadan, kamu refahı için orman kaynaklarının kullanılmasına doğru kaymaktadır. Kore'de ulusal rekreasyonel ormanlarında gecelik konaklama fiyatı, özel mülkiyet tatil yerlerinde (resort) gecelik kalma fiyatının yaklaşık 1/3'ü kadardır. Konaklama ve diğer elverişli orman rekreasyonel etkinliklerinin hesaplı fiyatları sayesinde, ulusal rekreasyonel ormanların popülaritesi artmaktadır. Tüm ülkede sadece 800 adet olduklarından, yoğun sezonlarda bu alanlarda ahşaptan yapılmış ev ayırtmak zordur. Kore Orman İdaresi durumdan memnun olup, konaklama imkanlarını arttırmaya çalışmaktadır. Kore Orman İdaresi bu yolla hem gelir elde etmekte, hem de halkın ihtiyacını gidererek pozitif algı elde etmektedir.

Erzurum'da doğal güzellikleri ile öne çıkan birçok dağ, yayla ve göl ve şelale çevresi bulunmaktadır. Özellikle hafta sonları dağcılık, doğa yürüyüşü, fotoğraf kulüp ve dernekleri ile birlikte birçok etkinlik organize edilebilir. Ancak bu tür organizasyonlar devamlılık göstermeli, bu konuda halkla daha yakın ilişki içinde olunmalıdır. Ormana dayalı yayla turizmine uygun köylerde, köylülere turizm kredisi verilerek, yayla-orman turizm projesi uygulanabilir. Bu yolla ormanlar değerlendirilir, köylüler para kazanır, halk da ormanda dinlenir. Erzurum bu alanda çok geniş imkanlara sahiptir. Mesela, Erzurum OBM'ce düzenlenen Erzurum'da yapılan 4.Küresel Dağ Toplantısı ve sonrasında dağ gezisi düzenlenmesi son derece başarılı algıya dönük etkinliktir. Ancak bu etkinlikler sürdürülebilir olmalıdır.

Erzurum ve çevresi dağlık bölgelere sahiptir, bu durum orman turizmi açısından değerlendirilmelidir

Erzurum ve çevrelerinde amatör dağcılığa uygun yerlerde dağ sporu alanları tesis edilerek halkın hizmetine sunulabilir. Dağ sporlarının amatör düzeyde yapıldığı yerler olarak tescil edilebilir. Buralarda da doğa yürüyüşleri, bisiklet turları, ata binme, dağa tırmanma vd. sporlar organize edilerek halkın ormanda kafasını boşaltmaya olan ihtiyacı giderilirken köylülerimiz de pansiyonculuk ve organik gıda üretimi ile gelir elde eder. Bu konuda Kuzeydoğu Kalkınma Ajansı (KUDAKA), Erzurum İl Özel İdaresi, Belediye vd. kurumlarla işbirliğine gidilerek daha iyi netice alınabilir. Mesela, Erzurum OBM'ce birçok kuruluşun katılımıyla organize edilen TİMBERSPORT yarışması ülke çapında örnek olacak çok başarılı algı yönetimi çalışmasıdır. Bu konu OGM'ce diğer OBM'lerine de duyurulmalı, OGM'ce ülke çapında organize edilmelidir.

İstanbul Şile Ormanic Projesi, köy orman turizmi için güzel bir örnektir

İstanbul Şile Ormanic Projesi Şile Belediyesi, Şile Orman İşletme Müdürlüğü ve İstanbul Kalkınma Ajansı işbirliğiyle kurulmuş orman bir köylerini kalkındırma projesidir. Genel amaç; yerel halk, kamu kurumları ve sivil toplum örgütleri işbirliği ile İstanbul kent merkezini besleyen en önemli ekolojik koridorlardan biri olan Şile ormanları ve Ömerli-Darlık Su Havzası alanlarında kırsal nüfusa gelir kaynakları sağlayacak alternatif, eko yenilikçi, çevre dostu, etkin ve katma değeri yüksek ekonomik faaliyetler ile İstanbul genelindeki karbon salınımının ve hava kirliliğinin azaltılarak, bölgedeki çevre sorunları ile mücadele etmek, mevcut doğal kaynakların daha etkin kullanımını sağlamak ve İstanbul'un çevresel sürdürülebilirliğine ve küresel rekabet edebilirliğine katkı sağlamaktır.

Odun dışı orman ürünlerinin internet yoluyla pazarlanmasından, üretimini ve eğitimini öngören bir kalkınma projesidir. Proje incelenerek buradaki uygulamalar Erzurum şartlarına adapte edilebilir. Proje incelendiğinde Erzurum'da yürütülen gelir getirici ağaçlama ürünlerinin pazarlanması açısından da güzel bir örnek oluşturabilir. İstanbul-Şile'de orman turizm konusunda uygulamaya konulan projelerden bir diğeri de, İstanbul'un Alternatif Turizm Destinasyonu: Şile Projesidir.

OGM amblemi her yerde ve her fırsatta kullanılmalıdır

OGM toplumsal algısının yetersiz olduğu bir durumda, "ORKÖY kredisi" tabelası kullanılması yerine OGM'de ısrarcı olmak algı yönetimi açısından faydalı görülmektedir. Faydalı ormancılık hizmeti yapan "ORKÖY"ün yapılanmasında hizmet dağılımı azaltılmalı, (birçok konuda kredi yerine, belli başlı birkaç alanda kredi) özellikle pansiyonculuk kredisi vermelidir. Mekânsal olarak dağılmamalı, belli köylere veya bölgelere odaklanmalıdır. Bu açıdan OGM algı yönetimiyle uyumlu bir yapı içinde olmalıdır.

7-OGM VE OBM TOPLUMA HİZMETLERİNİ ANLATACAK ŞEFFAF BİR YAPILANMAYA GİTMELİ

Ormancuların en büyük sorunu, insanüstü gayretlerle çalışmalarına rağmen kendilerini ve hizmetlerini topluma anlatamamalarıdır. Bu nedenle örgütlenmelere önem verilmeli bu konuda sürdürülebilir bir aktivite içinde olunmalıdır. Erzurum OBM başarılı hizmetler (bilhassa değişik etkinlikler ve sosyal ormancılık konusunda) yapmasına rağmen toplum algısını değiştirme yönünde yeterince sonuç alınamamıştır.

Ormancılar halkı bilgilendirmeli ve şeffaf olmalı

Ormancılar geniş alanlarda ve halkın gözünden uzak yerlerde çalıştıklarından yapılan işlerden toplum haberdar olmamaktadır. "Ormancuların ormanlarda yaptıkları faaliyetler" konusunda da halkın bilgilendirilmesini önemsemek gerekmektedir. "Etanın, artımın, aralamanın" ne olduğu halka anlatılmalıdır. Mesela, "Ormanlarımızın yılda 40 milyon m³ artım yaptığı, ormancuların bunun 20 milyon m³'ünü kestiği, (kesilme nedeni ile birlikte) kalan 20 milyon m³'ün ormanlarda artıma bırakıldığı, ormanlarımızdaki ağaç servetinin her yıl artarak devam ettiği" şeklinde bir izah ormancılara saygınlık kazandırır; halkın güvenini sağlar. Aksi durumda Avrupa'da olduğu gibi "Ormancılar ormanları kesip satıyorlar" algısı oluşabilir. STÖ'ler "Ormanlar

tahrip ediliyor” algısına sahip olurlarsa, ormanlarda nöbet tutmaya ve ormancılara ağaç kestirmemeye başlarlar. Bu konuda bilgilendirme faaliyetleri aralıksız sürdürülmelidir. Bu yapılmadığında halkımızda oluşacak negatif algı yapılacak işleri zorlaştırır. Ormanları kestirmeme konusunda gazetelerde haberler okumaktayız. Son olarak 2 Mart 2014 Pazar günkü Hürriyet Gazetesinin 4. sayfasında “Baltalı ağaç nöbeti” başlığıyla çıkan yazıda, Muğla-Yaraş köyünde köylülerin ormandan kesim yaptırmamak için nöbet tutmalarından bahsedilmektedir. OGM'nin gelecekte bu tür haberlerle daha sık karşılaşacağı göz önünde bulundurularak, şimdiden tedbir alınmalıdır.

Gönüllü orman müfettişliği kurulmalı

Fahri trafik müfettişliğinde olduğu gibi “gönüllü orman müfettişliği” organizasyonu kurulmalıdır. Bu müfettişler belirli bir eğitimden geçirildikten sonra, orman teşkilatıyla iç içe çalışmalıdır. Ormanları daha sık ziyaret ederek gördükleri yanlışlıkları ve eksiklikleri orman teşkilatına bildirmelidirler. Ormancılar, halkın duyması ve bilmesi gereken hususları bu müfettişler aracılığıyla duyurmalıdır. Bu kişilere ormanlara giriş çıkışlarda ve orada yapılacak etkinliklerde ayrıcalık sağlanmalıdır. Bu tür kuruluşlar, teşkilat-ormancılık-vatandaş arasında köprü oluşturulabilmelidir. Gönüllü orman müfettişlerine orman ile ilgili sorunları yerinde göstermek üzere sık sık gezili dinlendirici toplantılar yapılabilir.

OBM basın ve STÖ'lerle daha yakın ilişki içinde olmalı

Erzurum OBM yerel tabanda sivil toplum örgütleriyle ve basınla daha sıkı ilişki içinde olmalıdır. Basın ve STÖ'lerle sürdürülebilir bir şekilde bir arada olmalıdır. OGM mensupları, ormancılık hizmetlerinin her hektarı için bir basın veya STÖ mensubunu ormana götürmelidir. Bizzat ormandaki hizmetlerini göstermeli, yapılan hizmetleri onların ağzından halka duyurmaya çalışmalıdır. ErzurumOBM'de bir bölge müdür muavini bu işler için tam zamanlı görevlendirilmelidir. Basın mensuplarına ve STÖ'lere orman ile ilgili sorunları yerinde göstermek üzere sık sık gezili toplantılar yapılmalıdır.

Eskişehir OBM'de yapılan odak grup toplantısında bir orman mühendisi; “Eskişehir Çevre Derneği bize: '10 cm çapındaki küçük fidanları bile kesiyorsunuz, sizde hiç vicdan yok mu?' diyordu. Onları ormana götürüp yaptığımız işi gösterdik. 10 cm çapındaki fidanları neden kestiğimizi anlattık. Doğrusunu anlayınca tepki azaldı.” demiştir. Algı yönetiminde en kötü olan, toplumda biriken negatif algıdan Orman İdaresinin haberdar olmamasıdır. Toplumda biriken olumsuz algılar bir gün patlama noktasına geldiğinde, her şey için geç olabilir.

Bir odak grup toplantısında Genel Müdür Muavini Yunus Bey: “Gelirlerimiz var ama reklama ayırdığımız giderimiz yok. Tema ile ilgili şikâyette bulunmamalıyız. Onlarla birlikte çalışmalı, teşekkür etmeliyiz. STK kendi algısını oluşturuyor, biz kendi algımızı oluşturmalıyız.” diyerek STÖ'lerle iyi ilişki kurmanın ve OGM algısıyla ilgili daha çok şey yapmanın gereğine işaret etmiştir. Mesela, Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin başlatmış olduğu, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve Tema Vakfınca desteklenen “81 İlde 81 Orman Projesi”. Tema burada bütün sevabı kendi hanesine yazdıracak algı yönetimini başarmıştır. Bu konuda Tema Web sayfasını görmek yeterlidir.

Erzurum OBM, web sayfasını toplum ormancılığına dönük yeniden yapılandırmalı

OBM resmi web sayfasını gözden geçirmelidir. Web sayfası halka açık olarak yeniden tanzim edilmelidir. Erzurum Orman Bölge Müdürlüğü web sitesine giren bir vatandaş ormanla ilgili merak ettiklerini orada bulabilmelidir. Mesela, fidanın nasıl dikileceğini ve nelere dikkat edeceğini burada bulabilmelidir. Hangi piknik alanına gidebileceğini ve bu mesire yerlerinin özelliklerini burada görebilmelidir. Kış sporları ile ilgili merak ettiklerini bulabilmelidir. Ormanda yürümenin sağlık açısından ne gibi iyileştirme sağlayacağı bilgileri, iklim değişikliği ve orman ilişkisi vd. birçok etkinlik ve bilgileri burada bulabilmelidir. Böylece web sayfası ile resmi ormancılıktan toplum ormancılığına geçiş yapılmalıdır. Ayrıca web sayfası iletişim uzmanı profesyonel kişilere yaptırılmalıdır.

Odak grup toplantılarından birinde bir orman mühendisi; "OGM'nin web sayfası kurumsal olduğu için belli kurallara bağlı. Ancak biz de sivil toplum örgütleri vasıtasıyla tanıtım yapabiliriz. "Yeşil Türkiye", "Ormancılar", "Orman vakfı" gibi internet siteleri ile kendi tanıtımımızı yapabiliriz." demiştir. Orman mühendisinin belirttiği diğer STÖ'ler vasıtasıyla ormancılık haberlerini duyurmak, OGM'nin web sitesinden daha büyük etkiye sahip olacaktır.

Ankara'da OGM Eğitim Dairesi uzmanı Kamuran Özsoy tarafından yapılan bir kamuoyu yoklamasında; deneklere sorulan, "Orman kullanımı konusunda öğrenmeye ilgi duyuyor musunuz?" sorusuna deneklerin %93'ü ilgi duyduklarını belirtmişlerdir. Aynı şekilde "İklim değişikliği konusunda öğrenme ilgisi duyuyor musunuz?" sorusuna deneklerin %96'sı ilgi duyduklarını bildirmişlerdir.

Erzurum'da ormancılık müzesi kurulmalıdır

Erzurum'da uygun bir Ormancılık Müzesi kuruluşuna gidilebilir. 2012 yılında Bursa ve Amasya Ormancılık Müzelerini toplam 16.550 kişi ziyaret etmiştir. Ormancılık Müzeleri ormancılığın en iyi anlatıldıkları yerlerdir. Bu nedenle ziyaretçilerin yüzbinlerle ifade edilmeleri gerekir. Erzurum OBM bu konuda işadamları, sendikalar, kalkınma ajansı ve STÖ'lerle işbirliği içinde okullarda ve diğer toplum kesimlerinde yapılacak geniş bir kampanya ile müze kuruluşunu ve bu müze için ziyaretçi sayısını artırarak OGM algısına pozitif katkı yapabilir.

Odak grup toplantısında bir orman mühendisi ormancılık müzeleri ile ilgili olarak şunları söylemiştir: "Ormancılık müzesi kavramını geliştirip yaygınlaştırmalıyız. Bizi Almanya'da ormancılık müzesine götürdüler, hayran kaldım. Bir çocuk o müzeye gitse, bütün ormancılık algısı farklı olur."

Sosyal medya daha etkin kullanılmalı

Sosyal medya günümüzde çok aktüeldir. Genç kuşaklar daha yoğun olmak üzere toplumla birliktelik kurmak, haberleşmek ve sohbet etmek eylemlerini sosyal medya üzerinden yapmaktadır. Toplumun yoğun olarak yer aldığı sosyal medyada OBM de yer

almalıdır. Mesela, facebook'da "Ormanı keşfet" kampanyalı bir sayfa oluşturulabilir. Twitter'da "Orman tweetleri" ailelere, gençlere doğayı kendi çevrelerinde nasıl tecrübe edebileceklerini göstermek ve yer seçme konusunda bilgi sağlamak için kullanılabilir. OBM merkezinden organize edilerek 5-9 yaş arası çocuklar aileleri ile birlikte ormana götürülerek orada doğa konusunu görerek öğrenebilirler. Bu organizasyonlar sosyal medyadan yapılabilir.

Sosyal medya konusunda OBM mensupları eğitilmelidir. OGM ve etkinlikleri konusunda sosyal medyada yer alan yalan ve yanlış haberler cevapsız kalmaktadır. OGM'nin 40 bin civarında elemanı vardır, bu tür yanlışlıkların OGM mensuplarınca cevapsız bırakılması eğitim eksikliği kadar, kurumsal mensubiyetin oluşmamasına da bağlanabilir.

OBM'de bir sosyal medya uzmanı istihdam edilmeli

Facebook ve twitter'ı daha etkin kullanmak için Erzurum OBM'de bir sosyal medya uzmanı istihdam edilmelidir. Bu eleman, orman gönüllüleri ve diğer paydaş topluluklarla işbirliği halinde sosyal medyada ormancılık konusunu etkin bir şekilde çalıştırılmalıdır. Sosyal medyayı etkin kullanmanın, halkla bütünleşmenin en etkili yollarından biri olduğu bilinci içinde gereken yapılmalıdır.

8-ORMAN İÇİ DİNLENME YERLERİ ALGI YÖNETİMİ AÇISINDAN YENİDEN DÜZENLENMELİ

Bugün Dünya ormancularına sunulan yeni reçete, farklı evrelerde bulunan ülkelerde farklı tepkiler doğurabilir, bu yüzden özellikle ormanların muhafaza stratejilerini oluştururken halkın kültürel tercihlerine karşı hassas olunması gerekir. Biyolojik çeşitliliğin değerinin ormanlarla içli dışlı olma sıklığı ile doğru orantılı olduğu, çevresel eğitimin ve halkın ormanlarla olan deneyimlerinin arttırılması biyolojik çeşitliliğin değerinin daha iyi anlaşılması için önerilmektedir.

Biyolojik çeşitliliğin önemini canlı bir örnekle anlatırsak; Artvin yöresinde bolca bulunan ahlut ağaçları tapulu kesimlerle yok edilmiş, aç kalan aylar gıda ambarlarına saldırmıştır. Olaylar "Köyü ayı bastı, bir kişi yaralandı" gibi haberler şeklinde gazetelere yansımış ve "Koruma altında olan ayları vuralım" şeklinde Valiliklere ve Bakanlığa dilekçeler gelmeye başlamıştır. Bu açıdan Erzurum OBM'nin yabani meyveli türlerin korunması çok yerinde bir etkinliktir; daha çok duyurulmalıdır. Kurtların sayısının azalması, domuzların çoğalmasına neden olmuş, çoğalan domuzlar tarım alanlarına zarar vermiştir. Doğada denge bir defa bozulursa, onu yerine koymak mümkün olmaz, toplum da bunun bedelini ağır öder. Sürdürülebilir gıda ve tarım üretimi bu zincirin halkalarının sağlam olmasıyla mümkündür. Biyolojik çeşitlilik konusu halka somut örneklerle anlatılmalıdır.

Orman içi dinlenme yerlerinde çocuklar ve ailelere ulaşılmalı

Orman hizmetleri, öğrencilere, ailelere ve öğretmenlere doğal kaynaklar ve çevreyle ilgili olarak gençlik odaklı bilgi ve kaynaklar sağlar. Çocuklarla doğa ve açık hava arasında bağ kurmayı sağlar. Erzurum OBM, daha çok çocuğu eğlenmek, daha sağlıklı

olmak ve doğa hakkında daha çok öğrenmek için açık havaya gitmeye teşvik etmelidir. Ormanların değeri hakkında farkındalık yaratılarak, doğal kaynaklar ve çevre bilinci yavaş yavaş çocuklara aşılmalıdır. Böylece çocuklar mutlu olacak, bunu gören aileler de durumdan memnun olarak ormancılarla daha yakın ilişki içine gireceklerdir. Ailelerle ilişki kurmanın en kolay yolu çocuklardan geçer. 5 Haziran çevre gününde minik öğrencilere fidan diktirilmesi bu açıdan başarılı bir algı yönetimidir.

Orman içi dinlenme alanlarında spor etkinlikleri artırılmalı

Orman içi dinlenme alanlarında spor yolları yapılmalı, halkın buralara taşınması sağlanmalıdır. Bu konuda belediyeler, Sağlık Bakanlığı ve sivil toplum örgütleriyle işbirliği içerisinde olmalıdır. Ormanlarda spor yapmanın ülkemizin toplum sağlığına etkileri bilimsel olarak ortaya konmalıdır.

İngiltere'de yapılan bir araştırma; İngiliz toplumunun tamamının ormana ulaşma imkânına sahip olması halinde, İngiliz Sağlık Bakanlığının 2.1 milyar pound daha az sağlık harcaması yapacağını ortaya koymuştur. Mesela, yakın ormanlarda dağ bisikleti parkurları tespit edilerek, bisiklet kulüpleri ormana çekilebilir. Erzurum'a yakın ormanlar hem bisiklet sporu için, hem ormancı-halk bütünleşmesi için kullanılabilir. Bisiklet Federasyonu ile işbirliği içinde proje geliştirilebilir. Timbersport etkinlikleri bu açıdan son derece başarılı bir organizasyondur. Erzurum OBM bu etkinliği sürdürülebilir şekilde devam ettirmelidir.

Ormancılıkla ilgili tavsiye ve yasak mesajları sevilen bir hayvanla verilmeli

ABD Ormancılık örgütü "Smokey" ismini verdiği bir ayıyı ormancılığın sembolü haline getirmiştir. smokeybear.com adresli web sayfası, her yaşta insana hitap eden bir içeriğe kavuşturulmuştur. Orman yangınından korunmak için kuralları Smokey koymakta, konu daha sempatik bir şekilde çözümlenmektedir. "Burada ateş yakılmaz" yerine "Smokey burada ateş yakmanızı istemiyor" veya "Smokey dumandan rahatsız oluyor" daha sempatik ve etkin bir mesajdır. Ormancılığın her aktivitesi Smokey ile bütünleşmiştir, ormanda davranışla ilgili kuralları ormancılar değil Smokey koymaktadır.

Sevimli Sincap amblemi daha çok kullanılarak ön plana çıkarılmalı

Ülkemizde de aynı mantıkla 1996 yılında sevimli bir hayvan olan "sevimli sincap" ön plana çıkarılmış; ancak konuya gereken önem sürdürülebilir bir şekilde verilememiştir. Sincap Çocuk Dergisi başta olmak üzere bilhassa piknik alanlarında sevimli bir hayvan olan sincap yoğun olarak OGM ile birlikte kullanıldığında daha iyi netice almak mümkündür. Mesela, "twitterin ilk tweet sincabını takip edin" ile işe başlanır, sincap figürü facebook ve twitterda etkin olarak kullanılabilir. Ormancılıkla ilgili merak edilen her konuda sevimlisincap.com sitesi açılabilir. Bu sitede her yaşta insana hitap edecek içerik ortaya konabilir.

Ormanlarla ilgili yasaklar sincap üzerinden verilebilir. "Sincap burada ateş yakmanızı istemiyor!" "Sincap piknik yeri girişinde çocuklarla buluşmak istiyor," vd. orman içi dinlenme yerlerinde sincapla ilgili çeşitli sloganlar etrafa yaygın bir şekilde yazılabilir. Halkımız yasakları yapılabilir olarak değerlendirmektedir. Mesela, park edilmezi görünce oraya park eder!; ateş yakmayın tabelasını görünce mangal yakar! Bu nedenle yasak sloganları bir üçüncü ağızdan vermekte psikolojik açıdan yarar vardır. Piknik alanı girişlerinde çocuklar için çizgi film ve benzeri eğlendirici çevresel

etkinlikler sağlanabilir. Ormanlarla ilgili yasaklar da sincap üzerinden verilebilir. Orman teşkilatı sevimli sincabı her yerde ve her konuda kullanmalı; sevimli sincap ormanı ve ormancılığı temsil eder hale getirilmelidir.

Toplumumuzda hayvan hakları ve hayvanları koruma konusunda hassasiyet çok gelişmiştir. Halkımızın bu hassasiyeti göz önüne alınarak doğada bulunan yaralı akbaba konusu algı yönetimi konusunda değerlendirilebilir. Akbaba sağlığının her safhasında basına bilgi verilerek, gelecekte iyi olacağını doğaya salınacağını, ancak eskisi gibi beslenemeyeceğini vs. hikayeleştirilerek topluma anlatılır. Akbaba üzerinden bir yaralı hayvana sahip çıkan, ona bakan ormancılar olarak indirekt yoldan algı idaresi yapılabilir. Bir yaralı balinanın günlerce dünya basınına gündem olduğu unutulmamalıdır.

9-ORMAN VE ORMANCILIKLA İLGİLİ ÇALIŞMALAR HEDEF GRUPLARCA TOPLUMA ULAŞTIRILMALI

Ormancılar geniş alanlarda ve sütte gerisinde çalıştıklarından, kendilerini ifade etmekte zorlanmaktadırlar. Bazı meslek grup ve örgütleri toplumla daha çok iletişim içindedirler. Bu meslek gruplarıyla yakın ilişki kurarak, ormancıları ve ormancılığı topluma anlattırma yolları açılmalıdır. Ancak ilgili meslek gruplarının ormana götürülmesi sürdürülebilir olmalı birkaç defa ile yetinilmemelidir.

Din adamları ormana götürülmeli

Ormancıların en yakın işbirliği kurması gereken bir meslek grubu din görevlileridir. Şimdiye kadar ilişkiler söz temelinde sürdürülmüştür. Din adamlarının vaaz ve sohbetlerinde ağaçlama ve orman yangınlarından bahsetmeleri yeterli sayılmıştır. Hâlbuki başta İl Müftüsü olmak üzere din adamı grupları ormanlara götürülerek yapılan hizmetler anlatılmalıdır. Din adamlarının gördüklerini anlatmaları toplumda daha büyük etki yaratacaktır. Çünkü insanımız duyduğundan çok, gördüğüne inanır. Din adamlarından orman gönüllüleri grupları kurulabilir. Bu konuda çeşitli etkinlikler yapılabilir.

Öğretmenler ormana götürülmeli

Toplumda en etkili meslek gruplarından biri de öğretmenlerdir. Öğretmeler ormana götürülmeli, bu konuda Milli Eğitim İl Müdürü ile yakın ilişki içinde çalışılmalıdır. Öğretmenler gördüklerini anlatmak yoluyla ormancıların yaptığı hizmetlerin topluma duyurulmasında ve anlatılmasında faydalı olurlar. Öğretmenleri sık sık ormanlara götürmeli, orman ve ormancılık sorunlarını yerinde göstererek onlara anlatmalı, onlar yoluyla da toplum bilinçlendirilmelidir.

Öğretmenler gönüllü ormancılar için elverişli bir kitledir. Bu kitleden mutlaka yararlanılmalıdır. Öncelikle yapılması gereken iş öğretmenleri ormancılık konusunda örgütlemektir. Ancak bu etkinlikler sürdürülebilir şekilde yapılmalıdır. Mesela MEB'ce yürütülen "Okullar Hayat Olsun Projesi" okulların tam zamanlı halka hizmet vermesini öngören gelecek odaklı bir projedir. OBM, bu projede daha etkin yer alarak öğretmenlerle daha yakın iletişim içinde olabilir.

10-ORMANCI ALGISI DEĞİŞTİRİLMELİ

Ormancı denildiğinde halk algısı orman muhafaza memurudur. Geçmişin orman ağaçlarını koruma refleksinin temsilcisi olan orman muhafaza memuru devrini kapatmak üzeredir. Resmi üniformalı, elinde silahı ile bir güvenlikçi görüntüsü, günümüz algısına uygun değildir. Bu nedenle “ormancı” algısını yenilemeye ihtiyaç vardır. Yangın, damga ve üretim hizmetlerinde “bölge şefi” olmak fedakârlık isteyen bir meslektir. Bölge şefliğinin özveri isteyen bir meslek olduğu, bu özveriye sahip olmayanların bu mesleği yapamayacakları konusu çeşitli yollarla topluma duyurulmalıdır.

Bölge şefinin yaptığı olağanüstü hizmetlerle ilgili bir hikâye, bir film yapmaya ihtiyaç vardır. Orman yangınını söndürmek için hayatını ortaya koymuş onlarca orman mühendisi görev şehidi vardır. Bunlardan bir tanesinin hikayesi senaryolaştırılarak film veya klip haline getirilmesi algı açısından büyük önemi haizdir. Böyle bir filmle “Kahraman orman mühendisi” figürü ortaya konulabilir. Böylece ormancı algısı orman mühendisine yönlendirilmelidir. Ancak bu yolla gerçek ormancı algısı ortaya konmuş olacaktır.

Ormancı algısının yenilenmesi için sanattan yararlanılmalı

Algının düzeltilmesine yardımcı olması için roman, hikâye, resim, müzik ve sinemadan yararlanılabilir. Bu konuda bir senaryo yarışması açılabilir ve sponsorluk için bir kuruluştan destek alınabilir. Çeşitli yöntemler kullanılarak roman yazdırılır, ana karakteri ormancı olan bir eser oluşturulabilir, dizisi veya filmi çekilebilir. Bu konuda destekleyici olacak birçok büyük firma bulunabilir. İş adamlarından ve sendikalardan sanat olaylarına sosyal sorumluluk projeleri desteği sağlamak için çalışılmalıdır.

Sosyal sorumluluk projeleri günümüzde kamuoyu oluşturmada çok önem kazanmıştır. Birçok firma bu sahada konu bulamamaktadır. Bu firmalara hazır bir planla gidildiğinde başarılı neticeler almak mümkündür. Mesela meşhur yazarlarımızdan gönüllü olan birisi OBM tarafından Erzurum'a davet edilerek, 3-5 gün bölge şefiyle birlikte yaşamını sürdürür. Böylece bir bölge şefinin ne zorluklar içinde çalıştığını görerek romanlaştırır.

Günümüzde toplumda yaygın olarak kullanılmaya başlanan akıllı telefon ve tabletlere uygulamalar (oyun, resim, film, video, bilgi vd.) indirilmektedir. Ormanlara ve ormancılığa yönelik uygulamaların akıllı telefonlarda, tabletlerde kullanılması sağlanmalıdır. Özellikle genç nesiller bu konularda oldukça isteklidirler. Burada yapılması gereken bol miktarda materyal üretilmesidir.

Yaptığımız bir odak grup toplantısında bir İşletme Müdürü şunları söylemiştir; “Bu araştırmanın hedef kitlesi şehirlerde yaşayanlar. Kamuoyunda yarattığımız kültürel değer olarak “ormancı” türküsü var. Ormancı deyince akla bu türkü geliyor. Ben, orman fakültesini seçerken Kerime Nadir'in bir ormancıyı anlattığı 'Aşk Hasreti' romanından etkilenmiştim. Edebi çalışmamız hiç yok. Bunca yıllık geçmişimizde bir edebi eserimiz yok. Ormanda geçen, ormancıları anlatan edebi eserler yazdırmalıyız.”

Sonuç ve öneriler bir bütün halinde görülmeli ve sürdürülebilir şekilde uygulanmalıdır. Bunların neticesinde elde edilecek sonuç; “Ormanları ormancılara bırakalım, onlar en güzelini yapar!” algısının kamuoyunda yerleşmesi ve ormancılık

hizmetlerinde toplumun ormancılara desteğinin sağlanmasıdır. Ormancılar her konuda açık, Şeffaf ve bilgilendirici olmalıdırlar. Mesela, halkımız orman, koru, park arasındaki ayrıntıları bilmemektedir. Orman ile park arasındaki fark kamuoyuna anlatmalı, orman tarifini halkın belleğine yerleştirmelidir. Erzurum ormanları çevresinde bulunan yaşlı ağaçlar bir hikâyesi olan ağaç Şeklinde halka açılabilir. Mesela, Oltu Orman İşletme M¼d¼rl¼ę¼ndeki iki çam ağacının sevdası, iki dal birbirine kavuşarak ayrılmamacasına biz ayrılamayız demektedirler. Konu hikayeleştirilebilir, çekim yapılabilir, bu konuda efsane uydurulabilir. Bir s¼re sonra herkes bu ağaçların sevdasını merak ederek görmeye gelebilir.

Tavsiyeler hayata geçirilebildiği ölç¼de algı yönetiminde ileri aşamalara ulaşılmış olur. OBM, ormanlarla ilgili çevresel, ekonomik ve sosyal öncelikleri dengelemek için toplum, hük¼met kuruluşları, sanayi, akademik çevreler ve çevreci hareket arasında uzlaşı ve işbirliğinin kaçınılmazlığını Şimdiden görmeli, buna göre geleceğe hazırlanmalıdır. Ormancıların gelecekteki hedef kitleleri Őehirdeki insanlar olacaktır. Bug¼nden bu yöne yüzlerini çevirmeli, 20-30 yıl sonraki hedeflerini buna göre planlamalıdırlar.

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ALGI ARAŞTIRMASI
ERZURUM ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ ARA RAPORU

ANALITIK
